

SILAV

XIZÎRAN 2006

4

Kovareka heyvane ya rewşenbîrî giştîye li Amêdiyê derdikevît

(سیلاف) ل سەر ئەنترنیتی

خوندهقانیین خوشتقی ل نهو باشقه هون دکارن

کوفارا خو (سیلاف) ل سەر تۆرا ئەنترنیتی و ب

قان ناڤ و نیشانان بخوینن

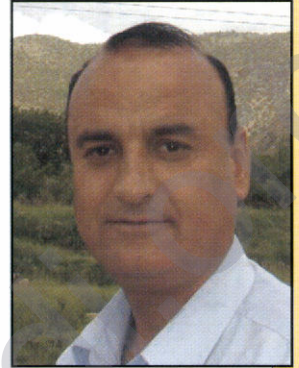
www.amedye.com

همه پافز کرنا هاشنگه ما سیلائی ژلایی لقی همه ژده فئه

هوشداريپن ئه مريكا بو وهلاتين پيشيلكار دبهردهوامن

ددهمكی دريژنه ئه مريكا بزاقني دكهت كو سه ركيشيا جيهاني بيخيسته ددهستين خودا و ژنه گهرى هه فركيه كا دوم دريژيا كو پتريا چه رخى بوري ب خوڤه گرتى ، ل ناقه را هه ردو زلهييزين جيهاني ئه مريكا و سوقيه تا جاران ، نانكو هه ردو كه مپين سه رمايه دار و سوسيا ليزمى ، ول دوماهين ئه مريكا هه فرك و هه مبهري خوژناقبري و كومونيزم و سيسستمى وى يي سياسي و ژيانى كريبه تشتهك ژميژويى و هيدي هيدي دهست بجهينانا پروگرامى خو كر و هه ر زوى بزاقين مه زن كرن بوژتيك بژكاندنا وان پيكهات و سيسستمين سالين دريژل سه ر دهر باز بوين و دقان هه فكيستان دا ب دههان كيائين سياسي هاتنه دروستكرن و پهيدا بون .

خالد دپره شي

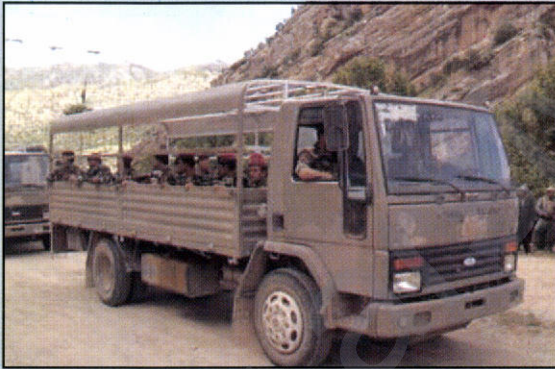
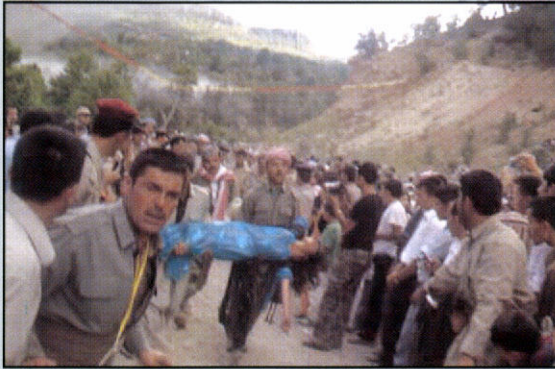
ئه مريكا ودها هزر كر كو پشتي ئەف رهوشه ب داوى ئيناي و ئەو بوپه سه ركه فتيپ ئيكي ، ئيدي ئەو هه فرويشى تاريشه و ناسته نكين ديترين مينا بيتن به ري ناي ، به لى ئەفنى چه ندى گه لك نه فه كيشاو دوياره هه فركين وى ب كراسه ك و ب هندهك ميتوده و سه متين ديترين دژوارتر سه ري خول هه مى جيهاني هه لدا ، كول دهستپيكا سالين نوپين چه رخى بوري هه ر جار جاران گلپزانكين ئه مريكا فه دكرن و هوشدارى ددايى كو نايبت تو سه ركيشيا جيهاني بكه ي و بيگومان سه ره دهريا ئه مريكا ژى پشتى فنى قوناعى بو هه ركه سه كي دياره و كاني ئه مريكا چه ند ب قان تاريشان فه هاته مژول كرن .

به لى ده سه رقى هه ميب را ئه مريكا ئاليپ مروقايله تى و چاقديري كرنا فنى پرسا گرنگ بو چقاكي نيڤ دهوله تى ژبير نه كريبه و نه هاتيه پشت گو ه ئيخستن و سالانه و هه يغانه راپورتين دورو دريژل سه ر رهوشا پاراستنا مافين مروقى ده ر ئيخستينه و دوماهى راپورت ژى ، راپورتا وه زاره تا ده ره قيا ئه مريكا يا روژا ۶/۶/۲۰۰۶ ئى كوژ (۲۹۰) به ر په ران پي ك ده يت ، دفى راپورتى دا دوياتي ل هندى هاتيه كرن كو ئه مريكا نه هه ر بيتنگا قين خو بو هه مى جيهاني هاقيتينه ، لى ئەو ب هويرى چاقديريا هوير كارييت ژيانا هه مى وهلات و حزبان ل جيهاني دكهت ، دفى راپورتى دا (۱۲) دهوله ت ئيخستينه دن فه كولين و چاقديريا خو يا هوير دا كو دبيري دناڤ ليستا ره شادا ، وهلاتين ئيرانى و سوريى ل سه ري ليسانى هاتينه ب ريزكرن و ب بازرگانيا مروشان هاتينه گونده هاركرن ، و ل دويشدا وهلاتين زيبابوى و كويا و كوربا باكور و لاوس و توزبكستان و بورما و فه نزه ويلا و بيلز كو هه مى بهايين مروقايله تيبى بن پى ئيخستينه ..

د راپورتى دا ل سه ر زارى وه زي را ده ره فه يا ئه مريكى كو ئەف ده بته راپورتا شه شين دئه ف ساله دا هاتيه كو (۸۰۰) هزار كچ و كور و ژنين هه ژار ژناليپ بازرگان و مافيا ئيرانى ب كار دئين و كاريين دژى مروقايله تيبى دگه ل دا دكه ن و ل دويشدا ده يتنه فروتن بو تورين مافيا سكسى . ديسان رايستى دويات كر كو ئەو (۱۲) وهلاتين كه فتيينه دناڤ ليستا ره ش دا دى ژ هه مى هاريكارين ئه مريكى هپنه بن بار كرن .

د راپورتى دا ناڤى (۱۵۸) دهوله تان وهك نمونه هاتيه و ژوانا رهوشا (۴۱) دهوله تان ژ لايى مروقايله تيبى فه گه لك يي خرابه و ژ وانا چوار دهوله ت ب(دهوله تين بن چاقديريپى دا) هه ژماركرينه كو ئەو ژى (چين و روسيا و هندستان و مه كسيك) نه گه ر رهوشا مروقايله تى ل به رازيل و ئەندونيزيا باش نه بيت ، دبیت ئەو هه ژمار بيته (۶) و بچنه دين چاقديريپى دا و هه مى وهلاتين عه ره بى و ئيسلامى ژبلى عيراقتى كه فتيينه ل به ر ره خنين راپورتى .

نانكو ب كورتى ئه مريكا ب ريك قان راپورتين خو بيتن هه يشانه و سالانه هوشداريه كا به رددهوام دده ته قان وهلاتين دراپورتيپدا هاتين ،كو ئه مريكا ب هويرى يي چاقديريپا رهوشا وان وهلاتان دكهت ، هه رچه نه كو يا مژولى گه لك شه رو هه فركيبين ديتره ل جيهاني .

ديسان بيرا وی جه ماوهری پتر ژ ۱۰ هزار که سان ل هه می
روژین خوش و نه خوشین شوره شا گولانی ئینانه شه و ب
دنگین بلند و دست قوتانین گهرم ژ تالایی
به ره هقبیانه هاتنه پیشوازی کرن.

دقی سیناریویی دا یا کو ژلایی هونه رهنه ند حسین
حسن شه دهاته چاقدیری کرن جه ماوهر دوباره جوش دا و
ههستا وی یا نه تهوی نازارند، دناث وی سروشتی بهاری
و نازادین کو ب جواترین رهنگ ب تالایین کوردستانی
و جوانکاریا و دناث هیتافین ئیزگی دنگی کوردستانی
عیراقی و خواندنا دنگ و باسین شوره شی ژلایی
پیشمه رگین شوره شا گولانی و بیژهرین ئیزگی مسعود
سه رنی و سه باح بهیتولا کو نه و گه لی و دول و نهال ل پر
کربون، هاتبو خه ملاندن.

دقی که رنه عالی دا په یقه ک ژلایی به ریز محمه مد
محسن به ریس لقی هه زده ب کار و کوکی
پیشمه رگایه تیا خویا که قنقه پیشکیشی وی جه ماوهری
جوش دای کر و د په یقا خودا ناخاری ب رولن پیشمه رگی
و جه ماوهری ده قهرین نازادگری و ریکه ستنین نه هینی
یین پارتی دناث باژیران دا و دیسان د په یقا خودا ب
ناقئ لقی هه زده سوپاسیا وان هه می پیشمه رگه و به رگری
مللی و جه ماوهری ده قهرین نازادگری و دناث جه رگی
دوژمنی دا کر ل سه ر فیداکاری و قوربانیین وان ل پیناف
نازادیا نه قرو داین.

دناث ری و ره سمین گیران فی که رنه عالی ئیک ژ
قاره مانین شوره شا گولانی «دای وهرده» کو دبسته دایکا
شه هید عمانوئیل تاتوشی و خیزانا موختاری تاتوشی،
دناث باراندنا روندک و که یف و خوشیا جه ماوهریدا هاته
خه لاتکر، کو فنی ژنا شوره شگیر روله کنی بهرچاچ دناث
ب هزاران ژنین مینا خودا هه بو.

پشتی ب دو ماهیک هاتنا شان ری و ره سمان
ناهنگه کا هونه ری ده سپتکر کو کومه کا مه زنا سترانبیترین
ده قهرا به هدینان تیدا پشکداربون و تا کو دره نگیا وی
روژی شه کیشا بو.

٢٦ ی گولانی ب کهرنه قالی ژيانا

پيشمه رگه ی هاته ساخکرن

پيشمه رگه ی دهسپيکر و ل بهراهيی کومه کا پيشمه رگيین شوره سا ته پيلولا مه زن کو هه می نه ويون پتريا ژيی خود ههردو شوره شان دا دهرياز کريو، نالايی کوردستاني نهو نالايی قازيی نه مر ب نه مانه ت دايه دهستی بارزانيی نه مر، وان ژي هه ر ب ويی باوه ريی دا دهستی نهو لاويین ل بهر دهستی ريبازا وانا پيروژ پهروه رد بوين، کو وان کافان دا روندکين پتريا بهر هه قبيوان رژاندین و بيرا وان ل وان روژين ته حل ئينايه شه، پاشی ل دويشدا ب رهنگه کي زار شه کرن ژيانا پيشمه رگه ی و خه لکي کوردستاني دهسپيکر، ژ وانا کريارين لهشکهری بين پيشمه رگه ی، هيرشين دوژمني، پشته فانيا جه ماوه ری بو شوره شگيران، رولي ژنا گوندان د شوره شی دا، شه هيدبون، مال سوتن توپ بارانکرن، دهر به ده ری، خوراگريا جه ماوه ری، رولي ريکخستني و هتد... کو

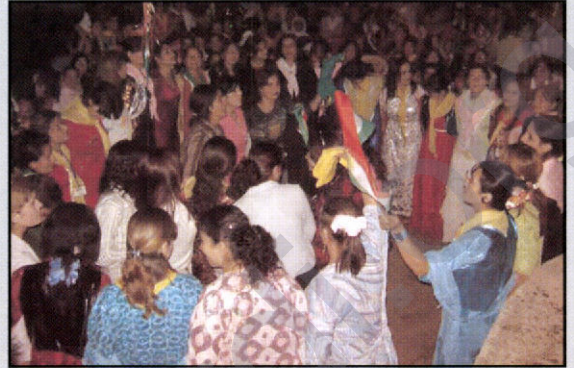

ب هه لکه فتا بورينا ٣٠ سالان ل سه ر هه لبونا ئيکه م چريسکا شوره سا ٢٦ ی گولانا نيشتمانی و پيشکه فتنخواز، نهو شوره سا دوباره هيقيتن مه زن ددلي گه لي کوردستاني دا چاندین و کوردستان ژ قوناغا قرکرن و سوتنا عه ردی به ره ف نازاديی بری، ل روژا ٢٦ ی گولانی ليژنا ناخويا روژ ل ناحيا چه مانکی، ب هه فکاري دگه ل لقي هه رده بين پارتی ديموکراتی کوردستان، رابو ب بهر هه فکرن و گيرانا کهرنه قاله کا مه زن و بهر فره ل سه ر ژيانا پيشمه رگه ی د شوره شه سا گولانی ل گه ليی کانی مازی، نهو گه ليی داستانيی ميرانی تيدا هاتينه تومارکرن و ديسان نهو جه. بويه کو ته رمی شه هيدی قاره مان مه محمود ئيزدی ب نه مانه ت دنا ف دلي خودا پاراستی و قه حه واندي.

د ناههنگی دا و ل دهسپيکی کهرنه قالی ژيانا

بو جارا ئىيىكى دديروكا كوردستانى دا خيشه تگه ههكا ئافره تان ل ئامپىدىن دهئىته قه كرن

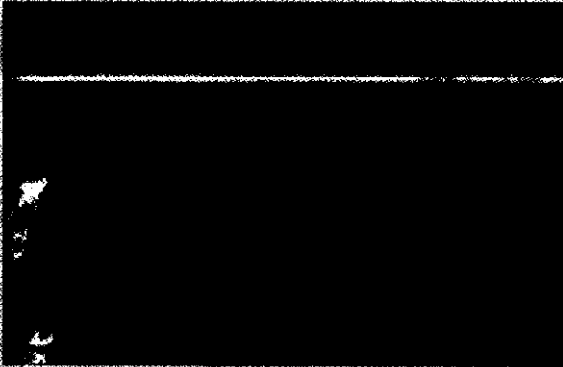
كوردستانى پيشهك خاند، ديسان بهريز محهمه محسن بهرپرسي لقي ههژده ژلاين خوڤه پيشهك پيشكيش كر. هه پشتي شان ريو رهسمان بهرنامى خيشه تگه هى دهستپيكر، كو يى پر بو ژ بزاف و چالاكيبى رهوشه نيبىرى، سياسى، زانستى، هونهرى و هتد... كو ژلاين پسيپور و شاره زايانغه دهاتنه بريشه برن. قى خيشه تگه هى بو ده مى پينج روژان قه كيششا ههژى گوتنى يه كوئه قه جارا ئىكى يه ل كوردستانى خيشه تگه ههك بقى رنگى دهئىته بريشه برن و بقى رنگى و بسهره فتيا نه كارين خوب داوى دئىنىت. ده ژمارا بهئىته دا دريژيا بزاف و چالاكيبى قى خيشه تگه هى د راپورته كا بهر فرهدا بخوينه.

ژ بزاف و چالاكيبى بهر فره هين لقي ههژده يى پارتي ديموكراتى كوردستان و ب ههڤكارى دگه ل ئىكه تيا ئافره تين كوردستانى و ب پشته ثانيا وهزاره تا رهوشه نيبىريا حكومه تا كوردستانى بو جارا ئىكى دديروكا كوردستانى دا خيشه تگه ههكا مه زن و بهر فره ه ل ئامپىدىن هاته پيىك ئينان كو پتر ژ (٣٠٠) ئافره تان تيدا پشكداربون ول روژا ٢٠٠٦/٧/١ ئى و ب بهر هه قىبونا بهريز وهزيرى رهوشه نيبىرىيى حكومه تا كوردستانى و بهرپرسي لقي ههژده و چهندين دام دهزگه هين حزبى و ميبىرى، خانم ئه ماسى ئه ف خيشه ننگه هه قه كر و ل دهستپيكيى وهزيرى رهوشه نيبىرى پيشهك پيشكيشى پشكدارين خيشه تگه هى و جه ماوه رى بهر هه ف بوى كر و ل ديفدا شيرين ئامپىدى سكرتيرى ئىكه تيا ئافره تين

موندیالا ۲۰۰۶ و دیتنا وی ل دهفهره نامیدین

پیشاندنا یارین موندیالا جاما جیهانیا ۲۰۰۶ ل دهفهره نامیدین ب پیشاندهرین سینهسای دهنه پیشاندان ، بهساریکاریا ریکهرارین جهساره ل لقی ۱۸ کوشیانه (۱۰) پیشاندهره داین بکن و بهلاف بکن ل سهر دهفهری بو هنئی حمرنکهرین موندیالی ژدیتناری بین بههر نهبن.

بلهزترین دهرکرن ژهامق جیهانی و یهکهم جار یاری زان هاتیه دهرکرن

بلهزترین حالتی دهرکرنی ل میژویا موندیالی نهو بو کو ناقبریشانی فهرهنسی جویل کینبول یاریا دناقههرا نورگوی و مهکسیک بول سال ۱۹۵۶ ای ل مهکسیک و یاری زان جوزی باتیستا هاته دهرکرن پشتی ۵۵ چرکا ژ دهسپیکا یاری. و ل دومایا جاما جیهانی ل سال ۱۹۹۰ ای ناقبریشانی مهکسیکی ماندیز یهکهم حالتی دهرکرنی د میژویا موندیالیته دا، و یاری دناقههرا نهلمانیا و نهرجهنتین بو و نهلمانیا بسهرکعت ۰/۱ ناقبریشانی مهکسیکی ههردوو یاری زانین نهرجهنتینی دهرکرن نهوژی یاری زان سونزو و دیزوتی ل دیف نیک.

جاما جیهانیا نوکه . . . بلنداهی . . . سهنگ . . . پیکهاتی . . .

ل بهری دهست پیکرنا موندیالا سال ۱۹۷۴ نهوال نهلمانیا هاتیه کرن ، نیکهتیا دهولی یا تهپا پیته گهلهک شارهزا و بسپور کومکرن ژ حهفت وهلاتان و راسپاردن بکاری چیکرنا ۵۳ نمونا ژ جاما جیهانی ، و نمونا ژ همیا جوانترن یا هونهرمه ندی نیتالی (سیلفیو کازینجا) بو . و نمونهیی هونهرمه ندی ناقبری بلندی وی دگههشته (۳۶ سهنتیمه ترا) و سهنگاوی دگههشته (۶۱۷۵ گراما) ژ زیری عهیار ۱۸ و سهری وی یی خهملاندی ب مهرمهری و ناقی جاما جیهانی ل سهرنشیسبه و چیکریا سال ۱۹۷۴ یه . و تانوکه بو ههمان جام ههقرکتی دکهن.

یهکهم یاری ب پهنارتیا هاتیه بدوماهیگ نینان

دهیتته هژمارتن موندیالا جاما جیهانی یا سال ۱۹۹۴ ای یاکول نهمریکا هاتیه کرن دناقههرا ههلبزرتیین نیتالیا و بهرازیل دا ، یهکهم یاری د میژویا موندیالیته ب پهنارتیا بدوماهیگ دهیت. و ههلبزرتیین بهرازیل ب سهرکعت ل سهر ههلبزرتیین نیتالیا و بهرازیل بو جارا چاری ناسناقی جاما جیهانی بدهسوخفه نینا.

چاوانیا وهرچه‌رخانا وهرزشی ژ ناره‌زویڼ بو پرشه‌نگداری (اهترافڼ)

سهر بهرده‌وامیا کاروانی خوویع پیششه‌چونی بو ،
سهرپیچی دناقه‌روکا نه‌فڼ پرئسیپی دا گه‌لک یاریکهر
که‌تینه داقتین سزایان ل دویف رتکه‌فتنا ساالا (۱۹۲۵)
مینا هردوو به‌زوکشانین جیهانی (بافو
نورمی) یڼ فنلندی و (جول لادومیگ)ی فرنسی ب
تیک جار هاتنه دویر خستن ژ به‌ریکانین وهرزشی . و
گه‌لکین دپتر ..

ل ساالا (۱۹۸۶) دهرگه‌ی پرشه‌نگداری و مملاتی
بو یاریکهرین نولومپی شه‌بو و ل ساالا (۱۹۸۸)
سیستمه‌کڼ نوی دهرکفت و بو نه‌گه‌را هندڼ کومپانین
مه‌زن وهک کوکاکولا و بیسی کولا و کومپانین چیکرنا
پیدشپین وهرزشی وهک نه‌دیداس و نایک بهینه دنافا
وه‌رزشی وهک چاقدیر و پوتسه دان ب یاریکهران و
بکارنسانا ناره‌زویا وان یاپیروز وهک ریکلام و
پروپاگنده‌کرن بو گه‌لک کارین دپتر . پستی ساالا
(۱۹۹۲) وهرزش بشپوهیه‌کڼ گشتی پیششه‌جونین
پرشه‌نگداری که‌تنه دنافا ریزین وڼ دا و یاریکهر ب
بهاپه‌کڼ مه‌زن دهاتنه کرین و فروتن . هه‌روه‌سا که‌نالین
ته‌له‌فزیونی ژ بو شه‌کوهاستنا یاریان درافه‌کڼ نه‌ده‌زدا
ته‌رخان ذکر وهکی هم نوکه دبینن جاما جیهانی خودانین
پیشاندانا وڼ بریکا که‌نالین نه‌سمانی گه‌لک دکیمن و
هر که‌ناله‌کی شیانین پیشاندانا وڼ نین نه‌قه و گه‌لک
هوین دی بوینه نه‌گه‌را وهرچه‌رخانی .

وه‌رچه‌رخانا وهرزشی دگه‌ل پیژشه‌چونین سهرده‌می بویه
دیارده‌کا چکاکی یا مه‌زن وئیک ژ لئینین نابوریتن جیهانا
پیشکه‌فتی ، پستی خهرجیتن مه‌زن دهسته‌سهریا
پیششه‌چونا وهرزشی بخوشه‌گرتی ل وی ده‌می دا وهرزش
هانه گوهورین ژ ناره‌زویڼ و خوشیت بو پرشه‌نگداری و
بویه ژتدیره‌کڼ باش بو بدهست شه‌ نینانادرافه‌کڼ مه‌زن .

نابوری ناسی فرنسی ((جان فرنسوا بورگ))
دویاتکره وهرزش یابویه ژماره‌کا مه‌زن کو خهرجیتن وڼ
بین جیهانی دگه‌هنه (۴۰۰) ملیار دولارتن نه‌مریکی ژ
وان (۳ ، ۴) ملیار دلار بو ته‌پا پیتی د ترخان کرینه
، بقی چهندڼ وهرزش یابویه بزافه‌کا نابوری یا خورت کو
خورتیا وڼ کیمتر نینه ژ که‌رتین نابوریتن دی بین
سهرده‌م،

ده‌زگه‌هین راگه‌هندنڼ ژ وی وهکی خو و ب وهرارا نه‌و
که‌فتیتن ب درتژاهیا دیروکا خو ، نه‌فرو وهرزش گه‌هانديه
ناف ژمارین نابوری ، دشپین بیژین نه‌گه‌ر نه‌ف ده‌زگه‌ه
نه‌بان وهرزش بقی ره‌نگی نه‌دبوو .

د سهرده‌می خودا ((بارون بییر دوکوبیرتان)) هه‌می
گرنگیا خودا بولایه‌نی سنجی یڼ وهرزشی و ب نیک
جار دگه‌ل قازانچین درافڼ نه‌وین دگه‌هنه یاریکهران نه‌بو
، ل ده‌می شه‌ژاندانا یارین نولومپی ل دوماهیا چهرختن
نوزدڼ ساالا (۱۸۶۹) نه‌فه بو پرئسیپه‌ک . و یڼ
پاراستی بو، هه‌رچه‌نده وهرزش که‌تبو دقوناغین نویدا و ل

جارا نیکڼ ل میژویا موندیالی په‌نارتی هاتینه لیدان

بو جارا نیکڼ میژویا ته‌پا یڼ ی په‌نارتی هاتینه لیدان ل موندیالا ساالا ۱۹۸۲ ی ل نسمانیا هاتبو کون
موندیال، یاری دناقه‌هرا نملانیا و فرانسادا بول خولا نیفا دوماهین ژ جامن جیهانی و نملانیا ب پیچ‌خالا
بسهرکمت بهرامهر چار خالا پستی یاری دناقه‌هرا هردوو تیما بدماهیک هاتی وهک هف سڼ ب سڼ .

ههنگرتنا ژن و میرا د ههڅږینی دا

نیهاد لهزگین محمهد سالیج

میرا ب دهنګهګڼی بلند کره کهنی و ګوټن: ما هوین نزانن کو ژيانا ژن و میړینی یا پیکه ګرډایه، و مه ژبه رهنډی نهڅ کاره یی کری دا نزیکی خوش و نهخوشیین ههڅدوو ببین.

چې دبیټ نهڅ چپروکه ګلهک یا ساده بیټ لی رامانا وی چهنډی دګههینیټ کوژن و میړ د ههمی کارین ژیانې دا پیکه دهاریکار و ههڅپشکن د ههمی بواران دا وهک جهی ژيانا وان، سهروبهړی مالداربیټ، ناریشه و خوشی و نهخوشی و...هتد.

ژبهړ څی چهنډی ژی یا فهره بو مرؤقی کول دهمی ههڅږینهکی بو خو ههلبیټریت هنډی بشیت بلا نیزیکی هزر و بوچوون و رهفتار و باری مرؤقی بیټ، دا کوژیانهکا خوش و تنه دګهل دا بیهته سهر، و ل څیره هندهکا پاوهری ب قهدهری ههیه و دبیټن مرؤف بهرامبهر قهدهری یی بی دهستهلانه و هندهکین دی ژی دبیټن کو قهدهر ګرډای ب کریار و رهفتارین مرؤقی یه.

و ژبو ګرنگی یا ژيانا ههڅږینی ههمی دیانته ګرنگی پی دایه، و ل څیړی دئ بیټین کو د نایینی زههدهشتی داژن و میړ بهیمانن ددهنه نیټک کو دژيانا خودا د ههڅپشک بن، بو نمونه نهګر ژن نهشیا تویه بکته دئ میټرژ پیشفه تویه کته، و نهڅه ژی نیشانا وی چهنډی یه کو جوداهی دناقبهرا ژن و میرا دا نهبوویه. ههچاوابیت و نهګر نم بیټین کوژيانا ههڅږینی چ رامان بو ههیه و نهڅ هیزا نه دیار ل کیړی هاتیبه، لی لینگه ريانا هه مرؤفهکی بو ژيانا ههڅږینی، بستی بو سهرهما تشتهکی یه نهوژی شادبوونا دوو دلايه و پاشی بهردهوامی دانه ب ژيانی.

ههڅږینی، یان پیکه ژيان، دناقبهرا ژ و میرا دا، پیکه ژيانه ل ګهل پاشهروژنی و تیکههل بوونا دوو ګیانا په دلشهکیدا، دیسان پشکداری کرنه د بهرهم و دستکهفتین ژیانې دا ب رهنګهکی نالوګور.

نهڅ چهنده ژی دیاردبیټ ل دهمی دبیټه دهواتهک و خه لک دچینه پیروژیاها دئ بیټنی پیکه پیروکال بن، یان دژيانهکا خوش و بهختهوهردا بیټن، ل څیره دئ بیټن کو دږی یان کورتیا ژیانې نه یا ګرنگه، لی یا ګرنگ نهوه، کوژيانا ههڅږینی یا هه ګهسهکی یا بهختهوهر و سهرکهفتی بیټ.

ژبو پتر روژکرنا بابته می څیا به څی سهرهاتی پی بو وه دانینه پیش چاف، کو سهرهاتیبهکا سهیره دناقبهرا ژنهک و میټرهکی دا یا چې بووی نهو ژی ب څی رهنګی یه، دبیټن دګهل دا ژنهک و میټرهکی قهستا باټرهکی کر ژبو دهسپیکرنا ژيانا خویا ههڅږینی یی، و خه لکی باټری ب دیتنا وانا ګهلهک حیبهتی بوون، ژبهړ کو ههردوو پیکه دګرډای بوون ب کنفهکا ستویر، کو ههردووان دستوی خو نالاند بو، و سهرکهکی کنفی ددهستی زهلامی دا بوو و سهری دی ژی ددهستی ژنی دا بوو، و ب څی رهنګی نهګر زهلامی څیا با کارهکی بکته، یان ب لایهکی څه بجیت ژن ژی یا پیستیه ګهلدا با، نهڅ چهنډی بو جهی ناخفتنا خه لکی و خه لک ګهلهک ب فان ژن و میټر د ناخفتنا هتا سوچبهت ګههشتیه ګوهی میری.

دهمی میری نهڅ چهنده زانی ګهلهک پی سهیر بوو، و داخوازا دیتنا وانا کر، و نهڅ ژن و میټره ب وی رهنګی چوونه دیوانا میری و کو یین پیکه ګرډای بوون، و میړ ب دیتنا وان ما حیبهتی و ب نیټرینکا کور بهری خو دایین و میری پرسیار ژ وان کر، کانی رامانا څی کاری چی یه؟ فان ژن و

ژ مافنی شافر دتني

نقيسین
صديق شرو

ناما کچين بودديکني

دادني... نهی نينیکا ترين کس بو زيانا من...
 بو روزانينت من. بو دل و چهرگن من. بدم ندفروکه ندر دني
 دنگني خوب چدن پدقا بلند کم. بلندنر ژ دنگني نه ندر
 نابيژم «توف» دا گونده کار نيم. نا بيژم توج نوزاني چونکي
 ندر ژ نه بوم. بدم دنگني من نه ب مته بزانه ته دوگسني
 راديوين بان کابکني تيله زيوين يچ بلند کري و بي ي من نهف
 دنگني من ب سدر يي ساکا من کهدت... نهغه دهه ساله و تا
 نوکه تو دبيزيه من بدم فان پورکا بخويته. ما دي بيه چ...؟
 ناخر چاره نقيسني ته ديمهين... مده طبعه و هدر دني نيک
 هه بيته ته ب خودان کهدت... دادني دني باين من هايدي و
 تازيني کو من ژ قوتايخاني فکيتشيت. دا ندر پشتي باب و
 براييت من تيشنا خو خون و نهوا ژ بهر ماي ندر و تو بخوين.
 مه يا ديتي ندم هدر بهر ساکيت وان دخاليسن، چونکي ندم
 ژنگ ژ بلا دورينه د مال دا... پاشي بکهدمه بهر وان نامان و
 تو وهناکدي گوته خو بدهمه ستران بيژي خو بان وي پدرومان
 به حسن سدره ستيا من دکهدت.

و ب شفني زي بو من کهدغه به ندری دگهل باب و براييت
 خو روينه خاري ل بهر زنجيره کا دوبلاژ کري، چونکي نه کو
 ندری وهکي وان بکدم... يان زي ژ بهر (عسلوين) سدر سدرن
 جيرانني مه ميشانني بهر دوام کو ندم دبيزين «عبدالوجود» ژ بهر
 وي چي نابييت ندری روينه خاري ل بهر تيله زيوين، چونکي
 حورمه روينهش دگهل زلاما... يان من زي مافني ناخفتني
 دگهل وه هه بيته... راسته دادني ندر لومهي ته ناکدم چونکي
 توژي وهکي من کچ بوي، ته خو فهدشارت، تقيا ندری ندفروکه
 وهکي ته خو فهدشترم... چونکي هينشتسا زلام د ژنگني
 نه گه هشتينه... قيجا دادني... رهيا ته چيه ندر لري مده طبعه خن
 و شوي کرين يم. هه کور نهف هدر دوکه من ژ فترين و زانني و
 کاري زيانني حورام کرن...

و کچا ته

خارن ليتاني دا نيشين بايلوجي و دهروني بو پهيدا دکهن.
 هدر ژبو قني مدهرمي مه خو گه هانده بهر يژ د. کامل
 رشيد تاييه مهندي نيشين زاروکان ل نه خوشخانا ناميديني
 و بهر يژي د بهر سقني دا گوت:

بارا پتر ژ نه ساختين سهره نه خوشخاني ددهن ژنن،
 نهوژي ب هزارا من تشته کني سروشتي به ژ بهر فان خالين
 خاري:

(۱) ريزا ژني دناف جفاکني مه پتره ژ ۵۰٪ لهوما
 راسته وخو ژمارا ژنين نه ساخ بلند دبیت.

(۲) ژنين دوو گيان و چلکدار نهوژي ريزه به کا باش
 پيک دنيين، و ژ بهر مده ترسيين قني قوناغي بو ساخله ميا
 ژني و زاروکی نهو پيدفي چاقدريه کا بهر دهوامن، و هه تا
 نهف قوناغه ب دوماهیک دهيت چي دبیت هدر ژنهک
 (۲۰) جاران پيجته لايين نوژداری.

(۳) بو چاره کرنا زاروکا دايک بهر پرسياره، ژ بهر هندي
 گه لک جارا ژن نه بنتي بو خو دچيته لايين نوژداری به لکو
 بو زاروکی خو ژي.

(۴) مژويل بوونا زلامان بکارتين دهرفهي مال و
 مشه ختبونا وان هوکاره کني ديه، نه گهر ندم فان هه مي خالا
 ژنيک جدا که يني چ جوداهيا وه دناقيهرا ژمارا نه ساختين ژن و
 زلام نامينيت.

ديسا مه نهف پرسياره ژ خوشکا «منيرا خهليل»
 سهروکا تيمارکارا ل نه خوشخانا ناميديني کر وي ژي د
 بهر سقني دا گوت:

ژ بهر گه لک نه گهران ژن قهستا نه خوشخاني دکهدت،
 ژ بهر کو ژن گه لکا نازکه و خو ل بهر هه مي تيشا ناگريت، و
 هندهک جارا ژ بهر فهدقه تيانني، هه ردهم ژن يا ب تني به د
 مال دا، قيجا بيتهنا وي دني تنگ بيت دني نه چار بيت
 قهستا نه خوشخاني بکهدت، و نه گهری ژ هه مي يا گرنگتر کو
 ژن توشي تيشا دبیت نهوه کو زوي شوي دکهدت و دني زوي
 ب زک ژي که قيت و گه لک نيش دني بو پهيدا بن وهکو
 کيمبوونا خويني و فشارا خويني، و کولبون و... هتد لهوما
 ژمارا ژنين نه ساخ پتره ژ زلاما.

ل دوماهي يي دبيزين، هه لبهت نيشين ژنا پترن ژ يين
 زلاما ژ بهر کو باري ژني يي جفاکي يي بن ددست، و
 نه پويته دان ب حمز و داخازين وي، و ژ بهر کو نهوه هه ردهم خو
 دکهدت قوريانا خيزانا خو.

بوچی ژن پتر ژ زهلامی قهستا نه خوشخانې دکهت؟

ل دهمې نهم دچینه نه خوشخانه کې یان بنگه هکې ساخلمیږ، دې دیاردهیه کا بهرچاف هیته بهر چافین مه نهوژی، کو بارا پتر ژ نه ساخان ژن، و بهر دهرې نوژدارا ژنا، ژن یین پیزن، و پیزا وان یا بی دوماهی یه، و چی دبیت ههتا دهوام ب دوماهییک ژی دثیت ههمی ب ریقه نه جن و ب مین ژبو پوژا پاشتر، داکو بزاین نه گهرین فن جهندی جنه مه نهف ریپورتاژ بهر هه فکریه:

دیفچوون و بهر هه فکرنا: روژا ناکرهیی

ل بهراهی یې چافې مه ب ژنه کې کدهت بناقې «دایکا ههژاری» کوژیی وئ نیسزیکې (۵۱) سالانه و ل دهمې مه نهف پرسیاره ژی کری ب فی ناوایی بهر سفا مه دا:

چونکې ژن پتر ژ زهلامی ماندی دبیت ب کارې مالی څه و ب خودانکرنا زاروکان، دیسا ژ دایک بوون ژی گه لکه کارتیکرنې ل سهر ساخلمیا ژنې دکهت و ژبهر کو گه لکه دهر دسه ری و کاره سات وهک نه نفال و کیمیا باران کرن کو ژلایې به عسی یین فاشی ب سهرې مه هاتینه، گه لکه ژنا هه فشرین و باب و برایتین خوژ دست داینه و نهف ژنه تووشی خهم و کوڅانا بوینه، څیتجا بهر دهوام نه ساخ دین، دیسان ههر ژبهر وان کاره ساتان گه لکه ژن تووشی ئیشیتین نه بوون و زه حمهت کهفتنا بوونا زاروکان بووینه.

- ساجدا ژین وئ (۱۸) سالن دبیتیت:

نه ساخی یا وئ ژ نه گهرې زه حمه تا کارې وئ په دناف مالدا، دیسا ژن دهمې دهیته نه خوشخانې نه بهس بخو دثیت به لکو نهو زاروکیږ خوژی دینته نه خوشخانې نه گهر نه ساخ بوون، ژبهر کو کیم جار زه لام زاروکیږ خو دبه ته دهف نوژداری.

- عادل عبدالقادر - پلیت بر - ل نه خوشخانا نامیدین

دبیتیت:

ژن پتر ژ زهلامی سهر خسته خانې ددهن ژبهر بارې بایلوچیی ژنې کو زاروک دین، یان هندهک ژنا ئیشیتین گران هه نه وهک فشارا خوینې، ئیشا شه کری و گه لکه ئیشیتین دی، ژبلی هندې ژی د جفاکې مه دا پیزا ژنې پتره ژ یا زهلامی ژبهر فن جهندی ژی خسته خانه ههمی گاڤا یا تزی یه ژ ژنا.

- جانې دبیتیت:

ژنې پتر ئیش هه نه کو نه چار دبیت جهنده ها جاران د حه فته هکې دا سهر نه خوشخانې بدهت دا کو ب دروستاهې چاره یا خو وهرگریټ، ب تایبهت نهو ژنین ئیشیتین کولبوونې ههین، دیسا ددوگیانې و بچیک بوونې دا ژن پتر پیدقی چاقدیریا ساخلمیږ یه، ژبهر هندې پیدقی یه جهنده ها جار سهره دانا نه خوشخانې بکهت، ب تایبهت ل دهمې بهر بوونا خوینې یان ژبهر چوونې بوچی دبیت، دیسان رهوشا ژنې دناف مالدا و ههژاری، و مانا وئ یا بهر دهوام د ژوورا

شکاندنا ناموسې، نه تاوانا ژنکې ب تنې په، زهلام ژي يې پشکداره، چما دهما دبسته مهسه لا ناموسې، ب تنې هم ژنکې ل بهر چافټيت خوه دبينين و نهو بيسته جهې شههمزاريې بومه و کوشتنا وي دبسته دهرمانې ههمي دهردا و زهلام همر يې دووره ژ قهساسې، گهلور ژهر کو نهو «ميره و سهر تراشه و همر تشستي وي دقټيت دکاريت بکهت»؟ پانې نهو ژي شههمه زارييه بوه ولات و مال و ژن و زاروکيت وي. مهره ما مه ل قيرې، نه نهو کوژنک يا سهبره داي بيت، نه ژي هه فکرکيا زهلامې بکهت، لې يا قهنج نهو هم مافپه روهر بين و ب چافه کي ل ههر دووا بنيرين، بزاني کوژنک ژي مروقه، خوه باقيرينه ناڅ نيش و نه خوشييت وي ژي، دستې خوه ب سهرې دا بينين و نه قين و ئيمناهيې بدهيني، دا کونه که قيته خه له تيا و هه گهر که فتنې، سينگه کي بهرفره و که سه کي باوهريې بسينيت، نيشا خوه بيژيت دا بسانا هي دهردي خوه دهرمان بکهت. باوهريې د نه فسا ژنکي دا بچينين و تينگه ها دروست يا نازاديني، ل دويف خوه و کولتوري خوه، بؤ ديار بکهين، دا بزانيه دي چاوا خوه د چارچوقې وي نازاديني دا پاريزيت و همر د وي دهمي دا، دي يا نازاد بيت.

ژن بهري بنياتي په د نافيکارنا ملله تان دا، باري ل سهر ملي وي پر گرانه نه خاسمه د ملله ته کي وهک ملله تي مه، له ورا ژي و دقې قوناغا بجهنينانا ديموکراتيه تي دا.. نه گهر راسته هم ديموکراتخواز بين و مه بشييت ملله ته کي پيشکه فتي ناڅا بکهين، دقټيت بهري همر تشستي، هم د ژنکي بگه هين و بهايي وي بزاني و مافي وي بدهيني، ژنکي بهرف زانين و پيشکه فتنې هه پالدهين. ژنکي هه ژينين، نه کوژين، دا مالا کورد قه ژيت و ملله تي کورد بينيت و پيشکه فتي. کوشتنا ژنکي گوننه هه کا مه زنه چ ديانه تا حلال نه کريه و چ ديانه ت قه بوول ناکهن، کوشتنا ژنکي ب تنې دلسوتنه، مالخرابکره و پاشکه فتنه.

پسيار ل سهر هاتن و چوون و لقينيت وي نهين، نه فجار يا بي لومه په، چ يا دکهت بکهت. همر وهسا پرؤبليتميت ژن و ميړا روله کي گرنه هه په، فالاتي هک د نافي هرا وان دا پهيدا دبست و نکارن پرؤبليتميت خوه چاره بکهن. ژيان دقان توخمه مالا دا دبسته تشسته کي روتيني، فالان ژيمناهي و نه قيني، ههک جارا دگه هبسته ژيکفه بونا وان ژ ههڅ، نه قجا کچا مالي يان ژنکا مالي و حمتتا زهلام و جحيليت مالي، دي ل دهرقي مال، ل نه قين و ئيمناهيې گهرهن. خيسانه تا زهلامې بؤ ژنکي شکاندنهک مه زن ل جهم ژنکي پهيدا دکهت و که ساتيا وي لاواز دکهت و باوهرياي وي دهرژينيت، نهوي دهمي ههک ژنک هه نه، بو دروستکرنا ترازا خوه يا دهروني و وهک تولقه کرن ژ زهلامې، دي همر وي ريکي گريت دا کوزه لامې ژي يې بشکينيت... يان ژي باوهري ب خوه و جفاکي نامينيت و هزر دکهت کو مروقي شريف و پاقر جهې وي دناف جفاکي دا نينه، نه قجا ب قې رهنگي توليت خوه ژ جفاکي هه دکهت. بيتحالي و بي خوداني و نه بوون و موغيزي، ههک جارا ژنکي نه چار دکهن کو بهري خوه بده ته قې ريکي. ههروهسا بارا پيتر ژنکا زورداري لې تيته کرن، ب سه دا کچيت جوان و بي گوننه د گوهرا ههک نهفس کيم و بي وجدانا دا، چوپينه و ژيانا خوه ژ دست دايه و همر وان بي وجدانا پشکداري د کوشتنا وان دا کريه و نهو سه ربه ست و ب دلي خوه مايه د ژيانې دا و دله يزن، گه لهک کچيت جوان ژ بهر نه قينه کا پاقر و بي گوننه هه سهرې خوه دانايه.

نه قه ههک نه گهريت شکاندنا ناموسې بوون، ب رهنگه کي گشتي نه تايسته بؤ ژنکا کورد، و گه لهک نه گهريت دي ژي هه نه، يا گرنه نه هژمارا فان نه گهرا په، لې يا گرنه نهوه، کو هم ل ده سپيکي ريکي خوش نه کهين کو بگه هبسته مهسه لا ناموسې دا کو سهرې خوه ب چاره کرنې هه نه ئيشينين.

نامۆس و کوشتنا ژنکی ژبهر نامۆسی

دوولته مهانی / نهلمهنا

٦. تیرکرنا جهزیت جنسی و نابووری.
ل وهلاتیت نهوویا و ژبهر جوداهیا دناقههرا جفاکا مه و
عرف و عهدهتیت مه و فان و وهلاتا و ژبهر تیگههشتنا مه
یا بهرتنگ و خهلهت بۆ نازادیی و ترسا و ندابوونئ،
نهخاسمه و ندابوونا ژنکی و و ندابوونا کولتور و ئۆل و
رهوشتا، گهلهک دایک و باب و برا و زهلام هه نه گفاشتهکا
مهزن ل ژنکی دکهن و ههمی بزاف و لئینیت وئ د ئیخنه
دبن کۆنترۆلی، ئەف رهنگی سه رهدهریی ژنکی توشی

ههستهکا دژوار ب گریدانئ
دکته و لدویاهیی پەقینهکا
مهزن ل جهم چیدبیت و بهری
خوه ددهته ریکیت خهلهت.
ههروهسا هافیتنا ژنکی
پاشگوهفه، ژلایئ دایک و بابا
و زهلامی فه و یا پیتر
کارتیکه ره نهوه، دهما ژلایئ
زهلامی فه تیتته ئهسالکرن،
ژنک ب خوهرستییا خوه یا
سایکولوجی، بنگههئ نهقینی و

جوانیی یه، ههست نازکه، ههردهم گوھی وئ یئ ل
ناخفتهکا نهقینی، په بقیهکا خوهش باوهریی بدهتج و ههستا
وئ یا ژینیی تیر بکته و دهما نهقی تشتی ل جهم دایک
و بابا، یان ژی زهلامی خوه نه بینیت، دئ فی غه ریزی ب
ریکهکا دی تیر کته. نهفه ژی نه کارتیکه تره ژ هندی
دهما زهلام یان ژنک، یان ههر کهسهکی د مالنئ دا، یئ
سه رهردای بیت و ههفساری وئ بهیت بهردان، چ پس و

بابهتی نامۆسی بابتهکی پر گرنگ و درپژه، باوهر
ناکهم ب بهریههکی، نه ژی ب دووا، دهرحق ده رکهقین،
لئ نه ژی دئ بزاقی کسهین هه نهکی دیار بکهین، ژبو
پیگههشتنا فی بابتهی، پیتهقیه نه تیگهه شکاندنا
نامۆسی ب دروستی بزاین و ب رهنگهکی راستی و واقعی
ل سهر تیگهه شکاندنا نامۆسی ب دروستی بزاین و ب
رهنگهکی زانستی و واقعی ل سهر نهگهریت وئ بیت
سه رههکی راههستین. شکاندنا نامۆسی نه نهوه کو زهلامهک

و ژنکهک (بیت کونه ههفگیان)
یان ژی کورهک و کچهک ب
نهقینهکا پاقر و ل دویف شریعهتی
ئۆلی خوه (کیژان ئۆل بیت)
بگههنه ههف وهک ژن و میتر،
تیگهه شکاندنا نامۆسی نهوه کو
ئهف تشته دویری شریعهتی
روپیدهت.

ل دویف لیکولینیت مهیدانی
بیت ژلایئ بسپسور و زانا
ریکیت راگههاندنی تینه چیکرن

و دانوستاندنیت روژانه دگهل گهلهک خودان پروبلیمان،
وهسا دیاره کو هه نهک نهگهریت شکاندنا نامۆسا نهفه نه:

١. زورداری و بندهستی و گفاشتن.
٢. پشتگوهفه هافیتنا ژنکی ژلایئ مالیتفه.
٣. بهردانا ههفساری ههر کهسی ل بن نالایئ نازادیی.
٤. و ندابوونا نهقینی و ئیمناهی.
٥. تولفه کرن و دروستکرنا ترازا دهرونی.

ڦه ڪرنا ڪوڊي ڦايروسي ب وهرگرتنا پارهي

ڪوشان

بيٽن ڦه ڪرنا ڪوڊي و گههشتن بو وان
 فائيلين هاتينه دزين ڪو د بخو بيٽ
 دناڦ ڦايروسي نارشيفودا،
 - ڦايروسي نارشيفو رادبيٽن ب
 دزينا همي فائيلين ڪومپيوٽري و
 ڦه دگوهيزيتن بو فائيله ڪن بهروخت
 بخو دناڦ ڪومپيوٽري ته دا چي
 دکهت، و دهيتت پاراستن ٿانڪو پاس
 ورد ڪرن ب 30 پهڦا و ڙمارا ڦي
 ڪوڊي دي ٿاڦيري دده برٽڪا ڪرنا
 دهرمانا لسهر تورا نه نرتيتي بنتي ڙ
 سي ڪومپانيا ڪو دهرمانا برٽڪا تورا
 نه نرتيتي بنتي دفروشن.

هندهڪ ڪومپانيسين وي ڦايروسي
 دهستنيشان ڪري دا ڪو فائيلين ڙي
 هاتينه دزين بڙڦرينته د ڪومپيوٽري
 دا برٽڪا پاس و ردا.
 - نهڦ ڦايروسه هاتيه بڪار
 ٿينان ڙيو دزينا پارهي ڙ خه لڪي و
 نهڦ ڦايروسه هاتيه چيڪرن و
 ناراسته ڪرن ل دهستپيڪا ههڦشا
 سالا چوبي وهسا دياره نهڦ
 ڦايروسه وهڪي وي ڦايروسي يه بين
 ڪو ههڦشا نادارن هاتي بناڦي CTF
 .zip
 - ڦه ڪرنا ڪوڊي، نه گهر ڦايروسي
 نارشيفو بهيتت شروڦه ڪرن دي ديار

مه ندهوش نه به ههڪر فائيلين
 ڪومپيوٽري ته بهرزه بون و
 ڦايروسهڪ ديار بو و داخازا پارهي
 ڙ ته ڪر، دا ڪو فائيلين ته بڙڦرينت.
 ڙبهه خرابيا پروگرامي
 شاهه زابتن نه هيلانا ڦايروسا شيبان
 ڪوڊي ڦي ڦايروسي ڦه ڪهن بين ڪو
 فائل د ڦه شارتن.
 نو ڦايروسي نهڦ ڪاره دڪر ناڦي
 وي (archiveus) و نهو ڪهسا
 بويه قورباني يا ڦي ڦايروسي برين
 پيچ هيلين بارو بو، وهختي
 ڦايروسي فائيلين وي ڦه شارتن و
 داخازا ڪرنا دهرمانا ڙي ڪر، ڙ

بهريسه ڪن مهزن ڙ ناڙانسا نه سماني ل چيني ٿاشڪرا ڪر ڪو ٿيڪم گهشتا
 نه سماني يا چيني دي ل سهر بانن ههڦن برٽه چيٽ ل سال 2008 ٿي.
 نهو بهريس پيٽهڦو و گوت: سهرڪهفتا گه ميا نه سماني (شن چو 6) نهوا
 ل چريا ٿيڪن ڙ سالو بوري هاتيه هنارتن ب دوو راهرتن نه سماني ڦه شيا 5
 روڙان دور نه ردي بڙڦريت و چين دي گه ميا نه سماني (شن چو 7) هنڦريته
 سهر بانن ههڦن ل سالو 2008 ٿي.
 روڙانسا (چاينا دييلي) ڙ زاردهڦن (چانگ چينگ وي) جسٽيگري
 فهرماندارن بهرنامه بين فرينا نه سماني ڦه گيترا ڪو تاقيرنن هوريڪ بين دهيتت
 ڪرن ڙيو فرٽڪرنا سي راهرتن نه سماني دڪهل گه ميا نه سماني (شن چو 7) بو
 سهر بانن ههڦن.

**چيني ڙي
 دي چنه
 سهر بانن
 ههڦن**

- چاره بکه‌ی به‌ری سیسته‌من به‌رگرین ده‌سفته‌ده‌ی.
- چاره‌سه‌ری:
- پیتقیپین چاره‌کرنا نه‌ساختا نیدزی و نه‌ساختا ب سیکسی ده‌پته فه‌گوه‌استن.
۱. باوهری.
 ۲. هه‌رده‌م هه‌بونا ده‌رمانین پیتقی.
 ۳. دوباره ب کار نه‌ئینانا سرنج و ده‌رزبکان.
 ۴. ب کارئینانا ده‌سگورکا ل ده‌من تیکه‌لیت خوینی یان نه‌ساخته‌کی ده‌پته کرن.
 ۵. هشیاری، پیتقی یه ده‌من شولی ب خوینی و شله‌مه‌نیین دی دکه‌ی نه‌وین (HIV) تیدا هه‌بن.
 ۶. کوندوم هه‌بن ب هه‌روه‌بن بو هه‌میان.

۱. رتکین سیکسی یین نه‌ره‌وا.
 ۲. توشبون ب خوینا پیسبوی.
 ۳. فه‌گوه‌استنا فی قایروسی ژ دوو گیان (زکدار) بو زاروکئی وئی.
- خو پاراستن و ره‌وشه‌نییریا ته‌ندروستی:
۱. خو دویرکرن ژ تیکه‌لیتین سیکسی یین نه‌ره‌وا، نیک هه‌قالی گه‌له‌ک باشتره.
 ۲. مه‌ترسیا نه‌فان نه‌ساختیا بو نه‌ساختی روهن بکه، نه‌گه‌ر نه‌پته چاره‌کرن.
 ۳. زوو چاره‌کرن گه‌له‌ک باشه بو یی توشی فی نیشی دبیت.
 ۴. زوو چاره‌کرنا هه‌می کولبونا، دگه‌ل نه‌ساختیین سیکسی ده‌پته فه‌گوه‌استن و پشت راست به‌کو کولبونئی

* ژاندر: ماله‌ری نینته‌رنیتنی: www.khayma.com

شوین له‌شن مرۆڤه‌کی مه‌یموینک هاته‌ دیتن

تسه‌کی نیف ده‌وله‌تی ژ ژانایان شوین له‌شه‌ک دیت ژین وی ۴ ملیون و ۱۰۰ هزار سالن ل بیایانه‌کی دکه‌فیتنه روژه‌هلانا (حیشه)، کو دبیتنه خه‌له‌گا به‌رزه ژ زنجیرا وه‌زارا مرۆڤی، نه‌ک شوین له‌شه یی پیکهاتینه ژ ده‌ان و هه‌ستیتن نقشه‌کی دکه‌فیتنه دنایه‌را مرۆڤی رهنگ مه‌یموینک (ئه‌ردیپیشیکوس) کول سه‌ر هه‌ردوو پیتیان بره‌شه دچو و نقشه‌کی دی یی نافدار ب (ئوسترالوپیتیشیکوس) کو ب باپه‌ری مرۆڤی نوی ده‌پته نیاسین.

ل دویف گوتنا فه‌کوله‌ران نه‌ک ده‌فرا (حیشه) کو (۲۳۰) کیلومه‌تران ژ پایته‌ختی (ئه‌دیس نه‌بابا) دویره زه‌نگه‌ترین ناخه ژبو له‌شارتنا شوین له‌شین مرۆڤی که‌فن و نوی.

ته‌ر پاشماین هاتینه دیتن کو د پیکهاتینه ژ کلوخه‌کی بچوینک و هه‌ده‌ک ددانین مه‌زن یین نقشه‌کی نه‌ل سه‌ر هه‌ردوو پیتیان بره‌شه دچو و ملیون سالان یی ژبای. دنایه‌را که‌لنترین نقش مرۆڤان (ئه‌ردیپیشیکوس) و یی نویتر (ئوسترالوپیتیشیکوس) کو ژه‌ری ۳.۶۰۰.۰۰۰ هه‌تا ۳.۳۰۰.۰۰۰ سالان دژبا.

نه خوشيا ئيدزى نه گهر و خو ژى دوير ئيڤستن

وهرگيران ز عه رهبى وبهره فکرن: منيرا خلیل گوه رزى

ناشکراکرن بریکا فه کوله رین فه رهنسی لسالا (۱۹۸۳) و فه کوله رین نه مریکی ل سالا (۱۹۸۴) ههروه سال سالا (۱۹۸۵) لینگه رین نه مریکی قایروسى دویى ناشکرا کر ب ناقى (HIV2) و دیارکر کونهف قایروسه هیرشى دکه ته سر سببخروکین خونى و دبسته نه گهرى تیکچونا بهرگريا ئيشا.

- نيشانين نه ساخيا ئيدزى:

۱. بهرچئينا توش بوين لمفاوى.
۲. وهستيانه کا بى سنور.
۳. تاين گران.
۴. کيم بونا خوارنى.
۵. کيم بونا سەنگا مرقى.
۶. زک چون.
۷. خوهدان ب شهقى.
۸. بهمبلوکى دهقى.
۹. تاريشه يين چهرمى يين بهر به لاف.

۱۰. لاوازا گشتى و تیکچونا وه رارى.
۱۱. وهرماتيا ميتلاکى و ديدکى.

- سى ریکين سه رهکى هه نه بو فه گوهاستنا قى

ئيش:

ئيدزه نه خوشيه کا ترسناکه و يا کوژده که، بهرگريا نه ساخيا بى هيز دکهت د له شى مرقى دا، ناهيليت کونترول ل سه ر نه خوشيا بهيته کرن.

دهمى نهف قایروسه يين بناقى (HIV) له شى مرقى نوشبوين بقى ئيشى داگير دکهت و زنده دبن، شانين سه رهکى (خلايا اللمفيه) پويچ دکهت دبنه نه گهرى نه هيلانا بهرگريى د له شى مرقى دا، ئوله شى توشى نه خوشيا فه گرنا نه خوشيا په نجه شيرى دکهت، ههروه سا

له ش دبسته پاربه کى ب ساناهى بو ئيش و ده ردا، و ل دوياهيى دبسته نه گهرى مرنى..

سه ره راي قى چه ندى فه کوله ران ژبو لیکگوهرينا بارتين قى نه خوشيه هه ر ژ سالا ۱۹۵۹ ل نه مریکا بو جارا ئیکى نهف ئيشه هاته ناشکراکرن، ل سالا

۱۹۸۱ پاش ديف چون بو دیارکرنا بارتين قى ئيشى هه مى جيهانى.

- چهوانيا ناشکرا کرنا قى ئيش:

بو جارا ئیکى نهف قایروسه (HIV) هاتيه

دياردئ.

پروفيسورهڪ ب
نائق نيكولاس
همفري ناشڪرا ڪر ڪو
ڪومهڪا زانايين ٽورڪ
چهند پيٽ زانينهڪ
خرڦه ڪريون دهريارهي
مالياتئ، لي هيتلابون
ڦهشارتي ڙيهه دوو
نهگهراڻ:

۱- ٽورڪيا

لي ل حاله تين پويچ
بونا مهشڪوتڪي ل
مروڦين دي، بريڦه چونا
ل سهر چاران روي
نه دايه، نه ڦجاء چ دي
ههيه؟

ل دويراتيا ۳۰۰۰
ميلان ل بهرلين
تافيڪرنا جينان بو
مالياتئ هاته ڪرن
به لڪوب سهر نه گهري

هدل بن. زانايين نه مان هزر دڪهن ڪو جينهڪ ل ڪه سين
مالياتئ ڪار ناهت، لهوما جينهڪي گهلهڪ ڪه ڦنار خول
جه دايه و بويه نه گهرا پاشه چوني. نهو جيني ڙ ڪار
ڪه ڦتي جيني هه ڦسه ننگي يه، لهوما وان ڪه سان چ
ناريشه نين ل سهر چاران، لي هه نه ل سهر دووان.
تنيڪدانا ڦي چيني نهو ڦه گهرا نده هه ڦسه ننگيا ده مي بهري
با پيري مه يي نيڪي.

هر سي ڪچ د دلخوشن ب ڙيانا خو و گهلهڪ حد ڙ
بريڦه چوني دڪهن، نيموش ديڙت: گهر نه ز شيا بام
بگه همه سه ماخانئ (مرقص) دا چم و دا بو خو
ده سگرهڪي بينم، لي حوسين يي غه يدي يه و گهلهڪ
چاران د نه نيت و ڪهس نڪاريت وي بينته خوار ڙيلي
سه يي وان!

ڦه ڪولهراڻ هندهڪ ستوين نيزيڪي هه ڦدو ل مالا وان
راچانندن ڪو هه مي رڙڙان مه شقي بڪهن و پيڦه بچن و ل
دوماهين بشين ل سهر دووان بريڦه بچن.

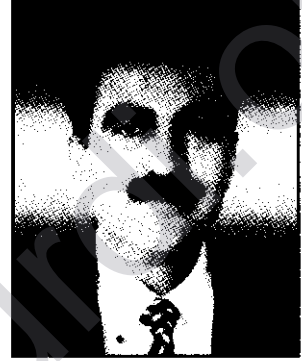
هوسا خوبا ديبت ڪو پيشيلهڪا جينان لقي مالياتئ يا
رويدي و بويه نه گهرا پاشه برنا وي و ڙفراندنا وي بو
قوناغين نيڪجار ڪه ڦن ڙ وهرارا گيانه وهرين پايه بلند وهڪ
مروڦي و مه پوينڪي.

دهوله ته ڪا بوسلمانايه و باوهرين ب تيورا وهرارا بونا
مروڦي ڙ گيانه وهری نا نينيت. نيسلام ديڙت مروڦ يي
ڙ نادم و حهوا چي بوي و چ گوهورينين مه زن ل مروڦي
روي نه داينه ڙ ده سپيڪي تا نهو.

۲- حڪومهتا ٽورڪي قاييل نايبت ڪو هه ڙمارهڪ
وهلا تين وي وهڪ هه لهبت هه ويونا گروفهڪي ڪو مروڦي
ده سپيڪي ل سهر چاران بريڦه دچو دي ده رگه هي
گينگه شهڪا دوير و ديڙ ڦه ڪهت دنا ڦهرا ناييني و
زانستي دا و ديبت گهلهڪ نالوزيا پهيدا بڪهن.

زانايين ننگليز و ٽورڪ وان پينچ ڪه سان ده نه
نه خوشخانئ ڙبو ب جه نينانا هندهڪ تافيڪرنا. ده مي ل
سهرئ وان نيرين بن تيشڪي مه گناتيزي (EMR) ديقت
ڪو مهشڪوتڪي وان (المخيخ) يي چرمسيه و تنيڪچويه.
مهشڪوتڪي مروڦي يي بهرپر سه ڙ هه ڦسه ننگي (توازن)
و ڙ پيڦه راوه ستيانئ و بريڦه چوني و پهيدا ڪرنا (تنسيق)
د لڦينا لهشي دا. لهوما پويچ بونا پارچهڪ ڙ
مهشڪوتڪي ديبت نه گهرا هندي ڪو مروڦ راوه ستيت و
ههردو لنگين وي ڙيڪ دوير و د هه لنگشيت ل ده مي
بريڦه چوني، نه ڦ چنده گهلهڪا راسته بو نه ندامين ڦن
مالياتئ.

مالباته‌کا کورد ل تورکيا ل سهر چاران بریقه دچن!!

د. ناشتی عه‌بدوولحه‌کیم

۱۲ ژوان د ساخله‌من لی ۷ نه و ۱ ژوان مریه. ۴ کیچ و کوره‌ک ژوان ههرتم ل سهر چاران بریقه چوینه. ژینی ئەندامین مالباتی دناقبه‌را ۱۸ و ۳۴ سالیی دانه، دوو برا و خویشکەک ژوان هه‌رده‌م ل سهر هه‌ردوو پی و په‌حنکین ده‌ستین خو بریقه دچن. ژ لایه‌کی دیقه خویشکەک و برایه‌ک جاران پیتکولی دکه‌ن ل سهر پیتیان ب تنی بریقه بچن بو ده‌مه‌کتی گه‌له‌ک کورت.

سافیا (۳۴ سالی)، سینهم (۲۲ سالی) و ناموش (۱۸ سالی) ب تنی ل ده‌رویه‌رین مالا خو هاتن و چونئ دکه‌ن، به‌لی حوسین (۲۸ سالی) جاران سه‌ره‌دانا گوندی نیزیکی خوژی دکه‌ت!

ل قی مالباتی باب و دای مروقیین هه‌قدونه (دای نه‌قیبا مه‌تا بابی یه).

پیستی په‌حنکا ده‌ستین وان یی ستور بوی و وه‌ک یی پیمان لی هاتیه.

قان که‌سان ناریشه‌یین زمانی و ده‌سته‌ه‌لی ژی هه‌نه، هه‌له‌ت دگه‌ل پاشکه‌فتنا می‌شکی و گیلی و ساویلکیی کو ب ره‌نگه‌ک گشتی نیزیکی مه‌یونکان دبن. هه‌رچه‌نده ئەف که‌ستین هه‌ بی گومان ب کوردی د په‌یقن، لی په‌یقین وان باش د خویا نین. دیسان ئەف مروقه‌ د تروکرینه و ل زاروکیی به‌رده‌وام ده‌اتنه قوتان و که‌ستی تیکه‌لیا وان نه‌دکر، له‌وما کومه‌ک ناریشین ده‌رونی ژی هه‌نه.

زانا دبیتژن کو ئەف مالباته‌ کلیله‌که ژبو قه‌کرنا ده‌رگه‌هی وهرارا مروقی. وه‌سان دیاره‌ کو گوهرینه‌ک ل پارچه‌ک جینین قان مروقان هاتیه‌ کرن و بویه ئەگه‌را قی

قه‌کوله‌ره‌کتی تورک ل خزیرانا سالا ۲۰۰۵ ی ب سهر مالیه‌ته‌کا کورد هه‌لبو یا ناکنجی یه ل گونده‌کی ل ژیریا کوردستانا تورکيا، نیزیکی توخیبی سوری، پینج که‌س ژ قی مالباتی ل سهر چاران بریقه دچن، ژبه‌ر کونکارن ژ پیترقه راوه‌ستن و ل سهر هه‌ردوو لنگان بچن!! قی دیاردا ئنتیکه و ئیکانه گینگه‌شه‌ شاراند دناقبه‌را زانایین جیهانی دا ده‌رباره‌ی ده‌سپیتکا په‌یدا‌بونا مروقی ژ پیترقه و بریقه چونا وی ل سهر هه‌ردوو پیتیان ژ به‌ری ۳ ملیون سالان.

قی داهیتانن زانایین ئەنشرپولوجیا (زانستی مروث ناسی) هیتلانه مه‌نده‌هوش و قه‌گه‌راندنه وی تیورا ل سهر وهراریونا مروقی هاتیه‌ دانان و راستیا هندئ کو مروث یی ژ گیانه‌وه‌ره‌کتی ل سهر چاران بریقه دچو چئ بوی ژبه‌ری ۳-۴ ملیون سالان. باشه‌ دبیت ئەف که‌ستین هه‌ به‌رمایین باپی‌ری مه‌ یی ئیکتی بن؟!

مالخوی مالی ناقی وی (رشید)، ژینی وی پتره ژ ۶۰ سالان، ۱۹ زاروک هه‌نه!!

حمیرانوکی

بدرهنگون (شاهر عارف)

هدری خانن هدری خانن

شارا هدری ته گزانی

یاریا نهکه ریمهزانن

* * *

توختن خانن دار زیتنه

هتاری هتاری تعلقیته

بهدختن وده و خوردن...

خانا دولال برینداره نه تیشینه

* * *

تهدختن خانن یور و بری

خوردی سده خورنکا ری و زانی

دومین برانگن خانن نهخت قهیری

* * *

خانا دولال چلک شورشقا

زهد و یازن زیت هتاشقا

زیتگی زیتکا کوشن

* * *

خانا دولال چلک وانه تالین

شاره یسکا خانن باشده بالین

مین شهزایا باب و برانگن خود نهیا

توزا بیهدختن چم سلاکین

کورکو دینوما نودینی

سهریانا تینی خود قهدهنینی

نهف چههف بهدن نهکه

سین دانا یین ته نهیینی

* * *

کورکو دینول سهریانا منقن معش نهکه

ناگرون جفارا خود خروش نهکه

توز یا تهمه ربهمن و خود شاش نهکه

* * *

توزی کورگم و مالی و سلک

کورکو دینو ماهشین بیره جاشین چلک

زین خراب تالین مالی و سلک

* * *

هدری کورو کوری خالدهن

قهدا بکه قتل مدهن قههتن

توز اوزه زانا بیسی ووز

تنگن خود نا تاقیم وین داورین

* * *

دولان مین هلت و زانوری

مین قهد تالین نهکه

دوستهکنی گزانی و کور دنگن

سپو بلازا خود کور

مین و خدنگن مین توز یا کور

دالین خورین جاز نهکه

رهزگن رهه زانی

به رهه فکرنه: کازم سه رگه لی

که سنی دووی:
 ههل ههلوک
 که سنی نیکین:
 چ ب شیر؟
 که سنی دووی:
 گبز بهلوک
 که سنی نیکین:
 چند مه نجه لوکینت شیر؟
 که سنی دووی:
 بیست و دوو.
 که سنی نیکین:
 سابونا ره قن یا بنده قن؟
 که سنی دووی: سابونا بنده قن
 که سنی نیکین:
 پیک یا زورنا؟
 که سنی دووی:
 پیک.
 که سنی نیکین:
 داوه تا کن یه؟
 که سنی دووی:

داوه تا نازاده. کو نیکه ژ نهوان که سانی د ریزندا کو
 نهف که سه یه ل دهف که سنی نیکین. دئی ههمی بن
 دهستی وی را چن هه تا به روفازی دهیت، نانکو دزقریت.
 هوسا دئی گازی که نه نیکو دوو هه تا ههمی خلاس دهن.
 پاش که سنی دووی دئی بیتریت: بیسری یه گسوتی
 دستاری بهترین یه کو دهستی، نانکو نیک و دوو به ردهن
 دئی ههمی دجهن خو دا زقرن.
 پاش دئی بیتریت بیسری یه گسوتی جسونی ب قسوتن
 ههمی دئی د جهن خودا رابن و رویان و هوسا یاری دئی
 بدوماهی هیئت.

نهف یاری یه ژئی نیکه ژ یارین فولکلوری بیتر
 ملله تی مه و پیک هاتین قن یارین ژئی چند که سه کن
 کچ یا کسور، دئی بنه بازنه و دو که سنی شاره زا دئی
 سه رکیشیا یارین کن.

چاوانی یا کرنا فی یارین:

نهف که سانه ههمی دئی ریز بن و دهستی نیکو دوو
 گرن و شاره زاین قن یارین دئی هه نیکه ژ وان چیته
 سه رکه کن ریزئی و دئی گازی نیکو دوو که ب رهنگن
 پسار و به رسف ب فی رهنگن خاری:

که سنی نیکین:

وا رهزگن رهه زانی؟

که سنی دووی:

ته چید ده رگه فانی.

که سنی نیکین:

بهزی مسری چ دخوت؟

حاکمہک داخواری ژ وھزیری خو دکھت و دبیٹرتی بو من سہا ژنہکن بکہ کا تو کن
ھہڑی من دبینی ل فی باڑیری۔

وھزیر ل باڑیری دگھرت و دزفریتھ نک حاکمی و دبیٹرتی من کچا گافانی بو تہ یا
دیتی، حاکم دبیٹرتہ وھزیری ل باڑیری تہ کچا گافانی ھہڑی من دیت، وھزیری گوتی بہلنی
من بہس ٹو ھہڑی تہ یا دیتی، حاکم رازی دبیت و دبیٹرتہ وھزیری باشہ ھہرہ بو من بخازہ،
وھزیر دچیتہ مالا گافانی دبیٹرتہ کچا گافانی کا بایی تہ، کچا گافانی دبیٹرت بایی من یں
ل بہر گارانن، وھزیر دبیٹرتہ کچکنی ٹمز خازگینی تہمہ بو حاکمی، فیجار کا بیٹہ تہ چ
دفتیت و نہختن تہ چپہ، ھندی تہ و بایی تہ ژ مالی دونیای بقت دئی دہتہ ھوہ۔

کچا گافانی دبیٹرت نہختن من (نوزدہ میھ و بیست بہران، چل ھسپ و چل و پینچ
ٹیختہ، شیتست دھٹ، ھہشتی فہم و نوت معریفہت) ھہر کہسج ٹف نہختہ ھہن ٹمز دئی
شوی ب وی کہم۔

وھزیر دبیٹرت ٹفہ توج دبیٹری تو یا دینی، یان ژی تو من دین حساب دکھی، ٹمز دئی چم
پرسیارا بایی تہ کہم، دچیتہ دھٹ بایی وئی و لی دپرسیت، گافان دبیٹرت کچا من وھکیلا
خوہیہ وئی چ گوتیہ ٹوہ، وھزیر دزفریتھ نک حاکمی و دبیٹرت، من گوتہ کچکنی وئی مہرج
دانہ من و گوت ھہر کہسج مہرجیت من ھہن ٹمز بو ویہ، و مہرجیت کچکنی بو حاکمی و
نہہلی دیوانی فہگیران۔ ھمی دگل حاکمی حیہتی بون کہسج نہزانی مہہستا وئی چپہ۔

حاکمی پرسیار ژ نہہلی دیوانی کر کانی دزانت ٹف مہرجہ چنہ، کہچہلوکہک ل بئی
دیوانی بو گوت ٹمز دزانت ٹف مہرجہ چنہ و مہہستا ژئی ٹفہیہ :-
- نوزدہ میھ و بیست بہران ٹانکو (ژیی من نوزدہ سالہ ھہکہ ٹو بیست سال بیت ٹم
ھہٹ شہنن و ھہڑی ٹیکین)۔

- چل ھسپ و چل و پینچ ٹیختہ ٹانکو (ھہکہ ٹو چل سال بیت دیسا دئی قہتینن
چونکی حاکم رالن و ھہکہ چل و پینچ سال بیت ٹو وھکی ھہسپ خہساندیہ)۔
- شیتست دھٹ (ھہکہ ٹو شیتست سال بیت دئی وھکی حیشترا پشتیت خو پیکھنن)۔
- ھہشتی فہم و نوت معریفہت (ھہکہ ٹو ھہشتی سال بیت تینگہھشتن ل دھٹ
نہمایہ و ھہکہ نوت سال بیت زانین ژی نہمایہ)۔

حاکم دبیٹرت ٹف مہرجہ ل دھٹ من نیان، کہچہلوک تو ھہڑی فی چہندی تہ بکہمہ
وھزیر و کچا گافانی بو تہ بخازم، حاکمی جاب دا کچا گافانی و گوت مہرجیت تہ یں ل
دھٹ کہچہلوکی ھہین و کچک رازی دبیت و حاکم کہچہلوکی دکھتہ وھزیر و کچا گافانی بو
دخازیت و دکھتہ دھوات۔

تیبینی:

- ٹیختہ: ھہسپ خہساندی۔

- دھٹ: حیشتن

کورتە چیرۆک

بەرزەبۆن یان لێگەریان

نەحمەد یاسین بەندەبی

(١)

پشتی حەفتە سالا دناڤ پەرتوکیڤ خودا لێگەریای،
ئیسبا ساجەکی ل قەسکبا وئ بەت و دناڤ پەرچا وئ دا
بنلیت.

(٢)

لەن سەبەرا پەرچا وئ پیناسەکا تەرم کەر، ب هەمی
هێز و وێرەکیڤ گوتی ئەز حەز تە دگەم.

(٣)

لێشێن خە پەنەقشی کەن، گولافا (ھاوایی) ل بەرنا خە
رەشاند، پەرچا فەکا رەش هەفتتە ل سەر پەرچا خە، ل
سەر دفتا هەمی قەستا (مۆعدای کەر.

(٤)

باوەرناما خۆب تاقی ئە هەلاویست، رۆنەکا کەل
ز چالۆ وئ کەفت، ژ کەریادا، گرتی!

(٥)

وێکی تەشیکێ لیک زفراند و ژلەهەک ل بەن گوتی
وئ دا، گوتی ئەزمانن تە بێن دەرێ بوی دێ بوم!

(٦)

تەلێن خۆ هێدی هێدی ل کەسبۆدی فەن، سەری خۆ
بەند کەر و پەرچەما خۆ راگەر، دگەل وئ دێشێ ژۆل کەشی

ئەو گولێن ب ئەقینێ دژین و بۆ ئەقینێ دەرن

عادل خێرکی / زاخۆ

دەما ئەو دین
وهرزی ژبانێ پەرستنا وان دکەت گو
بیلێن نازادی پەرتیز
ناوازان ب مرنا وان دخوین:
چاڤگەهێن ئەقینێ
ب گرتینا لێقین وان دژین گو
ب قەرەغین دەمارگەها شاھ جوانیێ دا
پەرژین دین،
ل شەقین بێ ژقان
لەیلا و مەجنون
داریستانا زولفین واندا گوھنیل دین
سەیرە !

ب پەبقا (چەند جوانی) ئافز دین
ب ئەقینێ دژین و بۆ ئەقینێ دەرن
لەورا دشورەشین مەھرکرنێ دا شەھید دین
دەما ئەو دگرن

روویین وان دینە تافگەها زاخۆ و
زامین وان دینە قولکان - و.
ب تەنیشتین واندا دەیتە خار
هەمی سالان

ل (٢١) ئ ناداری د نەستینە و
ب فیتلایزین بەکویان داغبار دین
بلیمەتن کورمانجن
پەرینە مێرگ و چیمەنن،
دەما مزگینیا شوپکرنێ دگەھیتە وان
دین دین

دقەفەسا پەنجین فەلەکی دا
سەرخوش دین تەوافا زینێ دکن.
مخابن

ئەفرۆ رۆژگار
فان گول بوھاران تێھنی دەھیلیت... و
کۆرەمارین بێ دل
دینە روح کیش و شیرافا سینگی وان دمیزن،
دلوثانی،
ئەقینێ،

جوانیا وان، هەرسێ دینە ئەگەر
خامەیی من ب بازین هوزا ئەقینێ وان پیناسە بکەت ... و

نیگاری روخساری وان
ل سەر ئەنیا پرا دەلالی بنزیت و
ل هنداڤی وارگەها خەمان
کەزین وان برتسیت و بکەتە ئالابا ئەقینێ
داکو عالەم بزائن
ئەزەم خوین خێر و ب خوینا خۆ
دارا ئەقینێ هەر دێ ئافدم... هەردێ ئافدم
هەندی ماہم.

ھەلسەنگاندنی ب شیوھکن ئەکادیی بو ھونەرمەندیت مە
 یین (نوی پیگەھشتی)، قەکرپا و روژانە د کارئ خوہ دا
 کار کرپا بەلکی خودئ یە (تەحسین طەھا) یەک ژ مە را
 ببا و (دەھ ئەپاز و ئەردەوان) ژ گورئ راکرپانە و ھزار
 سلاقت پین پایان و بچ پیشان ل سەر گورا وان کرپانە..
 گولەکا ژ خوینا بەرخودانئ سوربوی بو سەرورەئ
 ھونەرمەندا (د. ششان) برئ کرپان و مزگینا نازادین بو
 ھوارپت زاروکیت گورپت بکوم و ئەفالیگری و شەھیدپت
 سونبلا نازادین و خوراگری دا باین. ب ھزاران ستران و
 ناوازل سەر گیانئ وا یین پاک و بچ گەرد ھاتبانە
 قەھاندن و ئافراندن چونکە ھیش مایە شینوارپت تەحل و
 نەخوش چارئ بابەتپت ژ (عشقی) ب بەاتر ھەنە. ھێژ
 زیمارت دایکپت شەھیدان د گوھئ مەدەنە ھێژ ژەنگا
 دوروندپت ھوف و دکتاتوری سەر دلئ مەیە و روژئ چەند
 جار نیشانئ مە دەن (دا ژئ خەریب تەپین)!! و جارئ
 گەلەک مافپت مە د بەرزەنە و خوینا ناکەن ل جاتی ھەراو
 ھەلپەرکئ ل سەر شاشین T.V و مەدیاپت مە و نازار و
 ئوفپت مە ژ گەلپت جیھانئ را بەرچاڤ کرپان، بەلکی
 چارەبەک ل حالئ مە یین بچ حال کرپا، ئیدی دناڤ ڤان
 ھوڤئ ل دورپت مە دژین دەڤئ وان ژ قەرکا مە ئانیبا
 دەر.. پاشی مە ستران و مەراسیمپت (عشقی) کرپانە
 کەرنەڤالپت بەردەوام دناڤ شەقامپت کوردستانئ دا. وا
 کیشا وەلات ناھئ چارەکرنئ ئەگەر دەرمانئ (عاشقان)
 ئاسانە!!.. وا پتیریا کوردان و کوردستانئ دبن بەسئالپت
 جەلاد و جەندرما دا حەتقیہ وا روژا بەرخوہدان و
 چارەنقیسا سازل پیشیا مەیە و ھێژ شەھید و سەرکردپت
 مە ل ھیشیا مزگینیا کورد و کوردستانئ دەنە. چونکی
 قەلەنئ نازادین ل سەر وان گران راوہستیاپە و ھزاران
 سلاڤ و ریز و رویمەت ل تەڤایا شەھیدان بن. و بژئ کورد
 و بژئ کوردستان و بژئ ھونەرمەندپت ب وژدان.. و
 خوہدی شیان.

پاشان بریارئ ل سەر بەدی.. بلا قەبیدی ناکەت بلا
 سترانەک یان دوو بن (ھوزان سەرحد) ب سترانا
 (ھەڤلیتر) دناڤ بار و دوخەک پەر سەخت دا گوتیہ لئ
 دەنگ قەدا.. گەلەک جارا من گوہل (دەلیل دیلانار.. و
 دیار دپرسمی و خەلیل خەمگین) بوہ گوتیہ ئەم نە
 ھونەرمەندین چونکی ئەم خوہ (پروڤەسیونەل) نابین..
 لئ مللەت وئ بریارئ بەدەت.. لئ جەھئ داخئ یە! ھەتا
 نوکە نە میدیاپت مە و نە ھەر دەزگا و سازبەکا وەشانئ
 ریک ل ھونەر دزەکئ نەگرتیہ و خودپت سترانەکئ یە
 ئەوژئ.. تیکست ژ ئیکئ و ناواز ژ ئیکئ.. و ژەنئ ژ
 ئیکئ و لەیزتتا چەند قیزەکا ژ ئیکئ و (مامۆستایە) ژئ
 و ب کلیپەکئ ل سەر شاشئ T.V یان ھونەرمەندە..
 گەلەک جاران ئەگەر بەرھەمکئ ئیکئ بەیتە دزین ب
 بودجەکا مەزن سزا دەت.. لئ سازپت وەشانپت مە پیت
 راگەھاندنئ ھیش ئەف (پیفەرە) نەبوہ.. ئەڤجا دور نینە
 ئەف بابەتە (کلاسیک) ژئ پیت لئ دقتپت بکەینە
 (رومانتیک) بەلکی ببە (فانتاستیک) و خیر خوازەک
 ھونەرمەندا و ھونەر دزپت ژ نوی ژ قەلبیکا ھیکئ
 دەرکەئ نەبیرن ئەم ھونەرمەندین.. چونکە ئەو کارئ ئەو
 دکەن کومەلگا ب تیکرایی دکارن بکەن.

لئ سەرەرایئ ئەڤئ ژئ سازپت مە یارمەتیا وان دکەن
 و دشینە دەرفە و ب دەفتەرا بو خەرچ دکەن و ب دەفتەرا
 دناخڤن لئ سەد مخابن دبی سودن، دئ بلا ئەو خەرچیا بو
 چەند دیروک نقیسا و لئ قەکولپنەرا با و شانەبانە
 وەلاتپت دەرفە و د ئەرشیقپت میژوا شورشپت کورد و
 کەسایەتپت پایەبەرزپت کورد گەریابانە و کرپانە کتیب
 دناڤ پەرتوکخانەپت پایتەختئ کوردستانئ دا، یان ژئ
 (ھەڤا سورا) کوردی پیتک ئینابا ئەو پارە ب ریکا وئ ل
 سەر ب ھزارا رويس و برسپت مللەتئ مە و کومەک و
 ھاریکاری بو کرپانە.. نەک (راقیسەکا) (کیۆلی) بو مە
 دگەل غوربلاپت کئ لەیزاندبا؟! حەیا و ناموسا کوردا و
 کەلتورئ وا پین برپا.. بنگەھەکی فیکرن و مەشقرنئ و

ئەو نیشرويا گەرم

ھتھى ئىقارى

دەنگى سترانەكى يىلد دبو، تمام كر و دگەل خو ئاخفت «نا دىبىم روژى مالم ويرانە.. نا دىبىم روژى ئەف سترانە چەند ل دلنى من دەت..» ل بەر كولانەكا بازارى راوہستيا و گۆت «ئھا باشبو ئەز نەچوومە دوئ كولانى دا.. ئەوى سەيبابى ئەز دىت بام دا كىفە چم؟؟»، بەرامبەر جامەكى راوہستيا و گۆت «ئى ئەفە مويايلن.. كا دا سەحكەمى و دا بزەنم كا دى ئىكا چاوا بو خو كرم ھەيفە بەيتت.. سەبى.. رەش..» سەرى خو باش كىشا بەر جامى «سەد و ھەشتى دولار.. وەي گەلەكن.. ئىكا دى.. سەد وووو.. ئەوژى يا گرانە» ل دەمەكى بەرى خو لادا و بچاقىن كور ل پىشيا رى يا خو تەماشەي كەسەكى كر كويى بو لايىن وى دەيت و جارەكا دى ل گەل خو ئاخفت «ئەرى وئ ھە رەشو نىنە دەيت؟! بخودئ ئەو سەي بابە.. قىجا وەرە كىفە بچم؟.. بچمە رەختى دى يىن جادئ؟ دى من بىنيت.. كا دا خول پشت فى كارباي قەشىترم.. كا پىچەكا دى.. دى.. خو قەشىترم.. بخودئ يى دەيتت.. دى ھەرە.. ھەرە سەي باب.. ئھا نە ھەرى چوو..»

بەرامبەر ئىك راوہستيان و گازى كرى:

- ھا برا رەشىد چاوانى تول كىفەي.. دى وەرە؟

رەشىدى خو نىزىكى وى كر و دەستى وى ھەژاند و باش بەرى خو دا چاقىن وى، بو دەمەكى ما راوہستياي بى دەنگ ياش رەشىدى ب تنى سىن پەيف گۆن:

- كا پارىت من..؟

سەرى خو بلند كر و دەستى رەشىدى ھەر ھەژاند و بەرى خو دا ئاقاھىيەكى بلند كوژنوى چاقىن وى پىن كەفتان و دىت ھندە جلىن سەي ل سەر رستەكى ل بەر پەنجەرەكى بايەكى لىدەت و يىن دەھژن و ل بەر چاقىن وئ روژا گەرم و ل وى نىقروىن يىن گەش دكەن، دناف ھزرەكا كور ھىدى گۆت:

- پارە..؟

گەرم پىنگاقتىن خەلكى ب لەزدكەت، لى ل وى دەمى، ل وئ نىقرويا دژوار و ل بەر چاقىن روژا پەلپەن ھەمىيان خو لادا بول سەر رەختى جاددا نىقا باژىرى و تەماشەي وى دىمەنى دكر.. تورومبىلان ھورن لىندان، و ئەو يىن دەورين سەر دەھژاندن، لى ھەردوويان ئاگەھ ژرى و رەختىن خو نەبو و چ گازىيان بزاقىن ئەوان ھىك نەدكر و ل بەرامبەر چاقىن زىقنىن خەلكى پىنھن و كولم ددانانە سەر و چاقىن ئىك و پشت و ملىن بەرەشانا و پەيشىن جىن ل سەر ئەزمانى وان نەدراوہستيان..

دىقا فى خرقەبوونى دا زقرى و بەرى خو ژفى دىمەنى لادا و كەلەختى خو دناف وئ كومى دا شەقاند و دەركەت و سىبەرەكا زراث و كورت ل دوف خورا كىشا، ھزر كر كوژ مېژورە و ھا خو دناف ھندەك كەسان و دوى گەرمى دا ل بىر نەبو، دگەل خو ئاخفت «ھىش ھندەك نابنە مروژ..» جەرەكا دى كەتە ل سەر رى و بازار ھىدى ھىدى بوراند و جارەكا دى دەستى خو برە د بەرىكا خودا و كوما موچا سەرى ھەيفى گفاشت.. بەرى وئ ل رەخ و خەلكى بو و چاقىن وى وىتە ب لەز دگرتن ئو مونولوجەك دگەل خو ھزر كر و گۆت «چەند گەرمە.. لايتا ھەنى بكرم.. نەكرم..؟! نە نە.. پارى ئەفرو من وەرگرتى دى سىم كارتەكى پىن كرم.. ئەرى ئەرى سىم كارتنى ژ بىر نەكە كوروو.. سىم كا اااارت..» ئىكسەر ل گەل خو ئاخفتەفە دەما كچەك دەبرا بورى «ئەھ چەندا جوان بو بابو.. خوزى ئەز دگەل نەستىبام.. پانزىن پانزىن.. تە شولەب ھندىيە؟.. مرىشكا بژارتى يا خوشە، بەلى نەكە پەرسىقا وان بەيتە من ھەھھھھ..» چاقىن خو ئىخستە ل سەر كابرايەكى و گۆت «وہى پا چاكىتى وئ ھە يىن كرىتە.. خو بەلاش بدەتە من ئەز نا كەمە بەر خو.. يىن ديارە گەلەك يىن سەي بابە. ل دەمەكى د بەر خارنگەھەكى را بورى كو

شەھەرزادە دگەل
سەیدایى خولى من
داخازا لىبورىنى زى
كرو گوتى ھەما تو
پشتەفان و ھارىكاريا
ستران و سترانبىژىن
كورد بگە ئەز ژ وە
ھەميا رازىمە و دقەت
لراديوا كوردى دەنگى
مە ھەمیان بگەھتە
ئامەد و قاشملوكتى..

سەيدايى مازن ھەر و ھەر شىرەت لە دكرن نەخاسە ل دور
پەيقا سترانا كوردى و نەدھىلا ئاوازا كوردى بىتە شىلاندىن، يان
كرىت كرن و گوتى دەست تىوھرنەدەن و پەيقا سترانى بلا بەھىزىت
و بگەھتە دل و مەژىن گوھدارا..

رۆژىت شرىن و نازك بوون.. بىرىشانىت خوش و تەحل مە
قەكرال بەغدا بوراند.. لى خزمەت بو.. و خزمەتەكا پاقر و
قەژىن بو دویر بوژ بەرژەوھەندىا تايبەت، يا ساخلم بوو.

سەيدايى نەمر صادق بەھاەلدىن نامىدى ئەم دەھاندین ژبو
خزمەتا ھونەرى كوردى. ھەمى رەنگىن ھونەرى چ شانز بىت،
يان شىوھەكارى بىت، يان ئاواز و پەيف و ستران يانزى زارقەكرنا
رادیویى و تەلەفزیویى و دیسان ھەر ل سالىن حەفتیادا چەند
زارقەكرنىت رادیویى ھاتنە توماركرن ژ نقىسىنا سەيدايى ھىژا
بو ھەر چەند سەيدايى مە پتر بسپور و شەھەزادە زەمان و
ئىدیەمىت كوردى بولى قەت خوژ ھونەرى كوردى دویر نەدكر و
دزانى تور و ھونەر نىشانان پىش كەفتنا مللەتەنە و تىروژكەك پر
روناھى يە ژبوگەشە پاشەروژى و ھەسا دىت ھونەر نەمازە
ھونەرى كەفن دقەت چو جارا نەقەتەتیت ژ بزاقا نوپخازىن،
چنكو ھەردوو قىكرا ھىژەك پالەدرن ژبو گوھرىنى و روناكبىرىا
جفاكى و نىزىككرنا ھىشى و ئارمانجا.

پىروژىت سیلاڤ و سلاڤ بو كادرىت سیلاڤ و خوزى و
سەد خوزى چاقتىن سەيدايى مە صادق بەھاەلدىنى روون ببا بشى
كارى ھونەرى پىروژ چنكو ئەقە مرادا وى بوو.

صادق بەھاەلدىن و ھونەرى كوردى

سەكفان بەھاەلدىن

سەيدايى مازن صادق بەھاەلدىن نىك ژ وان بسپور و
نقىسكارىت داخىبار ل سترانە كوردى بوو.. گەلەك جارن ئاوازىن
فولكلورى ژ مەرا دگوتن ل رادیویا كوردى دەما دەت پروگرامى خو
بىن حەفتیانە تومار دكر.. و دزانى كو ستران مینا نقىسىنى يە دقەت
كورد خەمخور و پاراستىت ڤى سامانى بن، لەوما ھەر و ھەر شىرەت
لە دكر كو خەمى و پوتى ب سترانبىژى و سترانا كوردى بگەن..

ل ھاڤىنا سالا ۱۹۷۸ ژ نىكەكى قە ل بەغدا و ل مالا مە
ئەز حەببەتى مام دەما من سەيدايى نەمر دىنى ل بەر دەرگەھى
مالى ھەر بلەز و بەز من قەست كرى و من گوتى كەرەمكە..
گوتى بسورە ئەزى بلەزم لى من دقەت سوبەھى ب شەف تو و
عەيشا شان بىنە مالا مە ھون مېھقانن و من ژى گوتى بەلى..
پشتى ھىنگى ئەز ھاتم لئاڤ مال و من دقەت عەيشاشانى
رازبگەم لى قايل نەبو چنكو نەدقەت بچتە مالا.. پاشان من
تىگەھاند.. ئەقە مالا سەيدايى مازنە و دقەت ئەم ھەرىن..
شەفا پاشتر ئەم چووین مالا سەيدايى خو و لوپرى من دىت
خودى ژى رازى عەزىز ئاكرەبى و خودى ژى رازى سەبرى بوتانى
دروشتىنە و گەلەك گەلەك كەيفە خو بگە نىنان و پشتى
سوحبەت و ئاخفان سەر سترانا كوردى ل كوردستانا باكور مە
ھەميا قىكرا شىڤ خار و پاشان عەيشاشان خەلاتكرن ب
زىرى.. ئەم زفرىن مال پشتى شەقەك دىرىن دگەل ھوزانقانى
كورد سەبرى بوتانى مەرابوارد.. ھەر ژ ڤى نالى قە دیسان
سەيدايى نەمر صادق بەھاەلدىن نامىدى داخاز ژ من كر ھەر
چەند كىم داخازكەر بوو ئەياز يوسف سترانبىژى گنج ھىشتا ژ
نوى ناڤ و دەنگى وى دەرگەت بو كو حازر بت ل دارەتا كورى
وى سەرورەرى.

ئەم گەلەك نقىسكار و ھونەر مەند حازرىن دقە شەھى دأ،
لى ئەياز نەھات چنكو چوو بو زاخو نەقەگەرىا ل دوى رۆژى.. ئەز

سەھابىيە كىتى، خەلكى تەقان ب چاڭھە كىتى پىرۆز لى تەماشە دكر، لەورا شىخ عدلى زى رەسەنا خۆ گەھاندىيە پىتغەمبەرى، لى مەرەسا وى زى ھەر ئەبوويە يا مە گۆتى.

يا دى، شىخ عدلى خەلكى ھەكارى يە، ھەكار زى د وى وەختى دا، د گۆتە دەقەرەكا بەرفرەھتر ژ يا نھۆ، ھنگى بەھدىنان و جزىرا بۆتان و ھەكارا نھۆ زى قەدگرت، لەورا زى چ شك د كوردبوونا ويدا نىنە.

دىسان ب لايى ئەزمانى قە، مە وەسا داىە خۆيا كرن، كو شىخ عدلى، دەقەرەكا وەسادا ژيايە، ژبلى ئەزمانى كوردى چ ئەزمانى دى نەبوويە و نەزانىنە، ژبەر وئ چەندى زى، يا بەر ئاقلە كو ھەمى سرود و مەدىحە و ھەلبەستىن سۆفپىن وى ھەمى ب كوردى بوويە.

دیرۆكا كەسەكى كورد كو بەرى ھزار سالا ژيايىت، بۆ مە، ژبۆ قەكۆلينا مېژوويا كوردا پر گرنگە، ب پىكا فان كەسپت ھۆسا ئەم دىستىن راوہستگەھا ددیرۆكا كوردادا دەستىشان بکەين.

*** د پاشەپرۆزى دە تە چ پرۆزە و خەبات ھەنە؟**

- سەعید دیرەشى: ب راستى پرۆزەبىن من گەلەكن، ئەگەر عەمەر دیرىت بىت، دى گەلەك ژ وان ديار بن. ئەز ھەز دكەم بېژم ھەندەك پرۆزىن گرنگ نھۆ دەست من دانە، باوەر دكەم دى رەوشەكا نوى دەنە دیرۆكا تۆرەفانىا كوردا، لى پرۆزى من بىن قى گافى، كو نىزىك ب تانەھيا خودى بداوى بەيت و چاپ بکەم، كىتپا شەرەفنامەيە. تەرجمە مەلا مەحمودى بازىدى، كو بەرى ۱۵۰ سالا ئەوى ئەف كارە كرى يە، دىسان ھەر دگەل توىژاندنا تىرجمى، ئەز ب دیرىت ل سەر ژىنەنىگار و كار و كرىارىن وى رادوہستم.

گەلەك سىاس ژبۆ بەرسىن تە و ئەم چاڭھەرىيا بەرھەمىن وە بىن نوو دكن.

كەشەن ھەبىت و ئەم رابىن ئەدەبەكى ب درەو چىكەين و بېژىن ئەقە ئەدەبى مە زى دگەھىتە بەرى ئىسلامى، يان دەسپىكىن ھاتنا ئىسلامى. ئىدى ئەگەر ئەم ل تۆرەيى خۆ بىن ھەبى و بىن پىش چاڭ قەكۆلین و قەژىن. دى ئەم زى بىنە خودان چاند و تۆرەيەكى زەنگىن.

بۆ بەرسقا پارچا دوپىن يا قى پىرسىارى. ب راستى دەردى مە بىن گران د وىرى داىە. ھەتا نھۆ زى نقىسشانى كورد چاڭلىكەرەكى كۆرەيى تۆرە و چاندا بىانايە، تو ئەدەبى ھەر پارچەيەكى بەخوينى، دى بىنى تىتا ئەزمانى سەردەست د ناڭچاڭا ويدا خۆيايە، لەورا زى تىتى گەلەك گرنگ، كو تۆرەفانى كورد بکەت، ئەو خۆ ژ كىمبىننى رزگار بکەت و رۆقە و ئىسات بکەت كو ئەو زى ھەبە و چاند و كولتۆرا وى زى ھەبە و ئىدى خۆ بەردەتە د رەھ و رىشالىن فولكلۆر و كلاسىكا خۆدا و خۆ ل سەر وئ ئاڭاڭەت.

*** د "كەلپىن ئاڭا" دە تە ل سەر شىخ عدلى ھەكارى نقىسى يە، لى تو بەلگە نىن كو شىخ عدلى ب كوردى نقىسى يە، و پەرتووكىن دیرۆكا ئىسلامى وى وەكى شىخەكى عەرەب ل قەلم دەن. ھەلبەتتا تە ژ شىخ عدلى رە ل سەر چ بنگەھى بوو، جوگرافىا كوردبوون، ئان زمان؟**

- سەعید دیرەشى: بەرى ھەر تىتى من دقیت بېژم، كوچ گومان د كوردبوويىنا شىخ عدلى ھەكارى دا نىنە، ژبەر كوچ ژىدەر ئىكارا كوردبوويىنا وى ناكەن، لى تىتى تىتەك ھەبوويە ل نك پىرانى يا شىخ و بەگ و ئاغا و بىنەمالىن نە بەس كورد، بەلكى فارس و تورک و مللەتین دى زى، پىرانى يا فان گرەگر و كەنكەنا رەسەنا خۆ د گەھانە پىتغەمبەرى، ژبوونا وئ چەندى كو بىشپىن شەرعیەتا خۆ بۆ وى كارى پىن رادىن بچە بکەن. دىسان ھەر كەسە رەسەنا خۆ دگەھانە پىتغەمبەرى يان

دربیری ئەز د "كەلھین ئاڤا" دا، ل سەر ڤی چەندی ناخڤتیمە، لئ ئفیسینەکا سەر پچ ڤی مژاری تیر ناکەت، بەلکی ڤەکۆلین و ھەلشکاڤتەکا دویر و دربیر بۆ ڤی پچ دڤیت، لئ دیسا ژێ ل ڤیری دئی بیژم، کو ئیتکی مینا ڤەقیب تەیرا نە بەس خۆ ل سەر زارگوتنا کوردی ئاڤا کریبە، بەلکی ڤەقی دناڤدا بەھۆی یە، ئەوی ڤولکلۆری کوردی ئیختسیە د قالیب تەصفوی و ڤەلسەڤی دا، ئەم نەشین ب چ رەنگا ڤەقیب تەیران و ڤولکلۆری کوردی ژیک ڤەقەتین. کوردا د ھەمی ھەبامین مێژوویا خۆدا ب چاڤەکئ کیم نێرایە تشتی خۆ یی خۆمالی، چ وەختا ھند وێرەک نەبووینە کولتۆری خۆ دگەل کولتۆری بیانی ھەڤبەرکەن، یان بێنە ریزا وان، ھەرەدە ب چاڤەکئ بلند نێرایە یی بیانی و ب چاڤەکئ نزم نێرایە یی خۆ، لئ ڤەقیب تەیران ب مێرانی و جورنەت خۆ کێشایە ڤی مەیدانی و پرائیبا بەرکاری خول سەر زارگوتنی ئاڤاکری یە و وی باش بەایی وی زانیبە.

ھەلبەستا مەلاتی جیزی ژێ کوردییەکا ھند رەھوان و نازک و خۆش و داگرتی ژ ڤەلسەڤەکا کوردا تەسەڤی، کولتەکری ژ شکل و دیمەن عشق و ئەڤینەکا خودایی، ھەلبەستەکا ھند سرت و خەمەندی ئفیسییە، ب دروستی وی ئالایی ھەلبەستا کوردی ل ئەسمانین بلند چکالاندییە راستە وی تۆرەیی فارسی خاندییە و یی تیدا شەھرەزا بوو. دیسان مفا ژێ وەرگرتی یە، لئ وی خۆ ل سەر ئەزمانی خۆ یی کوردی و کولتۆری وی ئاڤا کری یە.

* د "كەلھین ئاڤا" دە تو دبیری: ئەم چاڤ ل ھەڤدەرین خوە نەکن، وەکی ترک، نەرەب و فارسان، دەستوداری مە چی یە و مە چ ھەبە دڤیت ئەم ژ وی ڤەکۆلین. گەلۆ د ڤی واری دە ھەتا چ رادەیی رەوشەنیر و ئفیسکارین کورد ب ھەڤدەرین خوە تەسیر بوونە؟

- سەعید دێرەشی: مەرەما من د "كەلھین ئاڤا" دا. ئەو بێژم، کو دڤیت کورد نە نێرە ئان مللەتین جیران و بیژن تۆرەیی وان کەڤنە دڤیت مە ژێ وەکی وان تۆرەبەکئ

نەدەبیاتی دە جی دگرن، گەلۆ ئەم دکارن، دەرڤەیی چارچوڤەیا ھەلبەستان و چەند نامیلکەیی کور بۆ ڤەقەیین دەستان و حوجرەیین کوردی ھاتنە ئفیسین، بەحسا رەوشەنیری کوردی بکن؟

- سەعید دێرەشی: تشتەکئ خۆبایە، د دیروکا تۆرەڤانیا کوردی دا، ھەلبەست سەردەستە، دەسپیکا تۆرەیی ئفیسکی ل نک کوردا ب ھەلبەستی دەست پی کری یە و ھەتا ڤی داوی ژێ کوردا ھەلبەست ناسکری یە، ھەلبەت ئەڤی چەندی ژێ سەدەمین خۆ ھەنە، ئەم نکارین ل ڤیری ب چەند ریزەکا ڤی دیارۆکئ شروڤە کەین. لئ ھەرچاوا بیت کوردا جارویارا پەخشان ژێ ئفیسکی یە و وەک دەرس د مەدرەسین دینی دا ھاتیە خاندن.

دیسان ھەر ژبۆ بەرسڤا ڤی پرسئ پیدڤیە بیژین، کو ئەگەر ئەم بنییرینە تۆرەیی وان زمانین دین ئالایی ئیسلامی ڤە، دئی بینین پرائی د کەڤا (اڤار) ھزرتین دینی دا دزڤیت. ژبلی چەند بەرکارین کیم نەبن، مینا کتیبە "ھزار و ئیک شەڤ" و ھندە کتیبین دی، ئەگەر ب تەڤایی ژ ھزر و بیژین دینی دەرەکەتینە، تۆرەیی کوردی ژێ نە یی ڤەدەرە ژ تۆرەیی ئیسلامی، ئەوی ژێ ئەڤ تیتە ب ناڤچاڤاڤە ھەبە. ئەڤجا چاند و رەوشەنەزری یا مللەتین بسورمان نیشانان چاندان وی مللەتی یە، نیشانان چاندان کوردا ژێ ئەزمانی وان، ئەڤجا ناڤەرۆک و مژار ل سەر چ بن، ئەو نە گرنگە.

* تو د وی باوەرین دەیی کو جیزی و تەیران و ھەزری ژ زارگوتنا کوردان دەستپیکرنە ژ بەرکو بەری وان تو تۆرەیا ئفیسکی نەبوو، و تە چەند مالکین ئان ھەلبەستان نانینە کو ھندە مەسلۆک و ئیدبەمێن کوردی تیتەنە، ژبۆ کو تو نێرینا خوە پشتراست بکی، ب باوەریا تە ھەلبەستفانین کورد بێترب چ تەسیر بوونە، ب زارگوتنا کوردی، ئان ب نەدەبیاتا فارسی؟

- سەعید دێرەشی: ھەرۆک تە ناڤر داین پیچەکئ ب

ب سەدان ستران و بەیت ھەنە ئەگەر ئەم باش لی
 ڤەكۆلین دئی بینین دیرۆکا ڤەھاندنا وان ڤەدگەریتە بەری
 ھەریری و جزیری و تەیران، گەلەك ژ وان ستران من
 دیرۆکا وان دەستنیشان کریبە، ئیدی ئەم دکارین بیژنە
 ڤی تۆرەیی دەڤکی یی دیرۆکا وان دیار، تۆرەیی بەری
 "تۆرەیی نڤیسکی".

*** د شەرەفنامە دە بەسا ناووب بەگ کو میرەکی
 کوردە و ھەلبەست ب کوردی نڤیسینە و شەرەفخان دبیژە
 دبه کو دیوانەکی وی یا ھەلبەستان ژێ ھەبە، ئەگەر ئەڤ
 رەوشا میرەکی کوردان ب دیوانا وی نەھاتی یە پاراستن،
 وی رەوشا ھەلبەستمانین دن چاوا بە؟**

- سەعید دێرەشی: ئەڤ راستە، نە تنن دیوانەکا
 ھەلبەستان یان کتیبەک د تووز و باگەر دیرۆکین
 وەرەویبە، بەلکی بەختی ڤی ھەلبەستمانی یی سپی بوو،
 کو ناڤی وی مایە! لی ب دەھان ناڤ و بەرکارین دی
 ھەنە، وندابوینە. دڤیت ئەم وی ژێ بزانی، کو ئەو
 پتیبەستکرن و گفاشتنا ل سەر مللەتنی کورد چیبووی،
 ئەگەر ل سەر مللەتەکن دیبا، نەدوووبو تشتەک بۆ وی
 نەما، ھەتا ئەزمان ژێ. ل سەر ڤی چەندی ژێ کوردا
 کولتۆرەکن زیدە ب نرخ و بەھا دروست کری یە و ھەتا نھۆ
 ژێ مایە و رۆژ بۆ رۆژ تشتی گرنگ تیتە ڤەدیتن، بۆ
 میناک بەری دو-سئ سالان دەستنڤیسنا دیوانا
 ھەلبەستمانەکن ب ناڤی "وداعی" ڤەدیت و پستی ھنگی
 چاپ کر. ھەتا بەری دیوانا وی دەرکەڤیت نە چ کوردا
 بەرکاری وی خاندبوو، نە ژێ ناڤی وی بەستبوو.

من دڤیت ڤیژی بیژم، کو تافرینان چ میر بیت چ ژێ
 ڤەقیر، ئەگەر مر، خەلک تنن تەماشنا بەرکاری وی
 دکەت. لەورا بەلکی ھەلبەستین میرەکن مەزن دگەل
 پیلین زەمانی بەرزە بن، لی ئیکن مینا مەلاین جزیری چ
 ھیز نکارن وی ونداکن.

*** چما د ئەدەبیاتا کوردی دە ھەلبەست ل سەر
 پەخشانی زال دبه و بەرھەمین دینی (نۆلی) پارا پیترد**

گەلەک کەسین بەری مە ژێ، بەینا مەمی ئالان (مەم و
 زین) ئیکە ژ وان تیکستین گەلەک کەڤن. دیرۆکخانن
 دانیمارکی یی ب ناڤ و دەنگ "تی. کریستنسن" یی کو
 شەرەزایی ڤەکۆلینن ئیرانی یە، دبیژت: «رۆمانا وەکی
 "مەمی ئالان" بەری مەسیحی ب ھزار سالان، دناڤ
 مللەتین ناری دا یا بەلاڤ بووی» نو گەلەک بەیت و
 چیرۆکین دی ژێ ھەنە، ب باوهریا من بەری ئسلامی
 ھەبوونە و رھین خۆ کوشە کرینە ھەتا نەڤرۆ، مینا ستی
 و ڤەرخان، لەیل و مەجریمان، خەج و سیابەند و گەلەکین
 دی. یان چیرۆکین کوردی یین بچویکا. دەمی مەرۆڤ
 چیرۆکین کەڤن یین زارۆکا یین ئەلمانی دڤوینیت و
 دگەل چیرۆکین کوردی یین زارۆکا ھەڤبەر دکەت، دی
 وەسا ھزر کەمی، کو دەق و دەق و ھکی ئیکن و چ جوداھیتین
 مەزن د ناڤبەرێ دا نابینی. ئەڤ چیرۆکین ھەنە نەکو
 ئەڤرۆ و دوھی ھەردو مللەتا ژ ھەڤدو وەرگرتینە، بەلکی
 پیتر ژ چەند ھزار سالایە، دەمی ھەردو ب لاین جوگرافی
 و ئەزمانی و رەڤشت و تیتالاڤە نیریکی ھەڤ، نانکو،
 ئەگەر ئەڤ ھەردو مللەتە ئەڤرۆ ژ گەلەک لایانڤە ژ ھەڤدو
 دویرکەتین ژێ، لی ئەو چیرۆکین د کورانی یا مێژووی
 دا، ئەو دگەھاندن یەک، ھەر وەک خۆ ماینە، لی ھەر
 مللەتەک ب ئەزمانەکنی جودا ڤەدگپیت.

ھەر د ھندورێ تۆرەیی دەڤەکی دا، بەیاڤەکنی دی یی
 گرنگ ھەبە کو ئەم دەستنیشانکەین، ئەو ژێ ئەدەبی
 کەڤنی ئیزدیاپە، د وان بەیت و چیرۆکیت، کو مە ل سلال
 ناڤر داین دا، نە دانەریت وان و نە ژێ چاخ و سەردەمیت
 تیدا ھاتینە گۆتن، دیارن، لی چەند قەول و بەیت د نۆلی
 ئیزدیاتی یی دا، کو سەردەم و چاخین وان ژێ ناشکەرانە و
 ناڤین ھەلبەستمانین وان ژێ ھەنە، مینا: پیر رەشتی
 ھەیران، کو ھەڤچەرخی شیخادین کورێ موسافر بوویە.
 شیخادی «عوەدی کورێ مسافر، ل دۆرتین سالان
 ۶۷مەش، ژ دایک بوویە، ئو سالان ۵۵مەش، یان ژێ
 سالان ۵۷۷مەش، چوویە بەر دلۆقانی خودی».

تەنئ د كوردبونا ھەلبەستەن ویدە گومان كرى یە، ئن د كوردبونا لوراندە ئى گومان دكى، دەربارى ئنى یەكتى دە ئم دكارن بئژن زمانەكى كوردی ھەبە ئان زمانەن كوردی ھەنە؟

- سەعید دیرەشى: دقئت چ ئشتا مۆف ب چاھەكتى دلینى نە ئیریتى، ئم تەفدا ھەز دكەین، كۆ مە ئەدەبەك ھەبیت، دیرۆكا وی بگەھیتە بەرى ھەزار سالا، ئن واقع و دەستودار ئشتەكە و ھەزكرن ئشتەكتى دى یە. بابە تاهرى ھەمەدانى ژ ئقشنى لورانە، ئو ئەزمانى وی پت ئقیسى ھەدەك پەیشین لورى تیدا ھەنە، ئن ھەر فارسەك ئەزمانى وی فیم دكەت، بەلكى ئو كوردی فارسى نەزانیت نەشیت فیم بكتە. ئیدی نە پیدفى وی چەندى یە، ئەزمانەكتى ئەم تینەگەھین، بگەینە ملكى خو، یا دى ژى پرائییا فەكۆلەر و رۆژھەلاتناسین بیانى دبئژن لور نە كوردن، پرائییا لوران ژى دبئژن ئەم نە كوردین.

د راستا وی چەندى كا چەند ئەزمانیت كوردی ھەنە؟ ئەز دبئژم كورد ھەمى ئىك ئقش، ئن چەند ئەزمانیت ئەدەبى ھەنە. ئەف ئشتە د مەیدانا ئەدەبى و ئاھتنتى ژى دا خۆبایە، ھەنە ب كورمانجى دئقیسن، ئو ئەزمانەكتى ئەدەبى یە. ھەنە ب سۆزانى دئقیسن، ئو ژى ئەزمانەكتى ئەدەبى یە. ھەنە ب زارەكتى دى دئقیسن. ئو ژى ئەزمانەكتى ئەدەبى یە، ئیدی مە بقت و نەقت كوردا چەند ئەزمانیت ئەدەبى ھەنە. ئەگەر ھات و رۆژەكتى ئەزمانەكتى كوردی چیبوو و ھەمى كوردا ب وی ئقیسى، ھنگى دى شیین ببئژن مە ئىك ئەزمانى كوردی ھەبە، نە پرەكا ئەزمانا.

* تە "مەم و زین" وەكى بەلگەبەكى دیرۆكى بكار ئانى یە كۆ ھەلبەستفانین كورد پئش ھەربى، جزیرى و تەیران تو ھەلبەستفانین دى نەبون، ئەم دكارین تۆرەین وەكى بەلگە بكار بیان ژبو بەرسفدانان پرسین دیرۆكى، و نەبون بەلگەبەكتى د بە بەلگە ژبو نەبۆن؟

- سەعید دیرەشى: ب ھەزارا مەن و بەلكى ب ھەزارا

بازیدى و ئەحمەدى نالبەند. دیسان ئەگەر ئەم بنئیرنە دیرۆكا میرگەھین كوردی ژى، دى بینى ئەزمانى وان ژى پت دان و ستاندىن، ئقیسىنئ و ئەدەبى ھەر كوردی بوویە، ئەگەر چ زمانى ەەرەبى، كۆ ئەزمانى دینى بوو، ب رەخ ئەزمانى كوردی دەت بكار ئینان، ئن ئەف دیارۆكە نە تەنئ ل جەم كوردا ھەبوویە، ئەفە ل جەم فارسا و توركا ژى ھەبوو، فارسا زمانى ەەرەبى و فارسى، توركا ئەزمانى ەەرەبى و توركى، كوردا ژى وەكى وان ئەزمانى ەەرەبى و كوردی بكار تینا. مە دقئت ببئژم كۆ د دیرۆكا كوردا، ئەگەر وان ئشتەك ھەبیت سەرى خو پت بلند بگەن و پت بخورن، تەنئ ئەزمانى وانە، ئەو ئەزمانى ب ھەزارا سالا مانا خو پاراستى و ب دەھان ئافرىنغانان بەركارىن بلند پت ئقیسن.

* ئەگەر ئەم ببئژن ژيانا مللەتن كورد ئا جئاكى گرتدایى كۆچەرى و چاندن بوویە، ھەر وەكى تە د "گەلەین ئاڤا" دە گۆتى یە، ئەگەر وا بە، شارستانی یا كوردان ل كۆ ما؟

- سەعید دیرەشى: دقئت ئەم وی بزانین كۆ باژئرقانى نە تەنئ دەولەت چىكرن و ئاڤاكرنە، نە ئەو دەولەت ببین ئاڤاكرن و خودانین وی، خەلكى دى بكوژن و ئالان كەن و باژئران و ئیران كەن، باژئرقانى كۆلتورە، زمانە، رەقش و تیتالن و گەلەك ئشتین دى. راستە كوردا دەولەت نەبوویە، بەرى میرگەھ ئاڤا ببن، پرائى گوندى و كۆچەربوویە، ئن دیرۆكا وان یا كەڤنار، زمانى وان پت زەنگین، كۆلتورى وان پت ھیژا، ئەفە ستوونەكا گرنكا باژئرقانى نە. دەما ئەم دبئژن، كوردا د دیرۆكا خو یا دووردا ئقیسن ژ خوړا نەكریە كار، ئەفە راستە، ئن مە گۆتیبە پشنى میرگەھین كوردا ھاتین چىكرن و ئابوورەك سەربخو ئاڤاكرى، ئیدی ئو پیدفى ئقیسىنئ ژى بوون و د وان میرگەھادا ئقیسفانین ھیژا ھاتن د دەمیدانج دا.

* پرائییا دیرۆكزان و لىكۆلینغانین كورد بابا تاهرى ھەمەدانى وەكى ھۆزانغانەكتى كورد د ھۆمبئرن، تە نە

ھەلشكافتنە و شرۆفەيە... ھتد. من دقیت ئەز ڤی بیژم،
کو ئەگەر مە بقیت بگەھینە بازا مللەتا، دقیت ئەم ب
ھەمی ھیزا خۆ، پاقیژنە د ناڤا مەیدانا ڤەكۆلینى دا.

*** گەلەك سازیتن كوردان، ل ھوندر وەلات و ل
دەرڤەیی وەلات، ھەنە، ئالكیاریسا ئان سازیان ژبو
لیكۆلینشانان ھەتا ج رادەیت ھەییە، وە تونالیکاری ژ
سازى و دەزگەھین كوردی وەرگرت؟**

- **سەعیەد ڤیرەشی:** ھەتا بەری چەند سالا ژى داخازا
نقیسڤانێ كورد ئەو بوو، كو جھەك ھەبیت بەرکاری خۆ
لێ چاپ بکەت و ھزر و بیرتێ خۆ بگەھینیتە مللەتێ خۆ،
دنیا لێ ببوو قەلپچکا كەزانی و جھەك نەبوو، تشتی
خۆ لێ بەلاڤ بکەت، ھەر جھ لێ قەدەغە و ناھە بوو، لێ
نەڤرۆ ھندەك دەرگەھ بو ڤەبووینە و دكاریت بساناھیتەر
ژبەری تشتی خۆ چاپ بکەت. ئەڤە ژ ئالیەكی ڤە باشی
یە، لێ ژ ئالیەكی دی، تنتی نقیسڤان خویكی ددەت، ژبەر
كو ئەو جھیتن كتیبێ چاپ دكەن، چ ھاریكاریت نەدەنە
خودانی وئ. من د ئان چەند سالا دا چار كتیب
چاپكرینە، بەلكی من پارە ل سەر دا، نەكو كەسەكی
تشتەك دا، یە من.

*** ددیروكا كوردان دە، گەلەك دەولەت و میرنشیتن
كوردان چێبون، لێ زمانێ كوردی نەبوو زمانێ نقیسی
دغان دەولەت و میرنشیانانە، چما زمانێ كوردی ب
دەرەنگی بو زمانێ نقیسی؟**

- **سەعیەد ڤیرەشی:** ب راستی ئەز ڤی داڤیشی وەسا
نابینم، ھەر چ نەبیت بەری ٤٥٠ سالا و ٥٠٠ سالا ھەتا
روژا ئیرو ژى كوردا ئەزمانێ نقیسینێ ھەبوو و د ڤی
میتوو یا دژیژدا ھەمی كوردا ب وی ئەزمانێ نقیسییە، ئەم
دكارین ب دەھان میناكان ژ ھەلبەستڤان و نقیسڤانین
مەزن بینن، كو ب ڤی ئەزمانێ ھەنێ نقیسی، ژ وانا:
ڤەقیب تەیرا، عەلی حەریری، مەلایێ جزیری، مەلایێ
باتەیی، ئەحمەدێ خانى، عەلی تەرەماخی و ب دەھان
كەنكەنە و ڤیھرسیتن دی، ھەتا دگەھیتە مەلا مەحمودئ

مەلایێ باتەیی و ئەحمەدێ نالەند و چەند كلاسكین دی
بو خۆژ دەسڤیسا ڤەدگواستەن و ل سەر دەڤتەركین خۆ
دنقیسین. ئیدی ئەڤ ھەلبەستڤانە و ھەلبەستین وان
بوونە ھەڤالیت من و ئەز نەشیام ژ خۆ دویر بیخەم، ھەتا
گەھشتیە وی پەسكێ، كو ئەز د ژیی سێژدە-چاردە
سالیێ دا چاڤ ل وان بكەم و ھەلبەستێ ل سەر ناوایێ
وان بنقیسەم. ئو ھەر د وی دەمی دا ھزرەكا زارۆكیێ یا
ڤەشارتی ل نك من ھەبوو، كو بەلكی روژەكی كارەكی بو
ئان خۆشمیترا بكەم.

*** بێ گومان پەرتوكخانا كوردی ھێژ خزان و لاوازه د
واری پەرتوكین لیکۆلینى دە. ناستەنگیتن سەرەكە یتن
خەباتا لیکۆلینى د جفاكا كوردی دە چنە؟**

- **سەعیەد ڤیرەشی:** ئەز د نقیسینێ خۆدا ھەردەم
دبیژم و جاری دكەم، كو تشتی ھەرە گرنگ ژبو ڤیروكا
مە، ھەم ژبو ئەزمان و تۆریا مە، ڤەكۆلینە، نھۆ د ھەر
بەیاڤەكی دا، د ھەر دەلیڤەكی دا مە ئالانییەك مەزن
ھەییە، ئەگەر ڤەكۆلین ل سەر نەھیتن كرن، دئ ھەر تشتەك
د جھێ خۆدا مینیت، دقیت ھندەك ژ مە خۆژ ھەلبەستێ
ڤەكیشن و خۆ پاقیتنە واری ڤەكۆلین و ھەلشكافتنا،
ھەلبەست دەردئ مە دەرمان ناكەت. ئەگەر ئەم بنیژنە
قادا تۆریی كوردی، دئ ب سەدا ھەلبەستڤانا ھەژمیرین،
لێ مخابن ڤەكۆلینڤان ژ تیلین دەستا كیمترن. ژبەر ڤی
چەندئ ژى دئ بینى د پەرتوكخانا كوردی دا كت و
ماتین ڤەكۆلینا ھەنە، یان ھەر نیان.

ناستەنگیا ھەرە مەزن د ریکا ڤەكۆلینادا، نقیسڤانێ
كورد بخۆیە، ئەو، نە یێ بەرھەڤە بەرژەو ھەندیتن خۆ یێن
كەسى بەدەتە ئالیەكی، ژبەرر كو مروڤئ ڤەكۆلینڤان دقیت
ھەمی وەختی خۆ ب كاری ڤەكۆلینئ ڤە دەریازكەت، تو
دكاری ھەر دەھ روژا، یان ھەیشەكی ھەلبەستەكی بنقیسی
و كاری خۆژى دبەرا بكەى، لێ دەما تە دەست ب
ڤەكۆلینئ كړ، دقیت ھەمی وەختی خۆ بەدەیی، ڤەكۆلین ژى
نە بەس نقیسینە، بەلكی لپەى گەریانە، خاندنە،

سەئید دیرەشی د چەند بەرسقان دا بو سیلاف:

«ھەتا نەقە ئىسقا ئى كورد چاھلىكەرەكى كۆرەينى تۆرە و چاندا بيانبايه»

ھەقىقەتەن: موحسەن سەيدا/ئەلمانبا

سەئید دیرەشی يەكە ژ وان نەقسكارين كو ژ مەزھەبە ل سەر كلاسەكەن كوردی د خەبەنە و گەلەك بەرھەم و گۆتارین وی ل سەر كەقەتە تۆرەبا كوردی ھەنە. بەرھەمە وی یا فی داوین "كەلەین ئاھا" خەباتەكە ھەزبە ل سەر زبانا ھن ھۆزانسان و نەقسكارين كورد، دیرەشی د فی خەبانا خوەدە بیوھەستان ھەول داہە كو نەپەینین نوو و بەلكیش ل سەر دیرۆكا ئەدەببانا كوردی بێشكەشی خوەندەفانان بەكە و د ھەمان دەمبەدە ژي گەلەك خالین گەرنەك د دیرۆكا ئەدەببانا كوردی دە، كو ھەزبایی نەقەشەنە، دەستەنیشان دكە. پەشتی كو من "كەلەین ئاھا" خوەندە، من خوەست ل سەر "كەلەین ئاھا" وێزەفانین كورد و دیرۆكا وێزەبا كورد، ب نەقسكار و ئیكۆلەنسان سەئید دیرەشی رە ھەقەبەقەنەكە بكم:

شەفەین زقەستانا ھەبوون، كول گوندی دیوان نەھاتەبان گەرتەدان و چیرۆكەبەتەرا چیرۆك نەقەگەتەراپان و سترانەبەتەرا ستران نە گۆتەبان. ئییدی د سەقەبەكە ھۆسادا من چەند سال ژ زارۆكیا خۆ بووراندینە، بەلكی كەتەنج و كارتەتەكرنا فی ل سەر من ھەبەت، كو من ھەمژ كلاسەكە كەرتە. لئ یا ژ فی بەتەتر، كو ئەز راکتەشایم بو كلاسەكە، دەسەتەكە خاندنا من ل نك مەلا بووبە، پەشتی خەتەكرنا قورنەن ئیكرەست نووبەھارا ئەحمەدەن خانی، من ب دەرس ل جەم مەلای خاندی یە، ئو ھەر دوی دەمی دا و پەشتی ھەنگی من ھەلبەسەتەن جەزیری و فەقەتە تەیرا و ئەحمەدەن خانی

* جە و مالبە تەسیرا وان ل سەر ھەبوو كو ھوون بەرئ خوە بدن كلاسەكەن كوردی؟

- سەئید دیرەشی: ئەز نزانم كانی كارتەتەكرنا مالبەتە بو فی چەندەن ل سەر من ھەبە ئان نە؟.. تەن وی دزانم كو ئەز ل گوندەكی ژ داہك بووبە، د جەرگە كوردەستانە داہە، خەلكەن وی ژبلی زمانەن كوردی چ زمانەن دی نزانم، گوند ژي دكەفەتە دەقەرەكەن پەرە ژ كەقەنارەن و فولكەلور و شوونوارەن ھەزرا و بەرکەتە، من چاھتە خۆ فەكەرنە و سترانەن بابەن من ھاتەبە گۆھتەن من، فام ژ دنەبایە كەبە و داہكە من چیرۆك بو من فەگەتەراپەنە. كەتەم

سویاس بو نالیگاریتین وه و دهستفوش

پشتی کوفلارا مه سیلاف بو رهنگه کن رنگ و بیگ گدفتیه دنات بازارین روژنامه فانی کوردستان دا، کو تدهه دینه هومبارا چارین ل بهر دهستی وه، تا کو نوکد کومده کا زهنگین و خودان شیان و نیشتمان بهر وهران وه کو پشته فانی بو کوفلارا مه نالیگاریت یوه مه روانه کورینه و ب لاقین نلیسکاریا سیلاف پرژ دل سویاسیا وان ل سهر فن ههستا وان یا نیشتمانی و نه تهری دکمین و ههلیا مه نهوه کو نمونین گان جامهبران روژ بو روژئی بهرهف زندهین بهن و دوباره گهلهک سویاسی.

نلیسکاریا سیلاف

لاقین وان تالی و گهسان

کۆمه	چین زان هانی
۱۰۰۰ هزار دولار	۱- مەگدەیا سەئاسی یا پارتی دهورگانی کوردستان
۱.۶۰۰ ملیونهک و شەش سەد هزار دینار	۲- پارێزگەها دهۆک
۳۰۰ سەن سەد دولار	۳- ئەرمەلدا دهۆک
۵۰ پێنجی دولار	۴- قائمقامیا ئامەدین
۲۰۰۰ دور هزار دولار	۵- حەجی مەشهو
۵۰۰ پێنج سەد دولار	۶- شیخ سامان
۱.۰۰۰ تێک عەلبون دینار	۷- لێرا شێوان
۳۰۰ سەن سەد دولار	۸- حەسەن مانی
۲۰۰ دور سەد دولار	۹- مەشیر حەسەن رەجەب
۲۰۰ دور سەد دولار	۱۰- حەجی جەلیل زەنگانی
۱۵۰ سەد و پێنجی دولار	۱۱- ئەحمەد یونس
۵۰ پێنجی یورد	۱۲- طاروق ناگەویی
۱۰۰ سەد دولار	۱۳- شەیار أحمد یونس
۱۰۰ سەد دولار	۱۴- بەنەم أحمد یونس
۱۰۰ سەد دولار	۱۵- مازن محمد حەجی خالد
۱۰۰ سەد دولار	۱۶- لۆکین هەمزانی
۵۰ پێنجی دولار	۱۷- امین یونس
۱۰۰ سەد دولار	۱۸- عادل بەگ
۱۰۰ سەد دولار	۱۹- کاروە ئەبەسەل نزاوکی
۱۰۰ سەد دولار	۲۰- فایق أحمد حەجی شەمیان
۱۰۰ سەد دولار	۲۱- صالح ابراهیم ئەحمەدی
۱۰۰ سەد دولار	۲۲- لێرناشور
۱۰۰ سەد دولار	۲۳- حەسەن عەلوان
۱۰۰ سەد دولار	۲۴- مەکار حەسەن
۱۰۰ سەد دولار	۲۵- أحمد بۆزەنگانی
۱۰۰ سەد دولار	۲۶- ابراهیم عەزیز عەبدین
۱۰۰ سەد دولار	۲۷- رەهد زەنگانی
۱۰۰ سەد دولار	۲۸- عەبد مەجید زەنگانی
۱۰۰ سەد دولار	۲۹- ئەحمەد بەمەزنی

کھلا گری سؤر

نہات

ہاروہ کی یا دیار و ناشکرا یہ کسر دہشترا
بہدینان یا پری کہلین دفریہ، و ہر کہلہ کن
رفان کھلا رولن جو دیش پہ دھروکا کورہستان
ہا، و دہشتہ لاندارین امیرین (سیرین) کسان
دہشتہ لانداری یا خول بسور دہشترا

دورویہون جو دگر، کھلا گری سؤر کی ٹیک رفان کھلا ل دہشترا بادینان، کو دکھیتہ ل بانکا پری ل دہشترا بہروری
بالا دہشترا چھان سہنیا و بدروزی گولین جولون، دکھیتہ گری یا روزانیا کانی مانن ل ہور انیا پش
(۲۵) کیلومیٹر، د پورنگی دیرگہ تقسیم ہرہب و نیسلان د کھلک جارن بلن ل کھلن ہائیہ و کو
دیرگہ تقسیم جوسمان پش کھلن گزین (پلصوری) کھلک ل چھان ہنگاریا ل سر لافا میل
دیرگہ تقسیم (ابن الاثیر) دینت (صاحب جل سورا و صاحب ہرور) دینت (جل سورا) ل کھلن ہنگاریا و
ہرہبیا خوری ل رازی دہشترا مانی، د پورنگی خورما دینت (گری سورا) و گری خولگی دہشترا بلات گری بہ

شینوارین کھلا گری سؤر

شورہا وین ہرقتی بہ و دہمن کھلن ٹیک دیرگہ ل لاین باگوری لہ چورین بہ فرہیا (۲۰۵) میٹر، چھان برج و
کھلات و شانہینا برزہائی لہ ہنہ و بہ ہر و کھلا ہائی بہ لافا کرن، ہائی کھلن و گری ہنگری بہ، باگوری
روزہلات و باشوری روزانیا (۹۰) میٹر، فرہیا وین لاین باگوری روزانیا لہ لاین باشوری روزہلات (۶۰)
میٹر، بلناہیا وین ل راج و رویا پش (۱۰۰) میٹر گری لافن بہ، دہشترا کھلن لاکو چھن کھل لہ ہائیہ
نافا کرن ل دیرگہ ہن ہن سؤر دہشترا دیرگہ پش (۲۰۰) میٹر، سیرہنگا پارہین ہنہ پورنگی کھلا لافن
پورنگی پورنگی

کھلا سؤر و دیرگہ

تیکہین دیرگہ تقسیم ل جوسمانا ہن کھلا سؤر گری ایاقوت الحسوی (۱۶۱۱) شہختی ۱۴۴۸
زایمن سری بہ، دیسان دہمن سؤر دیرگہ ل کھلن دھونیت ہنہ سؤر لافن (عماد الدین لڑنگی و بدرالدین
لؤلؤ) و رویہ انتت وان گری سؤر دینت، کھلک جارا کھلن دہشترا بادینان ہائی نہ کرن، بلن دہشترا ہنہ کھلا
ہروری و کھلا گری سؤر لاف ہرہب کھلہ ہائیہ، بلن ل سہن ہشتن لہ شہختی ہنہ لافن کھلا گری سؤر
دہشترا دیرگہ دا دھون ہن ہن کھلن گورہان کرن لافن کھلا گری سؤر ہائیہ بہ دیان

۰ ژانہور

کھلا (دیرگہ)، ہنہ مارا (۱۸) پری ٹیک (۲۰۰)؛ تقسیم ہرہب سوسمان کھج د، دھون ہنہ ہروری و
شقان شگری ہروری، من مغان دیرگہ بہ

شارستانی و ریک و پیک کو جهتی (۲۰۰) که سان دکر و ههمی کهل و پهلی وی ایتالی بو،

ک- زیده تر ژ (۷۵) خانیتین بهری هاتینه دروست کرن بین جورا و جور و ماینه تا نوکه خه لک تیدایه.

ل- ل گهلی بی سهرسنکی سهرکانی گازیویهک هاتبو دروست کرن.

م- کهرتی تاییهت ژی (خه لکی) چندین نوتیل و گازیوو دروست کریون بو وهرزی هاقینن.

نوکه سهر و سیماین هاقینگه ها سهرسنکی هاتیه تیک و پیک دان.

(۴) ئینشکی:

ئینشکی وهک گوندهک بو بتنی چند گازیو بیتن تاییهت بین خه لکی ل وهرزی هاقینی لی دهاتنه دروست کرن.

سهردهمی شوردها مهزنا نیلونی سالا ۱۹۷۴ شکهفتا ئینشکی کو یا چول بو سهرکردایه تیا شوردهتی بکار ئینا وهک نه خوشخانه یهک بو پیشمه رگهی.

حکومهتا عیراقی سالا ۱۹۷۶ دهست ب بجه ئینانا (۷۱) خانیبا (شوقه) بین گهشت و گوزاری ئافا کرینه و شکهفت ژی هاته نویزه نکرن وهک گازیوو خارنگه ههک یا گوزاری و ئینشکی بو کومه لگه ههکا گهشت و گوزاری یا خوش و پر ئا.

شوقیتن ئینشکی ههمی پیک دهاتن ژ (۲) جورین بلوکا ئیک ژ (۲) شوقا و بین دیتر ژ (۴) شوقا بشاوا یهکی ئاسویی (افقی) هاتبونه ئافا کرن، ههر شوقه بهک پیک دهات ژ ژورهکا ئقسنتی و هولکئی و جهیتن دیتر بین خزمه تگوزاری دگهل مهله قانگه ههکا پیشکهفتی.

ل دوریانا ئینشکی (مینی مارکت) هاتبو ئافا کرن ژلایین کومپانیهکا ایتالی فه و تیدا ههمی پیندقیتمین روژانه بین هاقینگیتران تیدا هه بون.

(۵) شوقین سیلاقی:

سالا ۱۹۷۶ حکومتا عیراقی (۶۰) شوقه بین گهشت و گوزاری ئافا کرینه و هندهک ژفان شوقا ژ (۲) قاتان پیک دهاتن کو قاتین سهری بو کهسانین زگورد بون و بهرامبه هر بلوکه کی باغچه کی مهزن هاتبو دروست کرن دگهل پارکا. نوکه خه لک تیدا ئاکنجی نه.

(۱۹۸۹) دکتاتورئ عیراقی بخو نویزه نکر وکره ئیک ژ کوچکین خو بین کوماری و دهستی خو دانا سهر تا سهرهلدانا پیروز.

پشتی سهرهلدانی بو دهه کی حکومتا کوردستانی کره نه خوشخانه یهک و نوکه جارهکا دی هاتیه چول کرن و دوبر نینه بو وهره سیتن پادشاهین عیراقی بزفریت.

ه- ههرده سا پشتی ریکهفتا (۱۱) ئاداری سالا ۱۹۷۱ حکومتا عیراقی (۷) خانیتن دیتر بین گهشت و گوزاری ئافا کرن لسهر گری بهرامبه ر نوتیلا سهرسنکی و پاشی (۱۰۰) سهده که پرتن ژ قهره می هاتبونه دروست کرن هاتنه بجه ئینان و لناقه راستا هاقینگه هتی ژی (المنتدی اللیلی) ژی هاتبوو دروست کرن.

و- لسالا ۱۹۷۶ حکومتا عیراقی گوندهکی گهشت و گوزاری ژلایین کومپانیهکا فره نسی فه هاتبو بجه ئینان وهکی گوندئ سیاره تیکا.

ئهف گونده ژ (۶۰) کابینا پیک دهات و ئه ورزی (۳) جوربون دگهل جهین دیتن خزمه تگوزاری وهک (لوندهری- کافتیریا- پرسگهه- رتقه بهری.. و پارکتین راهه ستانا ترومبیتلا و باغچا.

ز- نوتیلا شلیتر (ایتالی): ئهف نوتیله سالا ۱۹۷۸-۱۹۷۹ هاتیه دروست کرن ژلایین کومپانیهکا ایتالی فه و پیک دهات ژ (۱۰۰) ژورین ئقسنتی و خارنگه ههکن و هولکا پیشوازیبا و مهله قننگه ههکن سالا ۱۹۹۰ ره خه کی وی هاته سوتن و پشتی سهرهلدانی ژی هاته تهخت کرن و راست کرن.

ح- هولکه کا سینهمایین و شانویی ههر دگهل نوتیلا شلیتر ژلایین کومپانیبا ایتالی فه هاتبو بجه ئینان و جهتی (۵۰۰) که سان تیدا بو دگهل کافتیریه کنی و نوکه خه لک تیدا ئاکنجی بوبه و بی سهره بکر کریه و بی مفا مایه.

ط- هولکه کا مهزن یا یاریا، ئهف هولکه ژی ژلایین کومپانیبا ایتالی فه هاتبو دروست کرن کو چندین یاری تیدا بون دگهل کافتیریه کنی.

ی- خارنگه ها چنار: ئهف خارنگه هه ژی ژلایین وی کومپانیبا ایتالی فه هاتبو دروست کرن و بجه ئینان ب رهنگه کی

نووتیل ژ دوو قاتا پینک دنیته، قانجی سه‌ری هه‌می ژورین
نقستنی بون بو میتشانان و پین خاری بو خزمه‌تگوزار و
ریشه‌به‌ری، ئەف نووتیلە ب ناوایه‌کی گهلکی شارستانی و
ئەندازیاری هاتیه دروست کرن، هه‌روه‌سا شانویه‌کا هافینی ژی
تیدا هاتیه دروست کرن.

ب- گازینو: گازیویه‌کا ریک و پینک لسه‌ر جادا گشتی
هاتیه ئافاکرن لنتیزیکی بازاری نوکه.

ج- ئافاکرنا (٤) خانیا کو پینک دهاتن ژ (٢) ژورین
نقستنی دگهل ئه‌یوانه‌کی و جهین خزمه‌تگوزاری.

د- قه‌سرا مه‌لکی: بناوایه‌کی ئەندازیاری جوان لسه‌ری
گره‌کی کوچکا مه‌لکی هه‌ر دوو سالی دا هاتیه ئافاکرن و پینک
دنیته ژ (٢) قاتا و ژ هه‌شت ژوریت نقستنی چار لخاری و چار
لسه‌ری دگهل هولکه پیشوازیا و خارنگه‌هه‌کی و جهین دین
خزمه‌تگوزاری و دناف باغچین کوچکی دا مه‌له‌نگه‌هه‌کا
بچویک و ریک و پینک وه‌کی دلکی هاتیه دروست کرن، ئەف
قه‌سه‌ره یا تابه‌ت بو پادشاهی عیراقتی دگهل خیزانا وی.

یشتی شوره‌شا (١٤) تیرمه‌هتی هاتیه بکار نینان وه‌ک
(میتانداریه‌ک) بو کاربه‌ده‌ستین حکومه‌تا عیراقتی تا سالا

دهاتن ژ فه‌ره‌نسا بتنی دهاتنه دامه‌زراندن و سنج جور بون:

- رهنگی کهسک بو (٤) کهسان.

- رهنگی سپی بو (٦) کهسان.

- رهنگی زهر بو (٩) کهسان.

ئەف گونده یی نمونه بو و هه‌می خزمه‌تگوزاری تیدا بون و
بو ده‌می سالاگه‌ی ژلایین کومپانیا فه‌ره‌نسی ئە دهاته بریشه‌برن و
کری کرن. بتنی نوکه هه‌ده‌ک هه‌یکه‌لین ناسنی مایه.

(٢) ئاشه‌وا:

گوندی ئاشه‌وا تا ریکه‌فتنا (١١) ناداری وه‌ک هه‌ر
گونده‌کی کوردستانی بو، ل سالا ١٩٧١ پارێزگه‌ری ده‌وکی بریار
دا ریکا ترومبیلی بینه گه‌هاندن بو گه‌لی یی ئاشه‌وا، خه‌لکی
گوندی ل بن سیلاقا گه‌لی یی ئاشه‌وا گازیویه‌ک دروست کر ژ
که‌به‌کا مه‌زن و بو جهه‌کی خوش و هوین و خه‌لکی قه‌ست کری
و ری و بان ناخ بو.

سالا ١٩٨٩ دکتاتوری عیراقتی ئەف ده‌قه‌ره هه‌می بخو
پاوان کر و چه‌ندین کوچک و ئەلارین مه‌زن تیدا ئافاکرن و
پروژه‌کی ئیک‌چار مه‌زن و تابه‌ت بو که‌سایه‌تیا خو بتنی، لئ
سه‌ره‌لدانا پیروژ سالا ١٩٩١ نه‌هیلا ئیک شه‌ف ژی خوشیه‌کی
تیدا بیه‌ت و ئەف پروژئ هوسا مه‌زن ژی وه‌کی دیترن بای و
بارانی شویش و نوکه بتنی شینوار مایه و خه‌لکی گوندی
چاره‌کا دی ل ده‌می هافینی بخو هه‌ده‌ک که‌به‌ر دروست کرینه و ب
کری دده‌ن بو هافینگیران.

(٣) سه‌رسنک:

سه‌رسنک ئیکه ژ هافینگه‌هین بناف و دنگ ل عیراقتی و
دوله‌تین که‌نداقتی، هه‌ر ده‌سپیکرنا قتی هافینگه‌هتی ژی
دزفربته سالا ١٩٥٢ وه‌کی هافینگه‌ها سیاره‌تیکا کو ئیک ده‌م
ده‌ست پی کره و پتکفه بدویاهی هاتینه بجه نینان و پینک
دهات:

١- نووتیله‌کا مه‌زن: ئەف نووتیله کو دیترنی نووتیلا به‌ری
(الفندق الحجری) دکه‌قیته بناری چیا یی گاره‌ی و دنیته
دیاره‌کرن ژلایین چیا یی مه‌تینی ئە وه‌کی شه‌مه‌نده‌فره‌کی لباری
چیا یی و پینک دنیته ژ (٧١) ژورین نقستنی دگهل هولکه‌کی یان،
سالا‌کا مه‌زن و خارنگه‌هه‌کی و مه‌له‌فانگه‌هه‌کی و باغچین
مه‌زن.

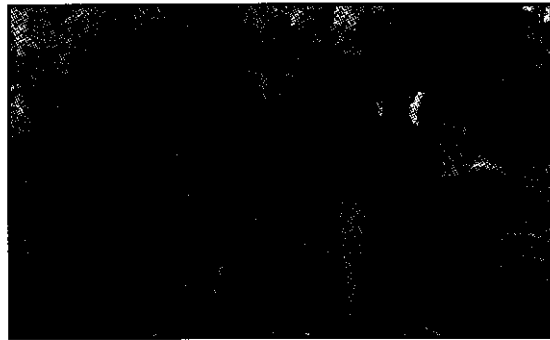
تهنھا خو ڦه شارتن ل بن گلپشی و گهل گهلې بهرلیتفا
خابوری، یی کول دهمی ٹاف بوش دبیت دگل خو هلدایه
سهریک و ل سهر کهلهکه بوی...

وی رۆژی شوین باران بوو، سهرمایهک زیده بوو..
نهوان بجلین خویتن تهر و شل هشارا خو کرنه بن
گلگهلې و چقیت داروباری و نهو ڦه شارگههین ئاقی
دروست کرین.. وی رۆژی تاکو بانگی رۆژئاقایین هیترین
رۆژیمی دبراقی دابوون و هلیکویتهرین رۆژیمی ل
پیشمه رگان دگه ریان.. لی ڦه لک دپاره لوان یا رون بوو و
نههاتن دیتن و سهریازین رۆژیمی ل سهر کهلاشین وان
دهریاز دبوون و لئاف حه شارگهها وان هاتن و چون دکرن
و نهو بی دنگ مان و نههاتن دیارکرن تاکو جارهک دی
بویه شهف و هیترین رۆژیمی نهو جه چول کرین و پاش
شهف بسهر دا هاتین... دیسان پیشمه رگه بسهلامهتی
دهریاز بوون.

بون.. رۆژیمی ههر ل وی رۆژی لهشکه رهکی زیده مازن،
پیاده و ناسمانی دروست کرن و دهست بهیرشا خو کرن..
تاکو بانگی مه غره بی لهشکرۆ رۆژیمی گه هشتنه لایین
رۆژئاقایین خابوری...

پیشمه رگه دهریازی لایین رۆژههلاتی بوون و ژبه رکو
خابور گه لک مه ند بو و پیشمه رگه گه لک دی وهستیای
بوون و شهف بسهر وان دا هات و ئیدی چ بزاف ژنی
نههاتن و نهچار بوون وی شهف ل ئالیق دی یی خابوری
ب مین و ب هیقیا هندئ، سپیدی ل سهر خو دی دهنه
ری و نهوا، نهو باوه ری نهبو دی هیترین رۆژیمی دهریازی
لایین دی یی خابوری بن.. دهمی بویه سپیده لی دنیرن
هیترین زیده مازن رۆژیمی ئینانه لایین دی و هیدی هیدی
یی دهریازی لایین وان دهن و فروکین هلیکویتهر ل سهر
هیترین خو هاتن و چون دکهن و دهریازی لایین وان دهن و
ب پهره شوتان سهریازان بهر دهن لایین وان، هند دیت
دورین وان هاتنه گرتن و نهوان ژنی چ بدهستی نهمان..

سهیرانا خابیری

نه کرهم خالد

ههیزین خو دابهش کرن و سه رۆی ملی قانیم زهبت کرن و بوسهک بهیژ ل بنارا چپای دانان. گوئن ئیک دوو نابیت ل دویر تهقه بهیت کرن و دقیت سه قافیلن وان بگه هیت مه و پاشی ژ خافلهتی و پیکه هیرشی بکهین سه ر و دقیت ل یه که مین شیلک زیانین مه زن بهر بکهئن، داکو شیانین بهرگری ل دهف نه مین.

سه رۆ قافیلان وان گه ههسته ناڤ چه پهرین پیتسه مرگه ی.. نه وان نه کرن نه مه ردی و ژ هه می لایه کی دانانه بهر گولین نار بی جی و بی که ی سی و ناگری کلاشینکوفان و هه ر ل ده ستپیکن (۳-۴) سه یارین وان ناگر تی بهردان و زیانین مه زن لی دان و چ بهرگری ژ وان نه هاتن و بین گرتین گرتن و بین کوشتین کوشتن.. نه وین ماین و چ زیان بهر نه که فتن، هه می ره ئین و پاشقه زقرین.. ب راستی وئ رۆژی پیتسه مرگین قاره مان نیتچیره ک مه زن کرن و پاش شه ر بدوماهیگ هاتی... دووباره هاتن هشاری و پاش خارنا خو خاری و بیهنا خو باش فه دای، هیدی هیدی ده ربازی لاین دیت خابوری

سه پیده زوی بوو، کار و کوکی خو به باش کرن و گه له ک دکه یف خوش بوون.. لهزا وان زیده هه بوو! دا بجن سهیرانی ل بهر خابیری، خارن و شه خارن و هه می تشتی سهیرانی دگه ل خو نامه ده کرن و که تنه رۆ... نه فروه که رۆژه ک هه تاڤ و ناڤ و هه وا گه له ک د هاریکارن و دئ چین بهر خابیری، هنده ک زیره قانین بکه ن و هنده ک خارتی نامه ده بکه ن.. نه م دئ خو ئیخین خابیری و باوه ریا هه وه هه بیته دئ سهیرانه ک زیده دلغه که ر بیت و وه ستیانا رۆژین بوری، دئ هیت ژبیرکرن.

کاروانی وان دا ریکن، هیدی هیدی به ره ف جهی مه رهم پی که تن ریکن، پیتسه مرگه ژ نالین سنوری هاتبوون، گه هشتن جهی هشاری ل بهر خابوری، بریکه ک گه له ک دویر هاتبوون و گه له ک ماندی بوون و ل بهر بوو... دریز بهینا خو فه که ن و سه ر و جلکین خو بشون و وئ رۆژی هشارا خو ل وئری بکه ن... نو به دار بخو دانان و بین دی بالاقی بون و هنده کان ژی کارن نکستنی دکرن. دیاره شه قا بوری ژی نه نکستبون.

دهنگی کاروانی سه یارا گه ههسته نو به داری و نهوی ژی خو بلند کره سه رۆی ملی و تاکو باش ل بهر چاقان دیار بوین، دیت کاروانی سه یاران، سه یارین مه دده نی و له شکری نه و هیدی هیدی به ره ف هشارا وان دهین... یه کسه ر ناگه هداریا هه می پیتسه مرگان کرن، هه میان به ز کارن خو کرن و ره ختیت خو پیچان... باشه نه فه هه له ک باش بۆ مه هات، مه شیانیت ره قن نه ماینه و دقیت نه م قوته شه ره کی دگه ل قن هیزن بکهین... پیتسه مرگه ی

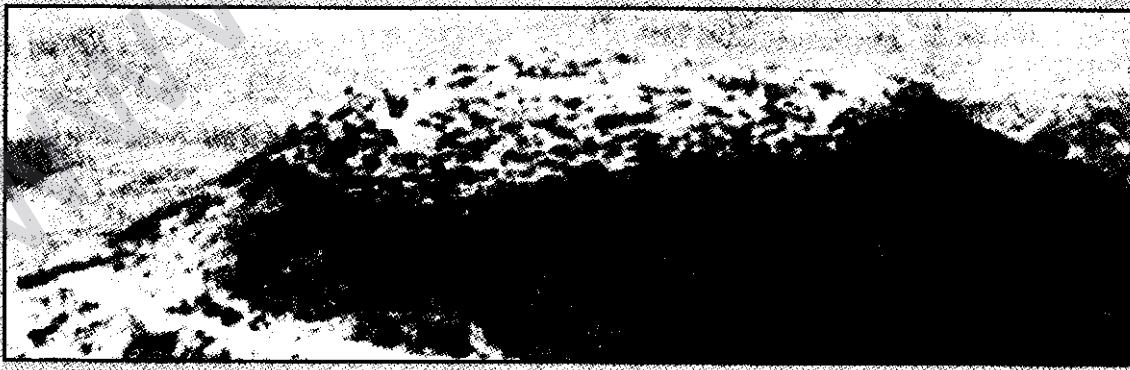
پهیمانگه‌ها ته‌کنیکي يا نامیدین ئیکانه بنگه‌هی فیترکرنا بلند ل ده‌قهری

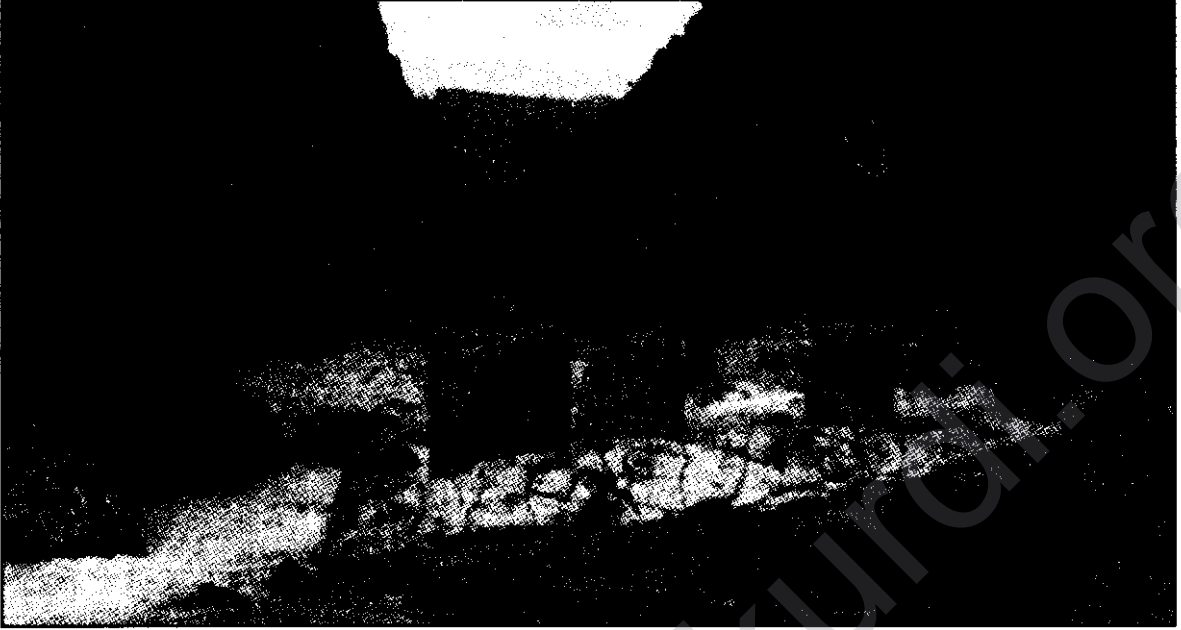

شیرزاد مسته‌فا حسین
راگرتی پهیمانگه‌ها ته‌کنیکي يا نامیدین
۲۰۰۶/۵/۸

لین پستی سه‌هلدانا پیروزا سالا (۱۹۹۱) ئی و پتکهاتنا په‌رله‌مان و حکومتا هه‌رتما کوردستانی گه‌ورینه‌کا مەزن ل سەر هه‌رتیمی دا هات، نه‌وی دامه‌زاندنا ب ده‌هان بنگه‌هین فیترکرنا بلند بوو ژ زانکو و پهیمانگه‌ها، ژبوو پتکه‌هاندنا کور و کچیتن ملله‌تی مه‌ کو ئیک ژ وان پهیمانگه‌ها ته‌کنیکي يا نامیدین به‌ کول رتکه‌فتی (۲۰۰۴/۸/۲۹) و ب فه‌رمانا ریزدار کاک (نیچیرقان بارزانی) سه‌روکی حکومتا هه‌رتما کوردستانی بریارا دامه‌زاندنا وی هاتیبه‌ دان ژ پتخه‌مەت فه‌راندنا ده‌قهرآ نامیدین ژ هه‌می لایه‌کی فه‌ ژبو پتکه‌هاندن و چه‌کدارکرنا قوتاییین ده‌قهری ب زانستی هه‌مه‌چورین کارگیری و ته‌کنه‌لوی و پزیشکی و به‌ره‌ه‌فکر و ده‌رجواندنا کادری ته‌کنیکي یین نافه‌ن ژبو خزسه‌تکرنا گه‌ل و وه‌لانی خول دام و ده‌زگاین میبری و بدیتنا من نه‌قه‌ ب بهاترین دیاریا حکومتا هه‌رتیمی به‌ بو ده‌قهری و نه‌زی دیاوه‌ری دا کور نه‌ف پهیمانگه‌ه‌ دی بیسه‌ هیاتیستی فه‌کرنا زانکوبه‌کن ل ده‌قهرآ نامیدین ل باشه‌روژی، نه‌فجا دا ئه‌م هه‌می پتکه‌ خول قی ئیکانه بنگه‌هی فیترکرنا بلند ل ده‌قهری بکه‌ینه‌ خودان و پشته‌فانی و پارێزفانی ل بکه‌ین.

يا خویابه‌ کو زانکو و پهیمانگه‌ه‌ گه‌شتین و به‌ره‌ه‌وام ترین مه‌لبه‌ندیین پتشفه‌چوین و وه‌رارا شارستانییه‌تی نه‌ ده‌می نووکه‌دا و بنگه‌هین فیترکرنا بلند پیقه‌رتین سه‌ره‌کی پتین ناستی. زانستی و ره‌وشه‌نسیری یین گه‌لانه، له‌وما رژۆمیتن ئیک ل دویف ئیکتین عیراقی هه‌ول داینه‌ ب یین به‌ر کرنا کوردستانی و فان بنگه‌هین گرتک گه‌لی مه‌ یین زانستی خواز و زانستی په‌روه‌ر ژ سیفیل بوون و تپکه‌لیا گه‌لین جیهانی بده‌نه‌ پاش، چونکه‌ دزانی ب هه‌یونا فان ده‌زگایا دی ب سەدان و ب گره‌ ب هزاران ژ کور و کچیتن قی ملله‌تی باوه‌رنامین بلند به‌ه‌ست خوڤه‌ ئیین و دی بنه‌ تمامه‌کرین گه‌هاندنا ناستاما نه‌ته‌وا کورد و کتیشا ره‌وایا گه‌لی مه‌ بو نافه‌ندیین زانستی و جه‌ن بریاری ل جیهانی.

بیت.

هرچنده من بتنی بهحسی پرا کهلبا کریه لئ نهز دوی
 باوریدا مه دبیت ب سهدان جهیت هوسا، و خوهشتر و
 سهیر ترژی ل کوردستانا مه یا خوهشقی دا ههته. و
 پویته پی نههاتیبه کرن، نهقجا هبقی یه لایه نییت
 په یوهندیار نهقی چندی ل بهر چاف وهرگرن و پویته کئ
 باش بدنه جهیت شوینواران ل ههر جهه کئ لئ. نهخاسمه
 یا فهره ریشه بهریا شوینواران لیژنهکا تاییهت یا بسپور
 هه بییت و کاری وی لیگه ریان و دویشچونا شوینواران بیت
 دا کو نهف سامانی مهزن پی نهته وهیی و نیشتمانی
 بهرزنه بییت.

بیتهغه دانیت خوه و بو ده میت درتیز لئ دمیین.

ههلبهت نهقهژی ل سهر ملیت وی وهلاتی دمینییت پی
 کو شوینوار لئ هه ی ژلایین سهخبیری کرن و چاقدان و
 نویژهنکرن و ان بو شوینواران نهقهژی ژ دوو لایه ناهه مفا
 ژئی دهیته وهرگرتن (نیک) وهک شوینوار دئ هیته
 پاراستن و شارستانه یه تا وی وهلاتی بهرزنه بییت، (دوو)
 سالانه دبیت ب هزاران خه لکئ گهشتیار چ ژناف وهلاتی
 بخوه چ ژئی ژ دهرقه ی وهلاتی قهست کهنی و ده میت خوه
 لئ ببورین و داهاتی یه کئ نیکجار مهزن بو وی وهلاتی
 دئ هیته مسوگه کر کرن. رهنکه گه لک وهلاتیت جیهانی
 داهاتی پی وان پی سهره کی ل سهر گهشت و گوزاری

دههههه

- (۱) گوته کئ کوردستانا تورکیا یه.
- (۲) (پرا کهلبا شوینواره کئ کهفنه)، نعمه الله محمد هاشم، گورقارا رهنکی، ژماره (۱۸) نیسانا، ۱۹۸۹.
- (۳) سوساس بو ریشه بهری ریشه بهریا شوینوارا ل دهو کئ هیزا (حسن احمد قاسم) ل دوور هندهک پیزاتینان
 سهیارهت (پرا کهلبا)، ل روزا ۲۰۰۶/۵/۱۰.

- پرا کهلیا -

سامانه کی نه ته وهیسی و نیشتمانی

یه و پویته پیدان کاره کی فوره

نعمه الله نهیلی

ئاڤا کرنا فی پری دکهت (۲).

و نه گهریت نه دیار کرنا ویزی دزقریت بو بارودوخ
دهه ری یی سیاسی ژهر کو دهه هر هر دکه قنده جهی
خبات و قوریانیدانی بو، و رژیمیت عیراقی نه خاسمه ل
سهردهمی رژیم ژنا فجویی دهه ر ب نیکی جار ب پشت
گوهفه هافیتبو. به لکوژ چ لایه نافه پویته یی نه هاتیه
کرن نه خاسمه ژلایم شوینوار انقه. هر چه نده رژژانما
(الوقائع العراقية) ژماره (۳۱۹۹) ل ۱۹۵۱/۱۲/۲۲
بو نیکیه م جار وهک شوینوار هاتیه نیاسین. و کیمهک ل
سهر نقیسیه لی یا بیته لی بو نه هاتیه کرن (۳).

نه قجا نه فرۆ پستی سهرهدانا ۱۹۹۱ و پیکینانا
حکومه تا ههریما کوردستانی یا فهربو، و یا فوره پویته دان
ب شوینوارا کاره کی وی یی سهره کی با، و دقیا ب
چا شه کی گه لک گرنگ لی نیریبا. ههروه سا جهی پرا
که لیا لی هاتیه ئاڤا کرن جهه کی هینه و گهشت و گوزاره
نه گهر هاتبا سه خبیر کرن وهک دا هاتی یهک چ بو ریقه بهریا
گهشت و گوزاری یان ژی خه لکی وی دهه ری مفا ژی
وهر گرتبا دا گه لک گهشتیار ههر بو دیتن و بورینا دهمی
خوه قهستا ویری کنه. نه خاسمه نه گهر بار و دوخی
عیراقی ب گشتی و یی ههریما کوردستانی ب تایه تی
نارام و نه نا بییت، نه م دبیین گهشتیار ل گه لک وه لاتان
قهستا وه لاتیت خودان شوینوار دکهن ژبو بورینا دم و

رهنگه نه گهر نه م بیژین شوینوار ناسنما گه لک گه لانه
دبیت نه وهیسی د گوتنا مه دا نه بیت، چونکی شارستانیته تا
وی ملله تی خودان شوینوار بو گه لیت دی قه دگوهتیزیت.
هه لیهت نه م وهک ملله تی کورد ژی خودان شوینواریت
گرنگ و ب بهاینه، ژهر هندئ پیته یی ل سهر لایه نییت
به بو نه دیدار خوه لی بکنه خودان، لقیتری من دقیت نه م
نماژه ب جهه کی دیروکی و شارستانی وهک شوینواره کی
به رچاڤ بکه م نه وژی (پرا که لیا) به. رهنگه گه لک کهس
بسیار کهن نه شه چ پره؟! و دکه قیته کیژ دهه ری؟! و
کهنگی هاتیه ئاڤا کرن؟! و کی ئاڤا کره؟ بوچی تا نوکه
جهه کی نه دیاره؟! و چ لایه نا پویته یی نه کره؟

ب راستی مافن ههر کهسه کی یه شان پسبارا و
گه لک کیت دیزی بکنه. (پرا که لیا) دکه قیته بن گه لی
ره شاقه ل سهر زی یی مه زن ل ناحیا دیره لوک، ل قه زا
نامیدی. و دهراره ی ئاڤا کرنا ویزی وهکی دانعه مریت
دهه ری قه دگیترن و دبیزن دزقریته سهردهمی کو (پرا
دهلال) هاتیه ئاڤا کرن چونکی دبیزن ههر دوو پر نیکی
هوستا (بنای) ئاڤا کره، دیسان دهیته قه گیتران کو
(محمد به گنی ساطی) (۱) دهمی ره قه ندئ وی گه هشتیه
ویری و ل سهر خزینه کا زیرا هه لبوی محمد بهگ، نه وی
قیای ژ ره قه ندی ره وانیه جهی وان دکهت و نه م دگه ل
هژماره ک ژ ره قه ندئ وی دیبسته ل ویری و دهست ب

«شکفتا شیخی» و چند بیرهاتسنگ

ب / محمد گوه‌رزی

شیخی بیت ناسیار بوون وه‌کی (محمد هیشه‌تی) و (محمد مزیری). ئەف حەواندنه ژێ گەلەک یا نەپەنی بوو، کەسەکی پێ نەدزانی، ژبلی کورێ مەروان نەبیت بناقێ (هەمزە) و کەسەکی دی بناقێ (سلیمان) و ب ریتیا شان کەسان بەردەوام خارن و ئەخارن دگەهانندن.

مام یاسین دبیت: چەندین سەرھاتی و بیرھاتن هەنە ل سەر مانا شیخی دقێ شکفتی دا بۆ نمونە جارەکی زفستانەکا دژوار بوو شیخ عبدالسلام و هەقالتیت وی د شکفتی دا بوون ژ شکەکی قە گوندێ گوه‌رزی پری جەندرمە و زەلامیت حکومەتا وی دەمی بوون، هەنارته دیف مەروان و گۆتی مە تۆکە شیخ ژ تە دقیت چوونکی تۆب جەھێ وان دکەفی و خارن و ئەخارنی ددەین، مەروانی حاشاتی ل قێ چەندی کر، ئەنجام پسمامەکی وی بناقێ (محەمد) گرت و ل شەقەکا پر سار و سەقەم جلک ژبەرکرن و برە سەر تلخێ بەفری وەکو گفاشتتەک دا کو دان پیدانی بکەت، لی هەر حاشاتی دکر، ئینا ژ کەربادا سەپیدی زوی جەندرمە دەرکەفتن و هندی نەرزاقەک مەروان و کەس و کاریت وی هەبیت دگەل خودا برنە نامیدی.

هەژێ گۆتێ یە نە بتنی شیخ عبدالسلام بارزانی بەلکو گەلەک کەس ژ هەقالتیت وی ل بەر تەنگیا قەستا گوندێ گوه‌رزی کرینە و خەلکی گوندی حەواندی و قەشارتینە. بۆ نمونە (قادر سیری) ئیک ژ سەرکردیت وی بیت لەشکەری بوو ب برینداری قەشارت و دەرمان کرە. هەرەسا خەلیل خوشەقی ئیک ژ سەرکردیت وی یێ دی بوو بۆ چەندین جارا هاتیە گوه‌رزی خەلکی حەواندی یە و دەستی هاریکاری بۆ درێژ کری یە.

ئەف شکەفتە دکەفیتە رۆژەلاتا قەزا نامیدی ل چیا یێ هندافی هەردوو گوندیت گوه‌رز و بەلاقا، دناث گەلیەکی دایە دبیتێ (گەلی دیزی)، شکەفتەکا مەزن و بەرفرەهە نیزیکی ۲۰-۳۰ زەلاما قەدحەوینیت و ل جەھکی بەرزە و نە بەر شکە و ناکەفیتە سەر ج رێ و ریباران، هەر ژبەر هندی ژێ ل گەلەک دەما بوویە پەناگەه و جەھێ قەحەواندنا پێشمەرگە و یاخیبوونیت کورد.

ئەف شکەفتە یا ناقدارە ب شکەفتا شیخی ژ بەر کو ل سالی ۱۹۰۸-۱۹۰۹ سەرکردی نەمر شیخ عبدالسلام بارزانی دگەل دەستەکا هەقالتین خۆ بۆ دەمەکی درێژ دقێ شکفتی دا مابوون و ژبەر زۆلم و زۆرداریا دەولەتا ئوسمانیا خۆ تیدا قەشارتیبوو و ژلایێ خەلکی گوندی گوه‌رزی قە هاتبوونە حەواندن و ب خودان کرن.

هەر ل سەر قی بابەتی موختاری ئۆکە یێ گوندی گوه‌رزی مام (یاسین ئەحمەد) ب درێژی بۆ مە ناخافت و گۆت: ژ باب و باپیریت مە هاتیە قەگواستق کو دەمی دەولەتا ئوسمانیا ل دیف خودی ژێ رازی شیخ عبدالسلام بارزانی دگەرھا دا کو بگریت. ناف ئینای بۆ دەمەکی درێژ هاتبوو گوندی گوه‌رزی و خۆ گەھاند بوو موختاری وی دەمی یێ گوندی بناقێ (مروان نەسەد) کو ئیک بوو ژ کەسانیت نیزیکی وی و دقێ شکفتی دا شیخ و هەقالتیت وی حەواندی نە. چەند کەس ژ هەقالتیت

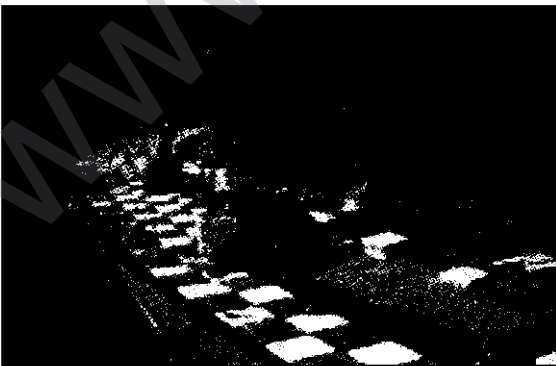
داخوآزا سهرکهفتنی و بهردهوامیج دکهم. سوپاسیا قائممقامیا نامیدیج دکمین بو بجه ئینانا فان پروژان.

- ماموستا فاضل مراد عثمان ناکنجین کومه لگه ها سیلادزی:

بهری نها نافه دانکرن تا راده کئی ل دهقهره مه هه بوویه لئی پشتی لقا (۱۸) هاتیه دامه زانندن نافه دانکرن پتر لئی هاتیه و ژلایه کئی دیقه ده لیشتین کاری پتر بو خه لکئی مه هاتینه خوشکرن وهکو دامه زانندا خه لکئی ل دام و ده زگه هان، براستی نهفه گافتین پیروژن بو خزمه تکرنا خه لکئی دهینه هاقیتن.

- ماموستا ناصر محمد سعید اسلام ناکنجین ناحیا دیره لوک:

ئه ز دوئی باوه ری دامه که سه ک نینه ل دهقهری بژی ت ههست ب وئ خزمه تیج نکریبته و ل دهقهره مه هاتیه کرن و ب راستی فان پروژان گه لهک مفا گه هاندیه خه لکئی و کومه کا مه زنا ناریشا هاتینه چاره سه کرن مه هیقیه دهقهره مه هه ردهم دقئی چارچوقه یی پویته پیکری دابیت. و نافه دانکرن بگه هیته گوندین کافلکری ژئی.

- پروژین ل سنوژی ناحیا سهرسنکئی هاتینه نهجامدان:

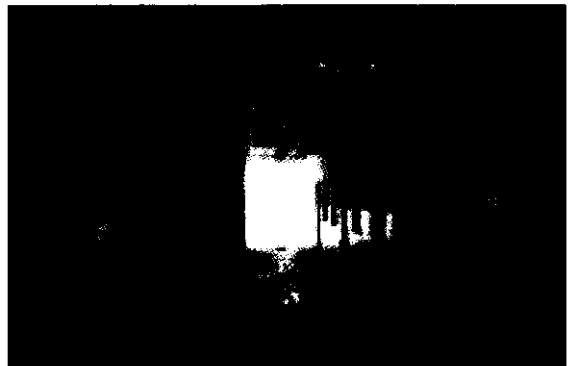
چیکرنا گوره پانه کا گرتی یا وه رژی و ئا فاکرنا خانییان بو وه لاتیان و دانانا هیتلا تیله فونان دگه ل بهدالا و چیکرن و نویژه نکرنا قوتابخانه و هند پروژه و ئاقاهی و بنگه هین میری و حکومی و چیکرنا ریکان و دیوارین پالپشت و پروژین ئاف و نه لکتریکئی و ئاف ریژان و هند پروژین دی. کو پتر ژ (۲۷) پروژین جوراجور لئی هاتینه نهجامدان ژ بودجی (ح.ه.ک) گوژمی پتر ژ (۲.۸۴۱.۵۶۷.۷۹۱) دیناران لئی هاتینه خه رچکرن.

دهیته زانین ل سهرانسهری قهزا نامیدیج ب ههر پیتنج ناحیا نشه پتر ژ (۱۵۲) پروژین جوراجور هاتینه نهجامدان و ژ بودجی (ح.ه.ک) گوژمی پتر ژ (۱۹.۴۴۶.۱۱۶.۸۳۸) نوزده ملیار و چار سه د و چل و شهش ملیون و سه و شانزده هزار و ههشت سه د و سیه و ههشت دیناران لئی هاتینه خه رچکرن.

ژیه ر قئی گرنگییا بهرده واما (ح.ه.ک) ب دهقهره نامیدیج ددهت هند وه لاتیان ژئی ههستا خو هه مبهری قئی یه کئی بقی رهنگئی لخوازی ده بری:

- ماموستا تحسین طه فتاح ناکنجین کومه لگه ها سیری:

ئه ز دبینم دقئی موای بوریدا ژماره کا هه ره زؤرا پروژان ل کومه لگه ها مه هاتینه نهجامدان نه مازه پشتی دامه زانندا لقا (۱۸) یا (P.D.K) کو هیقی و ئومیدیج خه لکئی مه پتر گه شبوینه و پویته ب هه موو لایه کئی ژیانن دهیته دان.

بنگههین جوراجورین حکومی یین پیدقی بۆب رتقهبرنا کار و بارین خه لکی. و هند پروژین دی کو پترژ (۱۱) پروژین جوراجورا لی هاتینه نه نجامدان و ژبودجی (ح.ه.ک) گوژمی پترژ (۲۷۴.۳۷۰.۷۷۲) دیناران بۆ وان پروژان هاتینه خهرجکرن.

- پروژین ل سنورئ ناحیا دیره نوکئ هاتینه نه نجامدان:

نافاکرنا مرگهفت و خواندنگهه و هولین هه لکهفتنا و بهنکا رهشیدل شیتلادزی و بنگههین ساخله می و رهوشه نییری و دارستانی و نافاکرنا بهدالان و سه برینا نازه لی و هند ده زگههین مییری و حکومی و گه هاندن و ب هیزکرنا نه لکتریکی و پروژین ناقی و ناف ریژان و چیکرنا رتکین ناخوی و ریک و پرین گوندان و هند پروژین دی کو پترژ (۴۳) پروژین جوراجورل سنورئ ناحیا دیره لوک هاتینه نه نجامدان و ژبودجی (ح.ه.ک) و گوژمی پترژ (۱۰۵.۹۷۳.۸۱۵۶) دیناران بۆ وان پروژان هاتینه خهرجکرن.

- پروژین ل سنورئ ناحیا کانی ماسئ هاتینه نه نجامدان:

پروژین نافاکرنا ده زگههین مییری و حکومی و خاندنگهه و بنگههین ته ندروستی و پروژین ناقی و ناف ریژان و گه هاندنا نه لکتریکی و چیکرنا رتکین ناخوی و چیکرنا ریک و پرین گوندان و لیدانا بی رین ناقی بۆ گوندان و هند پروژین دی کو پترژ (۲۳) پروژان لی هاتینه نه نجامدان و ژبودجی (ح.ه.ک) گوژمی پترژ (۶۳.۶۲۰.۸۱۰) دیناران بۆ هاتینه خهرجکرن.

(۱۳) پروژین جوراجور هاتینه نه نجامدان و گوژمی پترژ (۳۰۰.۲۷۴.۲۷۴) دینارژ بودجی (ح.ه.ک) بۆ وان پروژان هاتینه خهرجکرن.

- پروژین ل سنورئ ناحیا بامهرنئ هاتینه نه نجامدان:

پروژین ناف و نه لکتریکی و سولینین ناقی و چیکرنا و سه خبیرکرنا رتکین ناخوی و رتکین گوندان و نافاکرنا قوتابخانه و هولین هه لکهفتنا و یاربگههه کا وهرزشی ل بامهرنئ و کرینا کهل و په لان بۆ نافاهیین مییری و حکومی و نافاکرنا خانییان بۆ وه لاتیان و هند پروژین دی. کو پترژ (۳۵) پروژین جوراجور لی هاتینه نه نجامدان و گوژمی پترژ (۵.۳۰۵.۸۶۹.۳۰۵) دینارا ژ بودجی (ح.ه.ک) بۆ وان پروژان هاتینه خهرجکرن.

- پروژین ل سنورئ ناحیا چه مانکئ هاتینه نه نجامدان:

پروژین ناقی و گه هاندنا نه لکتریکی و سولینین ناقی و چیکرنا رتکین ناخوی و رتکین گوندان و نافاکرنا

ب گوژمی ۱۹,۴۴۶,۱۱۶,۸۳۸ ملیار دیناران (۱۵۲) پروژہ د ہوندری ہفت ہہیقاندال دہقہرا نامیدی ہہینہ ب جہشیان

ب / بشار ریکانی

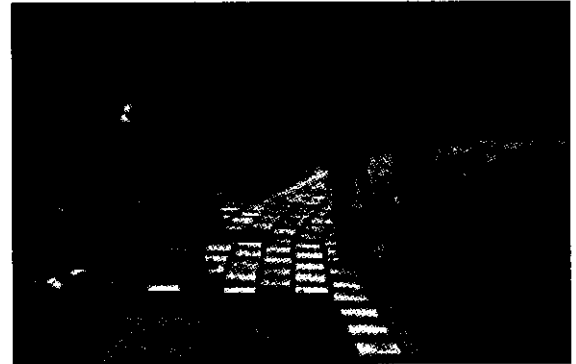
دہقہرا نامیدی نامو دہقہرا د ہوناشین بوریڈا بویہ ہیلونگا سورہشین کوروی و خہلکن وی د قانا خہجات و ہہرہونان د ب ہوزان شہید دینہ و ژ نامکھرا رہوشا سہاسی و ڈراتیا رزٹما ژنالہوی دہقہر ب جہشینی ژ نالین نامہدانکرنن شہ یا بی بہر بوز. ان ہشتی سہرہاندانا بہارا (۱۹۹۱) ہیدی ہیدی کھیلن نامہدانکرنن ژ نالین (ج.ہ.ک) بوزن دہقہری ہانن ہیلن و نا نیا نامہدانکرنن یا ان بہرہواسہ. نامازہ دقلن جہشینی ہیلن بوریڈا و ہشتی نامہدانکرنن لقا (۱۸) یا (P.D.K) ل دہقہرا نامیدی نامکھرا ہہرہ ہانن ہونان ہہینہ نامہدانان. و بوز پتر ہونکرن ل سہر جہونیا نامہدانان ہوزان د جہت ہیلن بوریڈا (مالی محمد سہید) نامہدانان نامیدی ہستی ریلکن ہوزان د خویاکرن.

ہاتینہ ژ نامکھرا خاری دگہل گوژمی تہرخانکری ژ بودجی (ج.ہ.ک).

- پروژین ل سنوری قہزا نامیدی ہاتینہ نامہدانان:

پروژین ناف و گہاندانا تہلکتریکی و دانانا موہلیدان بوز گوندان و چیکرنا تہخوشخانا نامیدی و نویژہنکرننا ناقاہیتین میری و حکومی و کرینا کھل و پهلان بوز پیدقییتین و ہرزش و ہونہری و ہند پروژین دی کو پتر ژ

ل پتشی گوت: ہہکاریکہ کاموکوم دناقبہرا دہزگہہین حزبی و حکومی دا ب مہرہما نامہدانکرن و خزمہتکرنا خہلکی دہقہری ہہیہ، نامازہ لقا (۱۸) یا (p.d.k) شبایہ دریکین خورا ب سہدان داخوازیتین خہلکی دہقہری بگہہیننہ مہ و مہڑی دریکین خورا بجہ ئینانینہ. و تہو پروژین د جہت مانگین بوریڈا ل سہرانسہری قہزا نامیدی ہاتینہ نامہدانان، پتیک

وئ دهيته گهورين.

نهمه دئ بابي گوښه ندي دگه هسته خاندنگه هي و ب
دلکي ب ترسغه قهستا ريقه بهريچ دکهت و ريقه بهرا
خاندنگه هي ژي سوجه تي بو ديبثيت و ديبثيتي نهغه
کاره کي نهجه دايه و دقيت هون کورئ خول فني
چهندي بدهنه پاش و نهحمه د و گوښه ند ب رهننگه کي
گهلهک ب توره بابته بو ريقه بهري شروفه دکهن و وئ
د مهسلي دگه هيچن و نهو ژي ب دلکي گهله کي خوش
داخوازي ژ گوښه ندي دکهت کو نالايچ خو بينيت دا کو
وي ژي دگهل نالايچ ديتر ب ههلاويست، گوښه ند
نيکسه دهستين خو بين ژ گوننه ه و خرابيا دور دبهته
دناث بهريکا خودا و نالايچ کوردستاني ودهکو تشته کي
پيروژ هيدي هيدي دئنيسته ژ دهرفه، کو دناث
پاته هيکي پاقر دا پيچا بو، فه دکهت و نيشا ريقه بهرا
خو ددهت و چهندين جارن پيقه ماچي دکهت و ل سهر
سهرئ خو ددانيت و دبهرا روندکا دبارينيت و نهغه
دبيته نهگهرا باراندنا روندکين ريقه بهرا دل نازک و
پروي فيانا مروڅايه تبي و ل دويشدا ب گيرانا
ناهنگه کا رپک و پيک نالايچ گوښه ندي ژي دگهل
نالايچ ديتر دهيته ههلاويست و بلند دببت.

ههژي گوتني يه کو گوښه ند کورئ نهحمه د شيوخ
عبدالسلام بامه رني يه کو نيکه ژ پيشمه رگين شوره شا
گولانا نيشتماني و پيشکه فتخواز و نوکه خوجهي
وهلاتي سويدن و ههمي دهمان ژورا گوښه ندي يا ب
نالايچ کوردستاني و وينين بارزاني نهمر و ديمه نين
جوانين کوردستاني خه ملانديه.

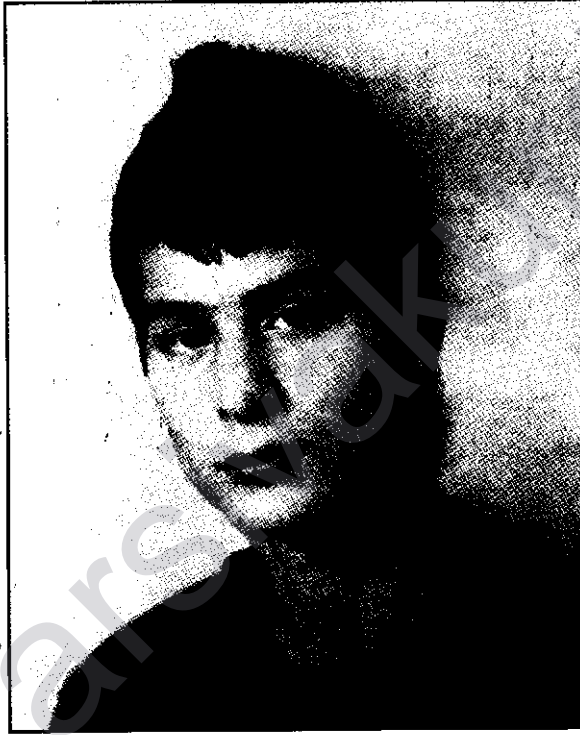
پشتي هنگي ب دوو روژان، ديسان گوښه ند قهستا
خاندنگه ها خو دکهت، لي فيجاري، نانکول فني
روژي ب دلکي گهرمتر و پينگافين ب لهز بهرهف
جهي خو دچيت، چونکه رابهرا وي بي گوتبي دئ
داخوازا ته ب جه نيم، بهلي دهمي گوښه ند دگه هينه
خاندنگه هي کو بهري ههر تشته کي قهستا رابهرا خو
دکته و ديبثيتي رابهرا خوشتقي نهغه من نالايچ خو
بي نيناي رابه دا بچين دگهل نالايچ ديتر ب رستکا
نالاقه گري بدهين، لي رابهرا وي فيجاري داخوازا وي
رهت دکهت و نهغه دببته نهگهري توره بون و بيزاربا
وي و ب دلکي گهلهک خه مگين و شکهستي و
ههست کرن ب زورداربه کا مهزن دهردکه فينه ژ دهرفه.

پشتي ههشين وي دهيته سهری، هزرين خو دکهت
کانی ب چ رننگ دئ تولا خو فه کته، يان نارمانچا
خويا مهزن ب جه نينيت و ل دوماهيته دهليشه کي
بخو پهيدا دکهت و دچيت وئ رستکا نالايان ژيقه
دکته و فه دشيريت و ههر پشتي دهمه کي کورت نهف
کريارا گوښه ندي ل خاندنگه ها وي دنگ قه ددهت و
ريقه بهرا خاندنگه هي ههمي قونابيان کومفه دکهت و
دببثيتي کاني کي نهف کاره کريه و ژ بهرچ،
گوښه ندي راستگوژي راست رابوڅه و گوتني من يي وه
کري و ژبه ر فني نهگهري، ريقه بهرا خاندنگه هي ههر
دگافيدا تيله فونا دايبابين وي دکهت و دببثيتي ب
زويترين دم ل فتره بهرهف بين کورئ وه ناريشه کا ل
خاندنگه هي دروستکري و ب دهمه کي کورت

گۆقه‌ند ئالایین خو یی رهنگین ل نیفا ستوکھولم بلند دکهت

ب / بابی جوفانی

پرسیاران همیان لی دکهت و دبیتزیتی بوجی ئالایین وهلاتی من ژی دناث وان ئالا دا نینه و رابه‌را وی ب دله‌کی به‌رفره دبیتزینی کیژ وهلات وهلاتی ته‌یه گۆقه‌ند وئو ژی دبیتزیتی وهلاتی من کوردستانه و نهم کوردین و مه‌ژی ئالایین خو یی جوان یی هه‌ی و رهنگین ئالایین خو گه‌له‌ک ب جوانی ب زمانه‌کی ش‌رین ب گه‌رمی بو ش‌روه‌دکته‌ت، رابه‌را وی ژی ل ده‌سپیتکی

دگه‌ل هه‌لاتنا ئه‌لندی و ده‌سپیتکرنا ژیانه‌کا نوو، و پشتی وه‌کی هه‌می رۆژان گۆقه‌ند قه‌ستا خاندنگه‌ها خو «سیکلا» کو دکه‌فیته ل نیفا ستوکھولم یا پایته‌ختی وه‌لاتی سوید دکه‌ت، لی ل فنی رۆژی هزر و ئاش‌سویا وی ئه‌و هه‌قرویشی مالخولیانه‌کا ب هیتز کر و ل ده‌می چوبه دناث باخچی خاندنگه‌ها خودا به‌ری چاقتی وی ب هه‌ر تشته‌کی ب که‌فیت

داخوازا وی قه‌بویل دکه‌ت.

پشتی هنگی رابه‌را ریزا وی پسیارا هنده‌ک هه‌قالین وی دکه‌ت کانی راسته وه‌لاته‌ک هه‌یه ب ناقتی کوردستان و ئالایین خو هه‌بیت و شانسی گۆقه‌ندی ئه‌و که‌سی ئه‌ف پسیاره لی هاتیه کرن دهر دکه‌فیت ئیک ژ نقشه‌ی ئه‌تاتورکی و ئه‌و به‌رسقی دده‌ت کو ئه‌ف تشته وه نینه و چ کورد و کوردستان نین و ئه‌ف رابه‌ره ژ گوتنا خو په‌شیمان دبیت و هزرا

چاقتی وی ب وان ئالا دکه‌فن ئه‌وین ل سه‌ر بانئ خاندنگه‌هی هاتینه بلند کرن و هه‌ر ئیکسه‌ر ئه‌و چاقتین بی گوننه‌ل ئالایین رهنگینی کوردستانی دگرن و پشتی چه‌ندین جاران ل سه‌ری چوبه بنی و ل بنی چوبه سه‌ری، ئالایین کوردستانی دناث دا نه‌هاته دیتن و فنی چه‌ندی ئه‌و ئیخسته دناث داقتین ئالوزدا و چه‌ندین پرسیارین مه‌زن د سه‌ری وی یی بچویک دا لقیان و ئیکسه‌ر قه‌ستا رابه‌را ریزا خو دکه‌ت و وان

ب/ وه‌فانا بارزانی و کیمیا بارانکرنا حله‌به‌چه.
 پ/ خوشترین روژ بۆ مشه‌ختی؟
 ب/ من چ روژین خوش نه‌دیتینه.
 پ/ هپقی و ئومیدین مشه‌ختی چنه؟
 ب/ راگه‌هاندنا ده‌وله‌تا کوردی، نه‌فه‌ه دی بیته
 خوشترین یادگار دژیانا مندا، نه‌گه‌ر بيمين.

- سه‌لاحه‌دینێ کورد د دیروکا نیسلامی دا -

په‌رتوکا سه‌لاحه‌دینێ کورد ب خامی مشه‌ختی هاتیه
 نقیسین دقێ په‌رتوکێ دا ناماره‌ ب بزاف و خه‌باتا فی
 سه‌رکرده‌ی دایه‌ کوب د‌ریژاها چهندین سالان تیکوشیه بو
 دورستکرنا ئێک ریز و هه‌فگرتنی دناڤ به‌را می‌رنشینین
 عه‌ره‌بان، چونکه‌ دوه‌ختی دا ناکوکی و دوه‌ره‌کیی
 ئاریشن مهن‌ز دناقبه‌را وان دورست کربون، ژبه‌ر فی یه‌کی
 ژمی می‌رنشینین عه‌ره‌بان ناگه‌ه ژ مزگه‌فتا قودسی نه‌مابو
 کو نه‌و چهندین سال بون قودس لژیر داگیرکرنا خاچ
 په‌رتسان دنالی. سه‌لاحه‌ددین شیا سه‌رکه‌فته‌نکا دیروکي
 بده‌ستقه‌ بینیت بو دورستبو‌نا هه‌فگرتنی و نه‌هپلانا
 ناکوکیان و دامه‌زاندنا له‌شکه‌ره‌کی ب هیز. رزگارکرنا
 قودسی ژمی سه‌رکه‌فته‌نکا دی یه‌ بو‌نایینی نیسلامی ب
 سه‌روکاتیا سه‌لاحه‌ددین.

نه‌و پرسا پتر سه‌رنجا من راکیشای من فیا بیژمه
 مشه‌ختی سه‌لاحه‌ددین دژیی خو خزمه‌تا نیسلامی و
 عه‌ره‌بان کریه‌ نمونه‌ژی د به‌رچاڤن به‌لی هه‌ر نه‌قیین وان
 (... هه‌تا دوه‌ی گورین ب کومه‌ل و ویران کرنا گوندین
 کوردان و نه‌نفال و خرابکرنا په‌رستگه‌هان و چهندین کارین
 هوقانه‌ دژی کوردان نه‌نجام داینه‌ ژبه‌ر کو کوردن و داخازا
 مافقی خو دکرن شان هه‌ردو بابه‌تان چه‌وا شروقه‌ دکه‌ی.
 مشه‌ختی ب ئاخینه‌کا که‌سه‌ردار و ب روندکا به‌رسف دا
 لقیه‌هه‌قه‌یه‌قینا مه‌ دگه‌ل مشه‌ختیی هوزانقان بدوماهی
 هات.

بو ۸۰۰۰ هزار بارزانیان، کومه‌لا چیروکا بو زارۆکان،
 نایین و سیاسه‌ت وه‌رگیران، واژیت عه‌ره‌بکاری، باغی
 دلا، باغی گولا، هوکارین ریکخستی، نیزی دی دیروکێ دا
 وه‌رگیران، و... هتد). بنتی چار به‌ندین خه‌پام وه‌ک
 وه‌رگیران هاتیه‌ چاپکرن و ژ لایه‌کی دیقه‌ دیوانا مه‌رگ و
 ژین بو ماوی ۶ سالایه‌ ده‌زگایێ ئاراس چاپکرنا وی ب
 نه‌رکی خو زانی یه‌ به‌لی هه‌تا نه‌شروچ نه‌نجام نیین!! ل
 قیبه‌ مه‌ پرسیاره‌ک ئاراسته‌ی مشه‌ختی کر نه‌گه‌ر چنه
 به‌ره‌مه‌ین وی هوسا بیین بی خودان و دناڤ سندوقان دا
 بیینه‌ هه‌لگرتن و چ به‌رسف بو شان به‌ره‌مان نه‌بن. کو
 روژه‌ک به‌ییت به‌ره‌مه‌ین وی بیینه‌ چاپکرن و بو
 ده‌وله‌مه‌ندکرنا په‌رتوکخانین کوردی. مشه‌ختی هوسا هاته
 ناخفتن هه‌ی هو! چیروکا چاپکرنا به‌ره‌مه‌ین من وه‌ک
 چیروکا (اصحاب الکهف) یا لی هاتی هیش گه‌له‌ک یا
 مای.

- نازناقی مشه‌ختی ژع هاتیه -

مه‌لا خه‌لیل دبیژیت پشتی ریکه‌فتنا ما خیانه‌تکار
 نه‌وال وه‌لاتێ جه‌زاییر هاتیه‌ مورکرن دناقبه‌را هه‌ردو
 رژیمیین عیراقتی و ئیرانی ل سالای ۱۹۷۵ دگه‌ل خیزانا خو
 مینا هزاران کوردان مشه‌ختی ئیرانی بوین و ل پایته‌ختی
 ئیرانی ناکنجی بوم له‌ورا من ناقتی مشه‌ختی بخو
 هه‌لیژارت وه‌ک نازناف.

- وه‌سیه‌تا مشه‌ختی -

نه‌گه‌ر بمر شه‌هیدی دهرد و کوقان
 نه‌بینم خوشیا کوردان ل ده‌وران
 دبیت وینه‌م نه‌وی جه‌زنی بیینیت
 نه‌وی مژده‌م بده‌ت دی من قه‌ژنییت
 مشه‌ختی وه‌سیه‌ت ل کورین خو کریه‌ هه‌رده‌می
 گه‌هسته‌ کاروانی شه‌هیدین کوردستانی نه‌ف پارچا هوزانا
 وی قه‌هاندی ل سه‌ر کینا قه‌بری وی بیته‌ نقیسین.
 پ/ نه‌خوشترین روژ بۆ مشه‌ختی؟

پشتی دهه مکی کورت ژ روشتنا مه .
 مشهختی رابو فیه و بشان گوتنان
 خیرهاتنا مه کر:
 ئەوی وهلات گاڤا ته گازکر
 بو مرن ئەز حازرم
 جانج من بو ته گوری یه
 فیدایه بو ته سهرم
 ئەز بقرمه و دوژمنج من ب تانک و
 توپ
 گهر ژبهه دانم دیاره نان حهرام و
 کافر
 ناگرئ وی قهت چناکهت
 ئەز بخوهر ناگرم.

- مشهختی کی یه؟ -

و جشاکي و هوزان نقیسینه و وهرگیتران بو سهر زمانه
 کوردی، مخابن هیتشتا پهرتوکخانین کوردی ل کوردستانا
 نازاد ب روناھیا چاپکرنیتن بهرهه مین مشهختی شاد
 نه بویه! ئەڤه جهی پرسیارئ یه و پیتدقی ب بهرسفدانج
 یه .

- مشهختی و نقیسین -

مشهختی دبیتیت: پرانیا ژینی خو من دگهل قههاندنا
 هوزانا کوردی بوراندی یه، زیدهباری نقیسینا چهندین
 پهرتوکان. ههتا بهری دو سالان من بهردهوامی ب کارئ
 نقیسینی دایه. بهلئ نها ئەز نکارم چونکه دهستین من د
 لهرز و بیناھیا چافین من گهلهک کیم بویه.

بهلئ هیش هزرا من یا باشه، و ژ لایهکی ديقه ئەگهه
 بدهنگهکی بلند دگهل نهناخقی ناگهه ژئ نینه. دیسان
 پیرهکالی زانا دبیتیت: ۲۸ پهرتوکین هه مه جور من
 نقیسینه، ژ وان بهرهه مان دیوانین هوزانج کونیزیکي
 ۱۰۰۰ هوزانان بخوشه دگریت. پرانیا هوزانین من
 نشیمانی، نایینی، رهخه، و خه بهر من گوتینه (...)
 دگهل چهندین پهرتوکین دبتر مینا (مههگ و ژین،
 فهههنگا شکهفتان، سهلاحه ددینئ ئەبویی، تهعزیه نامه

ناقجی وی یی دورست خهلیل سلیمان خابور ل سالان
 ۱۸۹۷ ل گوندئ بهلاواته ل روژناشا چپایی مهقلوب
 ژبنه ماله کا هه ژار و دهست کورت ژ کوردین شه بهک ژ
 دایک بویه و چاقین خو بو ژبارئ قه کرینه. ل دهسپیتکا
 گهنجینیا خول بهر دهستی مهلا سهعید ناگرهیی ژ بنه مالا
 قازی دهست ب خواندنا وانین نایینی کره دگهل بارزانجی
 نه مر و شیخ سلیمان و شیخ بابو و دگهل هه ماره کا
 قوتابیتن کوردستانا تورکیا ل سالان ۱۹۱۹ ههتا سالان
 ۱۹۲۰ ل بارزان، پاشان ل دهقه رین جودایتن کوردستانج
 بهردهوامی ب خواندنا خودایه ههتا بویه فهقی و مهلا.
 دیسان بو ماوی (۲۰) سالان وهک گوتاریتژ ل سهر
 مینهه رین مزگه فتا خزمهتا نایینی نیسلامج کره و
 خودانج (۳) کور و (۳) کچانه، (۱۴) سالان دناڤ
 جهه رگن شورهشی و (۲۵) سال دهره دهه ری و (۳) سالان
 زیندانی ژبارا خو بریه سهر، نوکه ناکنجی یی کومه لگهها
 چره یه سهر ب دهقهه مهقلوب. چهندین پهرتوکین نه دهیی

چهند ویستگه ژ زیانا مهلا خلیل مشهختی

هه فیه یقین: محمد گفاری

مهلا خلیل مشهختی که سانه کئی بهرنیاس و که فئاره دناڤ نه ده ب و کلتور و هوزانا کوردی دا. به لئ هه مایه ستیره کا فه شارتی ل پشت عه ورا، گیله شوکا ژ یاری ژی دناڤ پهرین خویین رهش پیچایه و به رف جیهانه کا نه دیار بریه. مشهختی ب که سانه کئی مهلا و رهوشه نښیر دهیته نیاسین، وهک بلیمه تهک شاره زا و بسپور داهینانین ب هیز ژلایین نقیسینین دگه لهک بواراندا نافراندینه، به لئ پیلین دهریایه کا بی وینه هه ردهم بزاف کرینه مشهختی ب داهینانین وی فه ب نارمانجین خوشاد نه بن و به رهه مین وی دناڤ سندوقین توزگرتی دا بینه هه لگرتن. هه رجوا بیت ئه ف بهختی ناله بار نه کاریه هیقیا چاندی دناڤ دلئ مشهختی دا لاواز بکهت و ژ شان ناسته نگان ب هیز تره. چونکی هه ستا نه ته وهیی و قیانا وی بو وهلاتی کارتیکرنا خویا ئه ریتی لسه ر دهرونی بلیمه تنی نا فهاتی کریه و وهک ریبازهک پهیره و کریه ژ پیخه مهت نارمانجه کا هه ژی. هه ر بو قئ مه ره مئ هه فیه یقنهک دگه ل مشهختی هاته سازکرن، دهریایه سه روه ری ژیارا وی کا چه وا دگه ل خامه و نقیسینین دژین خویین دژیر دا خزمه تا زمان و نه ده ب و کلتور و هوزانا کوردی کریه.

- سه ره دان -

ل ئیشاریه کا بو هاری ل ریکه فستی ۲۶/۴/۲۰۰۶ د سه ره دانه کا رۆژنامه فانی دا سه ره دانا مهلا خلیل مشهختی هاته کرن دا کوژ نیزیک سه روه ری وی ببینین

بو مه ره ما دیداره کا رۆژنامه فانی بو کوشارا سیلاڤ. لده مئ مه مشهختی دیتی دناڤ ژوره کا ب روه ری ۲×۳ م یا بئ سه روه ری بئ درژیکری بو، هه روه ها دناڤ به ته نیا بئ پیچای بو و ژلایین دهستی راستی په رتوکخانه کا بناڤ په رتوکخانه هند په رتوکین گه لهک که فن بخوقه گرتبون و ل هندافا سه ری وی بن بانئ ژوری ب نایلونی هاتبو راجاندن و ل هند جهین بن بانی نایلون پرت و به لاف ببو وه سا دهاته پیش بینیکرن باله فرین بچویک هیلین تیدا دروست کرین.

خاندانی ل ریزا پینجی زانستی و ل قیتره ژی دیلین سهرکه‌قتنی ل دوڤ سهرکه‌قتنی ب دهست خوڤه دئینیت و ل ریزا خو دبیته ئیکم کەس بو فیرکرن و راهینانا ل ئاژانسا ئەسمانیا ئەمریکی (ناسا) و نوکه یا بەرده‌وامه د زاندوره‌کیدا بو دەمی سی هەیفان.

ل دور گرنگیا فی کاری دیسان بەریزی گۆت:

تا کو نوکه کەس نه گه‌هشتیه فی ناستی و ل فی جهی ل هەریم کوردستانی و عیراقتی ژی و ئەڤه دئ خاندنا خول ئەمریکا ته‌قاف کەت و هیقیدارین رۆژەک بهیت و بیته زانایا ئەسمانی و نوینه‌راتیا کوردستانی بکەت و پشکدار بیته د پیشقه‌برنا زانستی دا و ب فی پشکداریی ئەڤه دبیته ئیکم بەری فی خاندنگه‌ها نیڤ دهوله‌تی ل دهۆکی و هیقیدارین کو دیلین غوونه و پیشه‌نگا قوتابیین دیتر بیت و ئەڤه نه‌بیته دوماهی پشکداری ل خاندنگه‌ها مه یا نیڤ دهوله‌تی و دئ بزاقی کەین ژبو بەره‌ڤکرنا کەسین دیتر د بیاقی دیتر دا ژبو بلندبوون و پیشقه‌چونا کاروانی زانستی و په‌روه‌ری ل کوردستانی.

ئەم ژی ب ناڤی سیلاڤ دهست خوشییی ل خاندنگه‌ها نیڤ دهوله‌تی دکەین کو کارین قوتابیین خو ب گه‌هینیه‌تی فی ناستی و سه‌ری وه‌لاتی خو بلند بکەن و داخوازا سهرکه‌قتنی بو دیلینا خوشتی دکەین و دئ ل هیڤیا وی رۆژی بین کو ئەو نالاتی رهنگینی کوردستانی ل سه‌ر تینکه‌کا ئەسمانیا کوردستانی ب نه‌خشینیت و ئەو بیته مه‌له‌ڤانا وی تینکی.

پشتی پتر ژ پینجی سالان ژ خاندنا چاڤلیکەر د عیراقتی دا یا کوچ پیشقه‌چون د سیسته‌می خاندنی دا نه‌هاتیه کەرن و گهورین لی په‌یدا نه‌بوین، هیژا مه‌تران ره‌بان و ب هه‌ڤکاری دگهل ریکخواوا فره‌نسی میسیون ئەنخوس و ب پشته‌ڤانیا هیژا عبدالعزیز طیب وه‌زیری په‌روه‌ردا حکومه‌تا کوردستانی بی به‌ری، رابون ب ڤه‌کرنا خاندنگه‌ها نیڤ دهوله‌تی ل بازیری دهۆکی کو یا تابه‌ته‌ند بیت ب زمانی ئنگلیزی، باه‌تین زانستی و پروگرامین کومپیوته‌ری و تور و نه‌خشه‌کیشانا مالپه‌رین ئەنترنیتی و دیسان زمانین فره‌نسی، ئنگلیزی، عه‌ره‌بی، ئارامی و کوردی بهینه‌ خاندن.

مه‌ره‌ما سه‌ره‌کی ژ ئاڤاکرنا فی خاندنگه‌هی ژبو هندئ بو کو ناستی فیرکرن و په‌روه‌رده‌کرنی بلند بیت و پیشکه‌قتن بکه‌ڤیته په‌یوه‌ندیین جفاکی ل ناڤه‌را قوتابیین کوردستانی و به‌ره‌ڤکرنا کادری زانستی و په‌روه‌رده‌یی و ژبو پیشداچون و پیشقه‌برنا ئاڤاکن و پیشیختنا کوردستانی.

ئیک ژ به‌ره‌مین فی خاندنگه‌هی گه‌له‌ک ب له‌ز هات، کو ئەوژی سهرکه‌فتنا قوتابی دیلین جهاد بویه، کو ئەو دبیته ئیکم کەس ل کوردستانی و عیراقتی د به‌ریکانه‌کیدا کو ریکخواوه‌کا ئەمریکی ب هه‌ڤکاری دگهل وه‌زاره‌تا په‌روه‌ردی پیک ئینای و ژناف هه‌می قوتابیان دا ب سهرکه‌فتی و دیلین دگهل چار قوتابیین دیتر ب سهرکه‌ڤن و قه‌ستا ئەمریکا دکەن ژبو

دیلین ئالاین کوردستانی ل هه مبهه ئازانسا ناسا یا ئه مریکی بلندن دکته و دبیته قوتابیا وی ئاقه ندا زانستی

ب ناڤی دیلین جهاد حمید کو دبیته نهڤیا شههیدی
سه رکرده سهیدا صالح یوسقی و قوتابیا خاندنگهها
نیڤ دهوله تی ل دهۆکی کوژ ئه گهری زبرهکی و
سه رکهفتنا خو نوکه بهرهڤ وهلاتی ئه مریکا چوبه ژبو
پتر ب دهسته ئینانا زانین و زانستان بو گهل و
وهلاتی خو و ل دور ئی چهندی بهریز وهحید ئه تروشی
ریشه بهری خاندنگهها ناڤیری ئهڤ رونکرنه دانه
کوڤارا مه (سیلاڤ).

هه رهکی ل گه لهک هه لهکته و جاران خه لکی
کوردستانی دگۆت ئه گهر مه دهلیڤا ئازادین هه بیت ته م
دی کارین مه زن بو وهلاتی خو و مرۆڤایه تی کین و
ئهڤه ژی د هوندری فان سالین ئازادیا کوردستانی دا
ب باشی دهیتته دیتن کانی چاوا گهلن کوردستانی
گه لهک ب شاره زایی کاروبارین خو ب رتفه دهن و
شیاینه داهینانین باش و د هه می بو اراندا بکه ن و
تیک ژ وان غوونان ژی قوتابیه کا خو جها دهۆکی به

خوبه ب مەى ڤه‌خوارنې ڤه‌ دېورانډ.

دهمې ژبې وى بېست و ټيک و بهرڤ بېستو دووېن دچو، هاته گوهورېن، بو مروڤهک هښک باوهر و همې همز و خواستېن وى نه‌وبون چاوا دې پښکدارېن د شهري (جېهادي) دا دژې (خاچ پهرېستان) دا کهت، کو رېکخراوا (قاعېده) شهري (نه‌غغانستان و ټيکه‌تيا سوڤه‌تيا) جاران ناڤ لېدان بو شهري دژې خاچ پهرېستا. ل سالا (۱۹۸۹) بهرڤ (پاکستان) و پاش (نه‌غغانستان) چوو، لې پشتي ده‌مه‌کې کورت (ټيکه‌تيا سوڤه‌تيا) هه‌لوه‌شبا و شهر ب دوماهېک هات، زه‌رقاوى ب نه‌چارى دواړې راگه‌هاندنا ئيسلامى دا کارکر، هه‌ډهم دگه‌ل ڤې چنه‌دې خوه گه‌هاندنه سهرکر دايه‌تيا رېکخراوا (قاعېده) و چنه‌دين زاندرېن چاوانيا درست کرنا مېن و ته‌قه‌مه‌نيان دا پښکدارى کر و شاره‌زاييه‌کا باش دڤې بواړى دا په‌پداکر.

د ساليټن نوتاندا زه‌رقاوى بهرڤ ئيراني هات و چنه‌د جاره‌کا بهرڤ کورده‌ستانا عيراقى ژى هات، ل ده‌ڤه‌را (بېاره و توپله) زاندرېن مه‌شق و راهينانې بو گروپېن (انصار الاسلام) و (التوحيد والجهاد) ڤه‌کرن، تاکو شهري نازاديا عيراقى ده‌ست پټکرى و ژ نه‌نجمى بوردومانکرنا ڤې ده‌ڤه‌ري ژلايې هېزېن هه‌ڤه‌يمانانڤه پتر ژ (۲۰) چه‌کدارېن وان هاتنه کوشتن کو نزېکترېن که‌سې زه‌رقاوى دگه‌ل ڤان کوشتياندا بو. زه‌رقاوى ژى ب گراني برېندارو، پشتي چاره‌سهرېا وى هاتيه کرن ل (ئيران) و (نه‌غغانستان) ئ.

ل دوماهيا سالا (۲۰۰۳) ڤه‌دگه‌ريته‌ڤه عيراقى به‌لې ڤې جاري دچېته ناڤه‌راستا عيراقى و ب پشته‌ڤانيا راسته‌وخويا رېکخراوا (قاعده) گروپېن تيروورسټى پټکډئينيت و ب سهدان خو کوژېن عه‌ره‌ب و بياني

دگه‌هنه ناڤ رېزېن ڤان گروپا پارتا به‌عسا ژ ناڤ چوبى روله‌کې مه‌زن هه‌بو ژبو ڤه‌گوهاستنا ڤان گروپا بو عيراقى. نه‌وا زه‌رقاوى شيابى د بواړى کوشتنا بې گونه‌ه و خه‌لکې سڤيل دا بکه‌ت چ که‌متر خه‌مى نه‌کريه و هندي شيابى خه‌لکه‌کې سڤيل و بېگونه‌ه کربو نارمانجا خو، هه‌روه‌سا همې پټکولېن وى نه‌و بون شهري دناقبهره (سنه و شيعا) ندا هه‌لبېخيت، ب ده‌هان روژنامه‌ڤان و دوپلوماتکار ل ناڤا عيراقى ره‌ڤانډن، باره‌گايېن (UN) په‌ڤانډن. تا کو هنارتېي (UN) «سېرجيو ډيپيلو» ژى بويه قورباني کرباره‌کا تيروورسټى و بده‌هان کربارېن ژ ڤې درنده‌تر ب جه ئينان، زه‌رقاوى وه‌ک نه‌فسانه‌يه‌کې بو، بو عيراقيان له‌ومان گرتن، يان کوشتنا وى ب بو خه‌ون بو عيراقيان.

لې ژ نشکه‌کې ڤه‌ نه‌ڤ خه‌ونه بو راستى و ل روژا (۲۰۰۶/۶/۷) فروکټين نه‌مريکى زه‌رقاوى دگه‌ل (۷) چه‌کدارېن ده‌روبه‌رېن وى ل ده‌ڤه‌را (هېهب) کوشتن.

بېن گومان نه‌ڤ کرباره‌ژى ب خورابى نه‌هاتيه به‌لکو ژ نه‌نجمى دېڤ چون و خرڤه‌کرنا ده‌هان پېزانينا ل دور بزاڤ و لښينان وان کو پتر ژ دوو هه‌ڤقانه به‌رنامه بو ڤې کربارې هاتبو دارشتن.

ب ديتنا من نه‌ڤ پېزانينه ژ ناڤا رېکخراوا (قاعده) فى بلاد الرافدين) هاتينه وه‌رگرتن، له‌وما پرکرنا بوشابيا جهې (زه‌رقاوى) گهر مه‌حال نه‌بېت دې گه‌له‌ک يا بزه‌حمه‌ت بېت، چونکى ده‌ستې (C.I.A) و هه‌والگه‌ريا عيراقى گه‌هشتى يه ناڤ کويراتيا وان. هه‌ر چه‌نده ناڤين چه‌ند که‌سان ده‌ينه سهر زمان بو پرکرنا جهې زه‌رقاوى به‌لې، نه (ابو ايوب المضرى) و نه (ابو حمزه المهاجرى) نه‌ژى (ابو عبدالرحمن العراقى) نه شين ڤى جهې پر که‌ن.

ئەرى كوشنا (زەرقاوى) دوماھيا تيرورى يە ل عيراقى؟

زەقەر بامەرنى

شەر فروش.

ئەنا دناقا ئى قەيرانا سىياسى دا (زەرقاوى) پەيدا بو.
ئەگەر لىننىتيرىنەكى ل رابردوئى (زەرقاوى) بدەين، بو
مە خوبا دبىت ھەر دژىئى زاروكى و سنىلەيى دا مروشەك
لقوك و رىگر بويە.

لەوما ژى ھەر دەمى دزىەك يان كرىارەكا چەپەل ل
بازىئىرى (زەرقا) تاخى (مەقسوم) رويدا بایە ھەر زوى
ناقنى (احمد فەزىل النزال) ئانكو (ابو مصعب الزرقاوى)
ل سەرى لىستى دەھات و بو ھەر كرىارەكا ژ ئى رەنگى
گومانلىك كرى ئىكى بويە. پترىا شەقان (زەرقاوى) دەمى

بىگومان ئەقە پەرسەكە و ئەقرو دناخ و مېشكى ھەر
ئىكى ژ مەدا دلقت. شەرى نازادىا عىراقى و لادانا
رژىما بەعس وەرچەرخانەكا دىرۆكى و گرنك بويە ب سەر
عىراقى و رۆژھەلاتا ئاقىندا ھاتى، درندە ترين رژىم ل
سەر روئى ئەردى ھاتە لادان.

سەرائىن وئ كەفتە بەر دەستى دادگەھى، لى دگەل
ئى بويەرا ھندە گرنك عىراقى تەناھى ب خوقە نەدیت،
بەلكو بەروڭسازى ئاخا عىراقى بو جەھى تولقە كرن و
(تصفيا حىسابا). ئەمرىكا و ھەقالبەندىن خو خواست
كرىارىن تىرورستى ژ ئاقا وەلاتىن وان دویر كەفن.
سنورین عىراقى دگەل دەولەتتىن دووروبەر مانە قەكرى بو
ھندى ب ساناهى توندروئىن ئىسلامى ھىزا خوە ل ئاقا
عىراقى خرقە بکەنەقە و دەست ب كارو كرىارىن
تەقاندنى بکەنە قە. بقى چەندى ئەمرىكا و ھەقالبەندىن
وئ (دوو چوبچك ب بەرەكى كوشن).

۱- وەكى مە ل سەرى ئاقروى پى دای شەر ژ ئاقا
وەلاتىن وان دویر كەقت.

۲- ژىك قەبونەك خستە ئاقا دەولەتتىن عەرەبى و
ئىسلامى، ب گوتتەكا دى ئەف دەولەتتىن پشەفانىا
تيرورى و توند و تىژى دكەن خستە دناث بازنەكى گرتى
دا. بو جىھانى دانه ناساندن ب دەولەتتىن شەر خواز و

تشته کئی وەسا پێشکەش بکەم بێ هەژنی وێ بیرھاتن
 و سالقەگەرا گەلنی من بومە دگێریت !! مەرن بو دوژمنان
 و ھەر بژیت کوردستان

یان دەمی شەھید (محمد مەحمود قودسی) بێ
 چەلەنگ دگوتە دووبە دڵانک و سەر بران : دەیکا من ئەز
 بێ بشیر کریم و خودان کریم ل سەر قیان و ھەژن کرنا وەلاتنی
 من ، ئەف کەنا سێدار بێ یا ھوین دکنە حەفکا من ژبەر
 خەباتا من د ریبیا وەلاتنی من دا ، ل نک من - بەاترین
 و پیرۆزترین نرخە ل سەر روین ئەردی ئەز دگەھمی ،
 چونکو دێ ناقتی من نیتە چاندن و تەسبیت کرن د دلی
 وەلاتین من دا ، و د ناڤ سالقەگەرین وەلاتنی من دا ...
 کوردستان بژیت ھەتا ھەتایێ

یان دەمی شەھیدێ گەرناس (عزەت عبد العزیز
 نامیدی) گوتیە حکومەتا بەغدا یا دووبە لانک : بقی
 سێدارە دانێ و (بخوینامن و ب خوینا ھەقالتین من دێ دارا
 نازادین بێ نیتە ئاڤدان) ، ئەز بێ ب ھیشی و ب ئومیدم
 ئەف دارە دێ زویکا بەری گریت ، و دێ گەلنی من نازاد
 و بەختە وەر و سەرفەر ازبیت ، مەرن بو داگیرکەرەن
 و دیشە لانکین وان بەلێ شەھیدین نەمر : ھەوہ بیتن
 خودەشتی و قارەمان دارا نازادین بخوینا خودیا پیرۆز
 ئاڤدا ، و دارا نازادین ژێ بەرگرت و گەلنی ھەوہ نازادبوو !
 و وەلات ژێ رزگار بوو ... !! ، ھیشی و ئومیدین ھەوہ بچە
 ھاتن ! . و ئالای کوردستانێ دەستێ (سەرۆک بارزانی)
 دا بلند بێ دەھژبیت ، و روحنین ھەوہ بیتن پیرۆز ژێ ب
 بەھشتا بەرین شاد بێن .

و ھندەک ژ ھیشی و ئومیدین وان بچە ھاتینە ! ، کو
 پارچەبەک ژ وەلاتنی وان رزگار بووہ ، و ئالای کومارنا
 مەھاباد و کوردان ل ھنداقنی پەرلەمانی کوردستانی بلند
 بێ راکریہ ، و حکومەتا کوردستانی یا ئیکگرتی
 وەزارەتەک بو - خزمەت و پویتە دانێ بخیزان و کەس
 و کارین - شەھید و ئەنفال کریا دامەزراندیہ .

بەلێ ! ھیشی و ئومیدین شەھیدان بچە ھاتن :

دەمی شەھید موسستەفا خوشناوی ل بەر کەنا سێدار بێ
 - پێرخاسانە - دگوت : سەر بر ! بێژە مەزن و ئەزبە نیتت خوە :
 خوینا من بە لاش ناچیت ، ئەز ژ سێدارا ھەوہ نا ترسم ، ئەو
 دێ من بلند کتە ناڤ ریزین شەھیدین کوردستانی بیتن
 قارەمان ، ئەز پێشمەرگەھم ! بێ حازر و ئامادە مە جانێ خوە
 فیدایکەم بو بەختە و ھەریا گەلنی خوە و سەرفەرازی (وسەربخوہیا
 و ی) ، دێ ل پێشمەرۆژی (پرشەنگ ، و پەری ، و شیرین) باش
 زانن کو ئەز بابی وان - بێ دریکا رزگار کرنا وەلاتنی خوە
 داھاتیمە شەھیدکرن ..

ھەر وەکی دبیژننە وان دووبە لانکا :

چ جارەن (بەر ژ بەستا خلاس نابن) و (بیش ژ شیرا
 فالتە نابن) و (کەو ژ چیا سل نابن) و (کورد پەرۆر ژ ریکا
 خەباتی قوت نابن) و (پێشمەرگەھ ژ پارتی لیتقە نابن)
 و (شورە شگێر ژ تێبازا بارزانی تیر نابن) .

یان دەمی شەھید (خیر اللہ عبد الکریم) بێ قارەمان
 گوتیە دوژمنان : من خەباتا کری بو رزگار کرنا وەلاتنی خوە
 و نازادیا کوردا ، من بقی ریکتی دلی خوە بێ نیتن و رحەت
 کری ، ئەز بێ ب ئومید و ب ھیشی مە کو ئەز شیابم

ژ بو ئامادە کرنا فی بابەتی مفا ژ ئان ژێدەرەن ھاتە دیتن:

- ۱- قورنانا پیرۆز .
- ۲- صەحیحنا بوخاری و موسلمی ، و پەرتوکا (ریاض الصالحین) نامادە کرنا : نەوہوی ، و چەندین پەرتوکین دی بیتن گوتنن
 پیتقمبەری (س.خ) .
- ۳- البارزانی و الحریکە التحریریە الکریدیە ج ۲ (ئورە بارزان ۱۹۴۳-۱۹۴۵) و ج ۳ (ئورە بارزان ۱۹۴۵-۱۹۵۸) یا : سەرۆک
 مەسعود البارزانی .
- ۴- ماساھ بارزان المظلومە - یا : مەرۆف چیواوک بالکی .
- ۵- کرد العراق یا : محسن محمد المتولی .
- ۶- گوڤارا دھوک ژمارە (۴) یا باژێرقانیا دھوک .

هه‌قالین خوه بیین شوره‌شگبیر ل رویاری (ناراس) ده‌ریازی ل (۱۷-۱۸/۶/۱۹۴۷) و ناواری ئیکه‌تیا سوڤیهت (یابه‌ری) بوی ، حکومه‌تا (صالح جه‌بری) ل به‌غدا هه‌ر چوار ئه‌فسه‌رتین کورد ل سیداره‌دان ل (۱۹/۶/۱۹۴۷) ئی ، و (ئو روژ - وه‌کی سه‌روک بارزانی دبیتیت بوه روژا شه‌هیدان ل کوردستانی ، ئه‌و شه‌هیدین بویه هیماین [سه‌رفه‌رازی و سه‌ریلندی و] نه‌مریی د دیروکا کورد و کوردستانی دا).

کو بقی سیداره‌دانی حکومه‌تا (صالح جه‌بری) وه‌کی به‌ریز مه‌عرفو چیاووک باله‌کی - دیارگری دوو خه‌له‌تیین هه‌ره‌مه‌زن کرن :

۱- سیداره‌دانا وان قاره‌مانان - پشتی زفرین ل سه‌ر به‌ختی حکومه‌تی وه‌اتینه لیبوریی - نا گونجیت دگه‌ل (شه‌ریعت و یاسای) ، کو دقیا بجاقی لیبوریی به‌ریخوه‌دایان ، نه بجاقی تولقه‌کرتی و که‌رب و کینی .

۲- ئه‌وان بوئ سیداره‌دانی برینه‌ک کویر هیتلا فه‌گری و کوله‌ک مه‌زن کره د دلئ هه‌می کوردان دا ، کو چ جارن نا ئیته ژبیرکرن .

چونکو سیداره‌دانا قاره‌مانین گه‌لان چ جارن نا ئیته ژبیرکرن ، وه‌کی مه‌زنین کوردا دبیتژن (پیسر بکه و ژبیرنه‌که) ، ژ به‌ر هندئ ژئ هه‌ر سال ل (۱۹) مه‌ها خزیرانی گه‌لی کوردستانی به‌ره‌اتن و سالقه‌گه‌را فان هه‌ر چوار چاف نه‌ترسا ساخ دکه‌ت : بیه‌سه‌ندان و میترخاسی و خه‌باتا وان ، ونوبکرنا سوز و په‌مانا ژ لایئ کور و کچین گه‌لی مه‌فه - کو دئ د به‌رده‌وام بن لسه‌ر ریبازا شه‌هیدان و بارزانیی نه‌مر وریبا کوردا به‌تیی ، ژ بو بده‌سته‌ئینانا هه‌می مافین نه‌ته‌وا به‌تی بیین گه‌لی مه ، ئه‌وین شه‌هید ل سه‌رخاترا وان هاتینه سیداره‌دان ، وچ جارن باوه‌ریا خوه بدوژمنان نا ئین ، چونکو باب و باپسرتین مه‌یا ل سه‌ر به‌رتین چیا بئین کوردستانی نه‌خشانندی و گوتی : (دوئیا دبیتسه به‌وست ، به‌لی دوژمن نا بیتسه دوست) و (مارچ جارن نا بیتسه یار) و (به‌فر ته‌زیاتییا خوه نا هیلیت) .

ئه‌فروکه ژئ خوینا پیروزا وان شه‌هیدان به‌لاش نه‌چوو

ئه‌وا برتیه‌ری و بسه‌روکایه‌تیا بارزانیی نه‌مر (۱۹۰۳-۱۹۷۹) هاتیه کورن ل سالین (۱۹۴۳-۱۹۴۵) کو هنده‌کا ژ له‌شکه‌ری عیراقی بخوه ژئ ژ که‌ستین کورد په‌روه‌ر - هه‌ست به‌زلومیه‌تا گه‌لی کوردستانی دکر ، له‌ما پتوه‌ندی بیارزانیی نه‌مر فه‌ کرن و ریژین له‌شکه‌ری عیراقی - هیتان و گه‌هسته شوره‌شی و پیشکدار به‌کا بیژاف و گه‌له‌ک بسوود و به‌فا تیدا کر ، کو بونه ماموستایین مه‌شق و راهینانا زانستی بو له‌شکه‌ری شوره‌شی (وشه‌ری پارتیزانی) ، ول دویمه‌هیکئ : له‌شکه‌ری (کومارا مه‌هاباد یا کوردی-۱۹۴۶) ئه‌وا بارزانیی نه‌مر سه‌رکیشیا پشکا هه‌ره سه‌ره‌کی ژ له‌شکه‌ری وئ دکر .

و ژ وان له‌شکه‌ران ژئ ، هه‌ر چوار ئه‌فسه‌رتین کورد بین بناف و ده‌نگ ، ئه‌وین هاتینه شه‌هیدکرن ل به‌غدا : (شه‌هید عزه‌ت عبد العزیز نامیدی ، وشه‌هید موسته‌فا خوشناو ، وشه‌هید خیرالله عبد الکریم ، وشه‌هید محمد مه‌حمود قودسی) و... چه‌ندین ئه‌فسه‌ر و له‌شکه‌رتین دی بوون .

پشتی به‌ره‌وه‌ندی بئین ده‌وله‌تین مه‌زن و هیتز و لایه‌نین پاشقه‌مایئ گه‌هسته‌ینه ئیک و بجه‌هاتین ، و کومارا کوردی هاتیه روخاندن و ده‌سته‌لات هاتیه هه‌له‌وشاندن ، و پتسه‌وا قازی محمد ل گوره‌پانا (چوار چرا) ل مه‌هاباد هاتیه سیداره‌دان (ل ۳۰ ئادارا ۱۹۴۷) ، و بارزانیی نه‌مر خوه نه‌دایه ده‌ست دوژمنان و هیتزا خوه میترخاسی ل سن کوجا سنوری (ئیران - و عیراق - و تورکیا) پاراستی - پشتی چه‌ندین داستانیین دیروکی دگه‌ل له‌شکه‌ری ئیرانی - ، بارزانیی نه‌مر ل دویم سه‌ریورا خوه یا له‌شکه‌ری و دویردیتنا خوه یا سیاسی داخواز ژ ئه‌فسه‌رتین کورد کر کو خوه نه‌ده‌نه ده‌ستی دوژمنی دگه‌ل سقیل و خیزانان - و نه زقرنه‌قه عیراقی ، به‌لی - ژ به‌ر ره‌وشا وان یا تاییهت ، و نه‌دپاریا چاره‌نقیشی خیزانیین وان ، و سوز و په‌مانین حکومه‌تا به‌غدا ئه‌وین ئه‌وان خوه پی پشتراستگری ، - قه‌ده‌را وان هه‌ر چوار قاره‌مانان بویه زفرین و گرتن و حوکمکرن و سیداره‌دان .

کو ده‌می بارزانیی نه‌مر دگه‌ل هه‌ر (۵۰۰) پیتنج سه‌د

روژا شهیدی کوردستانی ساخ رادگرین

حه‌مید عادل یزدین باقی

به‌هشتی دا ، وهه‌ریی ساخه وچ جاران نامریت ،
 (وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ
 عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
 وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ
 عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ وَقَضَلٌ
 وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ) - آل عمران، ۱۶۹

پیتغمبه‌ری خودی (س.خ) ژی دیارکریه : نهو که‌ستی
 ده‌یته کوشتن سهر خاترا به‌ره‌فانی‌کرنی ژ جان ورحا خوه ،
 یان مال ومولک وناخ ووار ووه‌لاتی خوه
 ، یان تول وئایینی خوه ، یان ناموسا
 خوه وکه‌س کار و مروف و ملله‌تی خوه ،
 نهو که‌س شه‌هیده ونامریت وجهی وی
 به‌هشتا به‌رینه .

دیسان چهن‌دین په‌یث وگوتنن دی یین
 پیتغمبه‌ری خودی (س.خ) یین ل سهر پایه
 و سه‌ره‌رازا شه‌هیدی هه‌ین ، ژ وانا : (ژ بلی
 قه‌ری چ تشتی دی نامینیته ل سهر مروقی ب
 شه‌هید بونی) و (بیتنا خوینا شه‌هیدی وه‌کی
 بیتنا مسکی یه) و (شه‌هید - ب نتن - حز دکه‌ت دهه جارین
 دی بزقریته‌شه سهر دونیایین ، ودوی رتیکی دا بیته کوشتن ، ژ
 به‌ر خیر و سه‌ره‌رازا شه‌هید بونی) و (شه‌هید دئی روژا رابونتی
 مه‌هده‌ری و شه‌فاعة‌تی بو حقه‌تی که‌سان که‌ت ژ مروف و که‌س
 وکارتن خوه) و... هتد .

دناث گه‌لی کوردستانی دا ژی گه‌له‌ک شوره‌ش
 هاتینه‌کرن ، بو به‌ره‌فانی‌کرنی ژ مافین ملله‌تی یین ره‌وا ،
 و گه‌له‌ک قوریانی و شه‌هید داینه ، ژ وانا : شوره‌شا بارزان

(شه‌هید) چونکویی ساخه وچ جاران نامریت ، وهه‌ر
 دهه‌یی حازر و به‌رچا‌شه وه‌ک : خه‌بات و می‌رانی
 و سه‌ره‌رازی - ، و خودایی مه‌زن و فریشتین دلوقانیین
 به‌ره‌هف دین ل سهر رجا وی یا پیروز و شه‌هده‌کیی بو د دهن
 کوب ئاسانکاری دئی حازری به‌هشتی بیت و گه‌هیته
 خوه‌شیا وی ، دبیتننن : (شه‌هید).

و شه‌هید بون د ریکا به‌ره‌نگاریا (زورداریین
 و دکتاتوریه‌تی) دا ، و سه‌رخاترا به‌سته‌ئینانا نارمانجین

شه‌هید عزه‌ت عبدالرحه‌زیز

پاقر و بویرین و مافین گه‌لین بن ده‌ست دا ،
 کاره‌کی هه‌ره مه‌زن و پیروزه ، چونکوی
 شه‌هید به‌اترین تشته (کو روچه و خوینا وی
 یا پیروزه) پیتشکیشی خودایی خوه و گه‌لی
 خوه دکه‌ت ، پیخه‌مه‌ت راگه‌هاندنا ناما
 خوه یا راستی ، و په‌یدا کرنا ژیان و ژیاره‌کا
 کامهران و به‌خته‌وه‌ر و خوه‌شتر و سه‌ره‌رازا بو
 گه‌ل ووه‌لاتی خوه ، شه‌هید جانی خوه فیدا
 دکه‌ت دا مروقین دی بسهر و مال و بکه‌س
 و کارفه - د پاراستی بن .

کونایین بخوه ژی - د بنه‌ره‌تدا - هه‌ر یی هاتی ژ بو
 پاراستنا هه‌ر پیتنج به‌ره‌وه‌ندیین (مروقی) یین زه‌روری :
 ئایین و بی‌ر و هزرین وی ، رح و جانی وی ، ناموس
 و دوینده‌ها وی ، عه‌قل و میتشکی وی ، مال و مولکی وی
 ، کو نه‌ف چهنده نا‌قه‌روکا ناما ئایینی ئیسلامی یی
 پیروزه ، له‌وما خودی مه‌زن دبیتنن : (وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا
 رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ) - الانبیا ۱۰۷ ، له‌وما ژی شه‌هید ل
 ده‌ف خودی گه‌له‌ک یی بریزه ، ویلا وی گه‌له‌ک یا بلندده د

شەپۆلی روۆشنبیری و دامەزراندنی دەولەتی سەر بە خۆی کوردستان

دکتۆر عەبدولحەدی ناگرین

ئامیدی ۲۰۰۶/۶/۹

لە فاکتەرەکانی بنیاتنانی دەولەتی سەر بە خۆی کوردستان «بەبەختی یاخود خۆدی».. ئامانجی دیارکردن و بەدیھیتانی مافی چارەنووسی تەواوی خۆی بەدەینه هێناوه.

ناھەقیشە بلایم: هۆکاری ئەوزبانه سەختە لە نایندە کورد کەوتوو، تەنیا لە ئەستۆی سەرکردەکانی ئەو دەمە کوردی بوو... زۆر هەن پێتیاوا، مەسەلە مەبدەئی، لە دیارکردنی کەسایەتی سەر بە خۆی تاکی مرۆڤی کورد دەستەجەمعی نەتەو، لە دەرپینی بریاری سەر بە خۆ و پارێزگاری لە کەسایەتیە رەسەنە کەمی باوی بە سەرچوو و بۆ ناو سەبەتە لە بیسەرچوونەوی میژوو فێدراوه! ئەو بۆچوونە هەناسە سوار و کورتییە نەو ورە داتیپوو... راستە مەسەلە ئایدیۆلۆژیەکان، بەشپۆی پێشوو، لە کالیئیکێ تەسک و تروسکدا بەجەرایی نەماوەتەو، ئەسڵەن کاتێ ئەو بیسەرکردنەو و شک هەلا تەو، بەسەرچوو و هێج بەخشینیکێ بەرھەمداری فیکری و مەعریفی پێنەماوە، وەلێ: هەل و مەرج و زەمینی بەدیھیتانی خواست و ئامانج و مافەکانی مرۆڤی کورد، هێز و توانایەکی سروشتی رەسەنی لە خۆ گرتوو، بە جۆریک بیسەرچوو و پەکەوتن و مردنی لێچاوەروان ناکرێت.. ئەمەش تۆوی بێر و فەلسەفە نۆی سەر دەمە و بێ روتوش و بەجوانی خۆینی لە نەسەر و تن و نوێکردنەو و بەرھەمەیاندا ئەنۆیت. ئەویش مێتۆدی هوشیاری و فاکتەری روۆشنبیری بیری ئازادی مرۆڤی کورد و دامەزراندنی دەولەتی سەر بە خۆی کوردستان، ئەمەش لە سۆنگە هەلھاتنی خۆی بریاری سەر بە خۆی کەسایەتی کوردەو، دەر ئەکەوت، ئەوێش نەک مەحالە، بەلکۆ لە کوردەو نزیکە و بە دەست خۆدی خۆمانە و راستە خۆ بە گەشەسەندن و بەھیز بوون و بلاو بوونەوی شەپۆلی هۆشیاری روۆشنبیری ئازادی و لە بێر نەچوونەوی دامەزراندنی دەولەتی سەر بە خۆی کوردستانەو بەستراوه.

ئەو گۆرانکایە، بە پەلە و خێرایانە لە دنیا دا رووئەدن و وەرچەرخانی فیکری و پراکتیکی نۆی ئەھیتە ئاوارە، زەنگیکێ ترسناکە بۆ هوشیارکردنەوی تاکی مرۆڤ و ئەو کۆمەلگایانە لە سیاسەتی ئەو دیوی پەر دەکەوێ بێ ناگان و کچی خۆیان بە قوربانی کۆری دراوسەسە کەیان کردوو و لە پێناو ئافەرین و دەستبەپشتا هێنانیک نایندە گەش و رووناکیان و ازلیھیتاوه.

ھەنووکە دروست نییە، ئەو راستییە، دووپاتکرێتەو! کورد لە مێژە دەرفەتی رزگار بوونی خاک و ئازادی نەتەو کەمی بۆ هەلکەوتوو، سا بە هۆی نەبوونی یەکیک

کوردستانی بیهین و تیکههلی جفاکی قییره بین دا کو په یوهندی پتر بهینه خوشکرن و بهروفاژی میهشاننداری بهینه پیک ئینان و سهردانا وان دهقهران ب کومه کا بزاف و چالاکیان بهینه کرن.

بیگومان نه گهر نه م ب فی رهنگی کار بکهین دئ شیین جه ماوه دئ وان دهقهران ب باشتترین رهنگ ب هزرین نه ته وهیبه چه کدارکهین و ل فی دهمی دئ ریکئی ل ههمی پیلانین خه لکئی دیتر گرین کو نه شیین وان ب چ رهنگان د سهردا بهین ب هزرین خو بیین ژهنگی و هه لهبت تاکو نوکه وه کو پیدئی نه ف کاره نه هاتیه کرن و یا ل سهر مه فیه و پیدئی دشیت نه م د دهست بهردای و داهیلای نه بین، ب ئیک دل و دهست و ب پروگرامه کئی داریتی و ل سهر بنیاته کئی خورستی فی کاری بکهین، چونکی نه گهر نه م خو پتر خورت نه کهین و ب لهز شان کاران نه کهین، هندهک هزرین دیتر دئ جهی وان گرن و هنگی ژی لاوازی و بی هیزی دئ بیته بههرا مه، پاشی دوژمن دئ مفای ژ وئ رهوشی و هرگرن.

نهز گه لکئی ب باوه ریمه کو سهر کردایه تیا سیاسی دئ پشته شان و هاریکار بیت بو فی پرۆژی نه ته وی و یا فه ره کو کادرتین مهیدانی ب شهف و رۆژ کار بکهین بو سهر ئیخستنا فی ئارمانجا نه ته وی، چونکه شوره شا خوین بهخشین و چه کداری ب دویمایهیک هات، نه قرو شورهش ب شان تلاف و ئامیران دئ یا بهردهوام بیت.

چونا دناف مالپهر و کوچکان دا.

- بزاف بهیته کرن بو شه کرنا پهرتوکخانان و پرکرنان و ب ژئیده رتین میژویی و نه ته وهیبه و رهوشه نیبری و... هتد.

- دابینکرنا نیشاندهرتین سینه مایی بو نیشاندانا سهرهاتی و کاره ساتین ب سهر کوردستانی دا هاتین و فلمین نه ته وهیبه ژبو ناگه هداربونا وان ب میژوویا ملله تی وان و ب تایهت د قوناغین گرانتین تیدا ده رباز بوی.

- شه کرنا رادیو بیین F.M و پرکرنان دهمی وان ب پروگرامین په روهردا نیشتمانی و نه ته وهیبه.

- شه کرنا خاندنگه هتین کوردی ل ههمی دهقهران و دابینکرنا مامۆستایین زمانئ کوردی بو وان.

- گرنگی دان ب که رتی رۆژنامه قنایی و ده کرنا گوفا ر و رۆژنامان ب زمانئ کوردی.

- پیک ئینانا تیپتین وهرزهشی و دابینکرنا پیدئی وان.

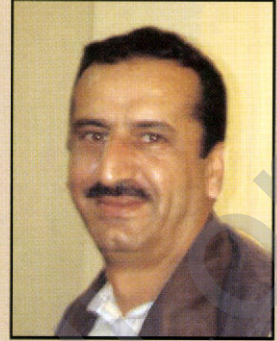
- پیک ئینانا گروپ و تیپتین موزیکی و گوشه ند و دیلان و سترانان.

- شه کرنا پیشانگه هتین فولکلوری و که لتوری ب بهردهوامی.

- گرنگی دان ب هه لکه فتین نه ته وی و ساخرنا وان ب ریکین جودا جودا.

- میهشانکرنا هونه رمه ند و گروپ و تیپتین هونه ری بو تهف باژیرتین کوردستانی، دا کو نه و ل نیتزیک رهوشا

ژیو دهقهرین نوو ئازاد بوی چ بکهین باشه؟

محله‌دهد محسن

بهلی ب دیتنا مه بهری ئەف پروسیسه ب داوی بهیت یا پیدقیه ئەم هزری ل هندەک کارین گرنه بوشان دهقهران بکهین، ئەو ژێ هەر ژ خانەقین تا کوشنگالی ئە بکهیت و بهری هەر تشتهکی یا فهره ئەم پارتایه‌تیا بهرتەنگ بدهینه نالیهکی و ههمی تشتهکی بیخینه د خزمەتا خویا نه‌توهی بی دا کول پاشه‌روژی ب کارین ب سه‌ره‌کی بلند بچینه دناف روپه‌لین میژوی بی دا.

هه‌لبه‌ت ئەف دهقهره ههمی ل بن زورداریه‌کا مه‌زن دا بویه و داگیرکه‌را بزاقین مه‌زن دکرن و ژبلی عه‌ره‌بکرنی خه‌لکی وان دهقهران د بی به‌ر بوون ژ خویندنا کوردی و ناڤین کوردی ل سه‌ر زارۆکین خو و گه‌له‌ک تشتهین دیتر... بنگومان ئەقرو ده‌لبه‌شه‌کا زیرینه و ریک و ئالاف ب ساناهی که‌فتینه کو ئەم بزاقی بکهین بو چاندنا ره‌وشه‌نبیره‌کا دویر ژ داگیرکه‌ری و به‌لافکرنا هزری نه‌توهی و گه‌هاندنا پیتشه‌چونین سه‌رده‌م بوشان دهقهران و ژ وانا:

- فه‌کرنا سه‌نته‌ری ره‌وشه‌نبیری ل ههمی دهقهران و که‌سین خودان شیان و شاره‌زا و زیره‌ک و چه‌کدار ب هزری نه‌توهی به‌ین دانان و ئەف سه‌نته‌ره بکه‌شنه بزاقین مه‌زن بو گێرانا سمینار و به‌ره‌ه‌فکرنا کارین دیتر بین ره‌وشه‌نبیری.

- فه‌کرنا سه‌نته‌ری نه‌ترنیته‌ی و خولین فی‌کرنا کومپیه‌ته‌ری و فی‌کرنا چاوانیا ب کارینانا نه‌ترنیته‌ی و

پشتی ئازادیا عیراقی ژ ده‌ستین دکتاتوریه‌تا سه‌دامی و به‌عسیین درونده مزگینی و دل خوشیه‌کا مه‌زن و بی سنور بو، بو ته‌ف خه‌لکی عیراقی ب گشتی و کوردستانیان ب تاییه‌تی و هه‌ر د گه‌ل فی رودان و گهورینا مه‌زنا رۆژه‌لاتا نافین و جیهانی سه‌رکردایه‌تیا سیاسی یا کوردستانی ب ژیرانه و عه‌قه‌کی سه‌رده‌م سه‌رده‌ری دگه‌ل بوپه‌راندنا کر و پینگاشین خو ب هشیاری و ب فه‌کولین دگه‌ل هه‌ر پیتشه‌چونه‌کی هافین، چ دگه‌ل هیزین هه‌فیه‌یمان و ئەمریکا بیت، یان ژێ دگه‌ل نالی و که‌سایه‌تی عیراقی بیت و یا ژ فی ژێ گرنه‌تر سه‌رکردایه‌تی هه‌ر زو بیر ل ریکخستنا ناڤ مالیا خو کر و بزاقین مه‌زن بو فی ئیکتی هاتنه کرن و ئەو گری بین نالوز ب شاره‌زایی هاتنه فه‌کرن و هیدی هیدی فی سه‌متی سه‌رگرت و خه‌ونین خه‌لکی کوردستانی هاتنه بجه ئیان.

بیگومان پشتی فی کرباری، ئانکو گهورینان ل سه‌ر هه‌ردوو ئاستان عیراقی و کوردستانی سه‌رکردایه‌تیا سیاسی گه‌له‌ک ب شاره‌زایی و ب دیلوماسیه‌کا نه‌رم و سیاسی، ئاریشا ده‌قهرین نوو رزگاروبین کوردستانی ئیکخستنه دناڤ پروگرامی دان و ستاندین خو د گه‌ل نالین رزگارکه‌ران و بین عیراقی و ب فی ریکتی شیان ریکین چاره‌کرنا وان دناڤ چارچوفی ده‌ستوری عیراقی دا په‌یدا بکه‌ن.

سبلا ق

4

هژمار

خزيران 2006

کوارهکا هيشانه يا رهوشه نپيري گشتي به ل ناميدي ددرکه قيت

به روخت هر ههيف و نيشان جاره کي دي ددرکه قيت

خودان ئيمتيازين

محهمهد محسن

سهرنقيسکار

خالد ديرهشي

xaliddereshi@yahoo.com

دهستهکا نقيسکاران

نازاد عهبدو

محهمهد عهبدو ناميدي

نهزير بهرچي

د. ناشتي عهبدو لحهکيم

روزا ناگرهبي

دهرهينانا هونهری

محهمهد مهلا حهمدی

ئهدريس :

ناميدي بهرا مبهر
ريقه بهريا پهرهردا ناميدي

موبايل سهرنقيسکاران:
Mobile: 4642107

E_mail:

guvara_sulav@yahoo.com
guvara_sulav@hotmail.com

Tel: 5220621

مالباتهکا
کور دل
سهر چاران
ب ريقه
دچن

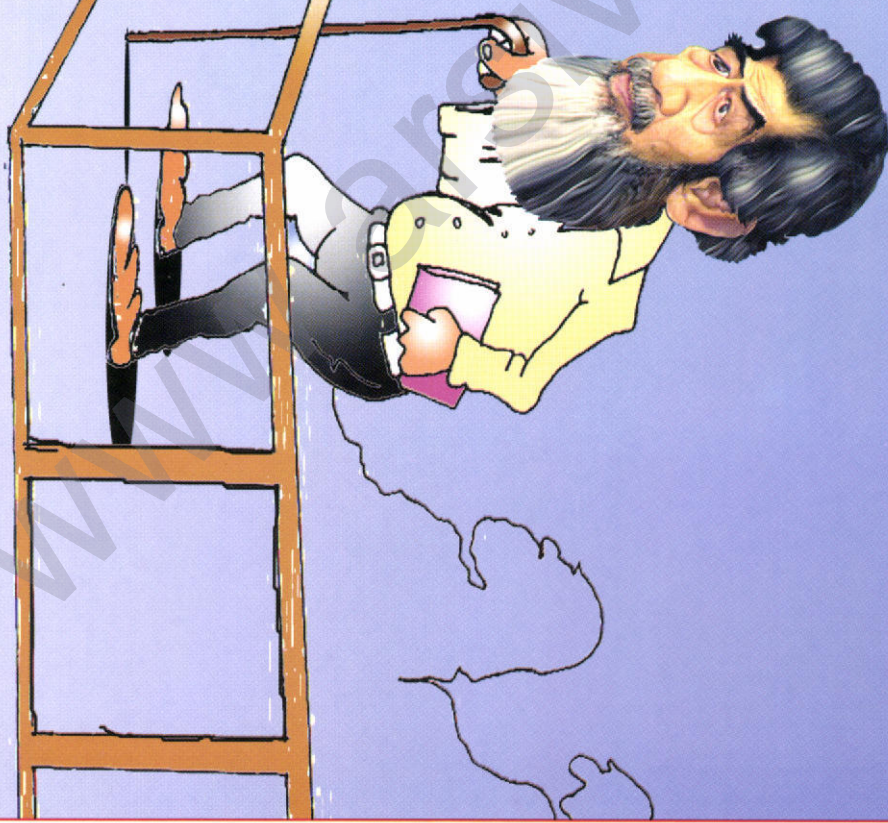
ناموس و کوشتنا ژنکي ژبهه ناموسي

(کوهه ند) نالايي خول
ستوکوهولم بلند دکهت

کورتيهک ژ ميژويا هاشينگه هين قهزا ناميدي

4

خزيران 2006

سبلا قف

کوفارهکا هه‌یضانه یا ره‌وشه‌نبیری گشتی به ل نامبیدی دوردکه‌فیت

دیلین ئالایی کوردستانی ل ئاسا بلند دکهت

ژبو ده‌قه‌رین
نو ئازادبوی
چ بکه‌ین باشه؟

توره‌قان سه‌عید دیره‌شی بو سیلاق دبه‌یفت

ب گوژمی پتر ژ ۱۹ ملیار دیناران ل پروژین خزمه‌تکاری دهینه‌ خورج کرن